

גאומטריה אנליטית חד חוגי

תוכן העניינים

1	1. גיאומטריה אנליטית - נקודה וישר
26	2. גיאומטריה אנליטית - המעגל
45	3. גיאומטריה אנליטית - האליפסה והפרבולה
55	4. גיאומטריה אנליטית - ההיפרבולה
61	5. גיאומטריה אנליטית - מקומות גיאומטרים והוכחות
67	6. פרק העשרה - וקטורים גיאומטריים
81	7. פרק העשרה - וקטורים אלגבריים
123	8. קווים ותחומים במישור, משטחים וגופים במרחב

גאומטריה אנליטית חד חוגי

פרק 1 - גיאומטריה אנליטית - נקודה וישר

תוכן העניינים

1. מושגי יסוד בגיאומטריה אנליטית..... 1
2. משוואת הישר..... 5
3. מצבים הדדיים בין ישרים..... 10
4. מציאת משוואות ישר..... 12
5. שאלות יסודיות שונות עם משוואת הישר..... 13
6. נושאים מתקדמים עם משוואת הישר..... (ללא ספר) 19
7. חלוקת קטע ביחס נתון..... 20
8. מרחק נקודה מישר..... 22
9. מיקום נקודה ביחס לישר..... 24
10. מרחק בין ישרים מקבילים..... 24

מושגי יסוד בגיאומטריה אנליטית:

סיכום כללי:

נוסחאות כלליות:

- המרחק בין הנקודות $A(x_1, y_1)$ ו- $B(x_2, y_2)$ יחושב לפי: $d = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$.
- אמצע הקטע M שקצותיו הם: $A(x_1, y_1)$ ו- $B(x_2, y_2)$ הוא: $x_M = \frac{x_1 + x_2}{2}, y_M = \frac{y_1 + y_2}{2}$.

שאלות:

שאלות העוסקות באמצע קטע:

- (1) מצא את אמצעי הקטעים שקדקודיהם נתונים ע"י הנקודות A ו-B:
- א. $A(1, 4), B(5, -8)$ ב. $A(-3, 0), B(3, -2)$
- ג. $A(4, 5), B(-4, -5)$ ד. $A\left(\frac{1}{2}, \frac{3}{4}\right), B\left(7\frac{1}{2}, -2\right)$
- ה. $A(6, -1), B(-3, -1)$ ו. $A(4, 7), B(4, -12)$

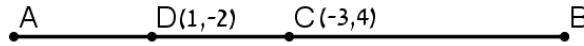
- (2) נתון קטע AB שאמצעו בנקודה M.
- מצא את שיעורי נקודת הקצה B אם נתונים שיעורי הנקודות של A ושל M:
- א. $A(4, -2), M(2, 1)$ ב. $A(-6, -8), M(0, 0)$
- ג. $A(13, -11), M(4, -7)$ ד. $A\left(\frac{1}{3}, -\frac{4}{3}\right), M\left(\frac{2}{3}, -\frac{1}{3}\right)$

- (3) נתון משולש שווה שוקיים ABC שבו A הוא קדקוד הראש.
- ידוע כי שיעורי הקדקודים B ו-C הם $B(2, -4), C(6, 1)$.
- מעבירים תיכון AD לבסיס BC. מצא את שיעורי הנקודה D.

- (4) באיור שלפניך C היא נקודת האמצע של AB, ו-D היא נקודת האמצע של AC.
- ידוע כי: $A(-2, 1), B(6, 5)$. מצא את שיעורי הנקודה D.

- (5) באיור שלפניך C היא נקודת האמצע של AB, ו-D היא נקודת האמצע של AC. ידוע כי: $D(1, -2)$, $C(-3, 4)$. מצא את שיעורי הנקודות A ו-B.

- (6) הנקודות $A(2, -7)$, $B(-10, 4)$ ו- $C(6, 11)$ הן שלושה קדקודים של מקבילית ABCD. מצא את שיעורי הקדקוד הרביעי, D.

שאלות העוסקות במרחק בין שתי נקודות:

- (7) מצא את המרחק בין זוגות הנקודות הבאות:
א. $A(4, 7)$, $B(-3, 7)$	ב. $A(6, 2)$, $B(1, 2)$
ג. $A(-3, 10)$, $B(0, 6)$	ד. $A(6, -9)$, $B(1, 3)$
ה. $A(4, 7)$, $B(13, -1)$	ו. $A(6, 6)$, $B(-9, -9)$
- (8) חשב את היקף המשולש ABC שקדקודיו הם: $A(3, -2)$, $B(4, 9)$, $C(0, 14)$.
- (9) נתונות נקודות $A(14, 4)$, $B(6, y)$ שמרחקן הוא 10 יחידות אורך. מצא את y.
- (10) נתונות נקודות $A(x, -12)$, $B(15, -2)$ שמרחקן הוא 26 יחידות אורך. מצא את x.

- (11) נתונה נקודה B ברביע השלישי, ששיעור ה-y שלה גדול פי 3 משיעור ה-x שלה ומרחקה מהנקודה $A(-4, 1)$ הוא 5. מצא את שיעורי הנקודה B.

- (12) במשולש שווה שוקיים ABC ($AB = AC$) ידוע כי אורכי השוקיים הוא $\sqrt{45}$. יחידות אורך. שיעורי הקדקוד הם $(0, 4)$ ושיעורי ה-y של הקדקודים B ו-C הוא -2. מצא את קדקודי המשולש B ו-C (הנח B ברביע הרביעי).

- (13) אורך האלכסון AC במלבן ABCD הוא $d_{AC} = \sqrt{50}$. מצא את היקף המלבן. ידוע כי: $A(-3, -2)$, $B(-4, 1)$.

שאלות העוסקות בשיפוע בין שתי נקודות:**14** מצא את השיפוע בין זוגות הנקודות הבאים:

א. $A(5,2)$, $B(4,1)$	ב. $A(3,-2)$, $B(-3,1)$
ג. $A(7,8)$, $B(6,15)$	ד. $A(0,5)$, $B(7,0)$
ה. $A(6,9)$, $B(6,-7)$	ו. $A(4,-1)$, $B(18,-1)$

15 מצא את שיפועי הישרים שצלעות המשולש שקודקודיוהם: $A(6,5)$, $B(2,13)$, $C(4,-7)$ מונחים עליהם.

תשובות סופיות:

- (1) א. $(3, -2)$ ב. $(0, -1)$ ג. $(0, 0)$
- ד. $\left(4, -\frac{5}{8}\right)$ ה. $(1.5, -1)$ ו. $(4, -2.5)$
- (2) א. $B(0, 4)$ ב. $B(6, 8)$ ג. $B(-5, -3)$ ד. $B\left(1, \frac{2}{3}\right)$
- (3) $D(4, -1.5)$
- (4) $D(0, 2)$
- (5) $A(5, -8)$, $B(-11, 16)$
- (6) $D(18, 0)$
- (7) א. $d_{AB} = 7$ ב. $d_{AB} = 5$ ג. $d_{AB} = 5$ ד. $d_{AB} = 13$
- ה. $d_{AB} = \sqrt{145}$ ו. $d_{AB} = 15\sqrt{2}$
- (8) $P_{ABC} \approx 33.862$ יחידות אורך
- (9) $y = -2$ או $y = 10$
- (10) $x = 39$ או $x = -9$
- (11) $B(-1, -3)$
- (12) $B(3, -2)$, $C(-3, -2)$
- (13) $P_{ABCD} = 6\sqrt{10} \approx 18.97$ יחידות אורך
- (14) א. $m_{AB} = 1$ ב. $m_{AB} = -\frac{1}{2}$ ג. $m_{AB} = -7$ ד. $m_{AB} = -\frac{5}{7}$
- ה. שיפוע לא מוגדר. ו. $m_{AB} = 0$
- (15) $m_{AB} = -2$, $m_{BC} = -10$, $m_{AC} = 6$

משוואת הישר:

סיכום כללי:

נוסחאות כלליות:

- שיפוע ישר בין שתי נקודות $A(x_1, y_1)$ ו- $B(x_2, y_2)$ הוא: $m_{AB} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{y_1 - y_2}{x_1 - x_2}$.

שיפועים של ישרים:

- שיפועי ישרים מאונכים מקיימים: $m_1 \cdot m_2 = -1$.
- הקשר בין שיפוע ישר לזווית שהוא יוצר עם הכיוון החיובי של ציר ה- x : $m = \tan \alpha$.

משוואת הישר:

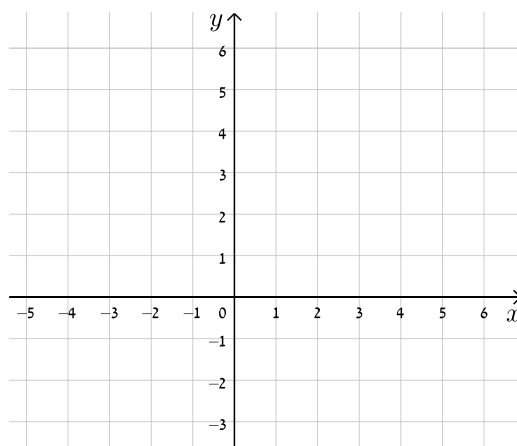
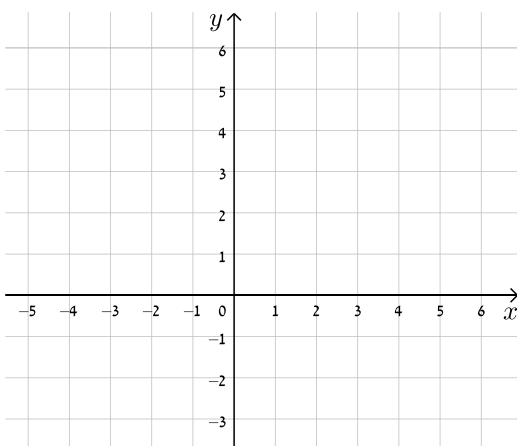
- משוואת ישר מפורשת היא מהצורה: $y = mx + n$.
- כאשר: m הוא שיפוע הישר ו- n הוא ערך ה- y של נקודת החיתוך של הישר עם ציר ה- y .
- נוסחה למציאת משוואת ישר: $y - y_1 = m(x - x_1)$.

שאלות:

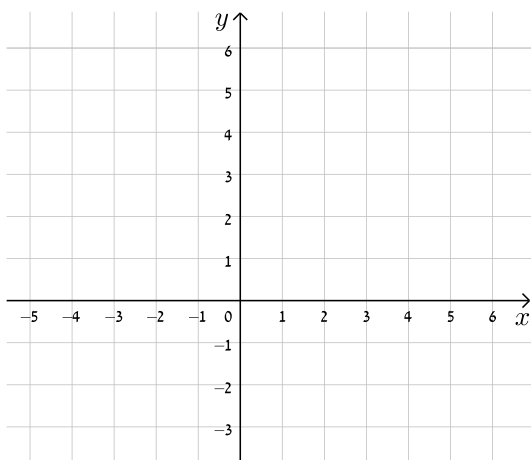
16) עבור כל אחד ממשוואות הישרים הבאות, מצא את נקודות החיתוך עם הצירים וסרטט את הישרים במערכת הצירים שלפניך.

ב. $y = -x + 5$

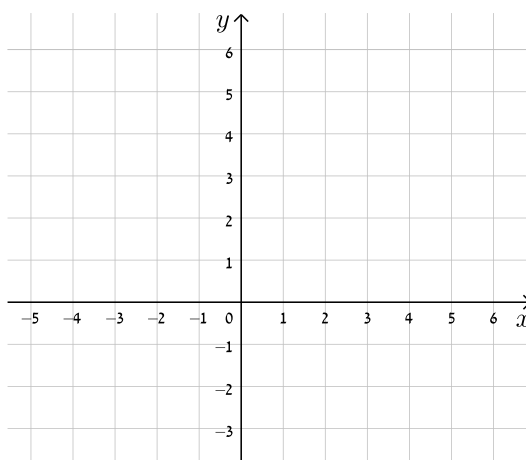
א. $y = x + 4$

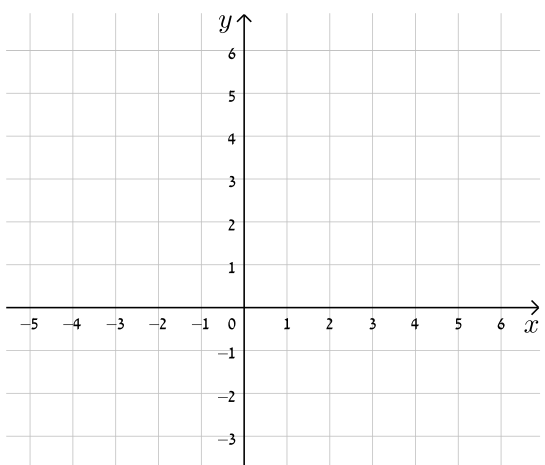
$$y = -3x + 5 \quad \text{ד.}$$

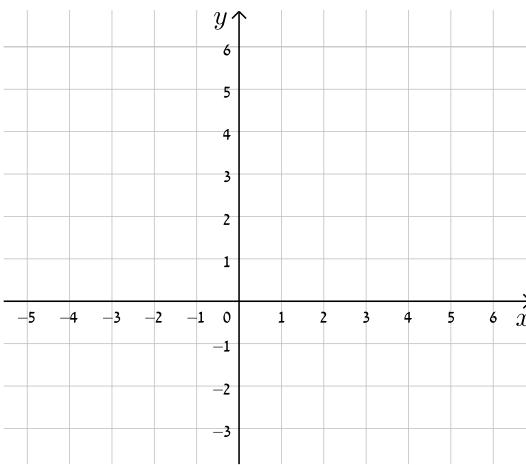
$$y = 2x - 3 \quad \text{ג.}$$

$$y = 8 - 4x \quad \text{ו.}$$

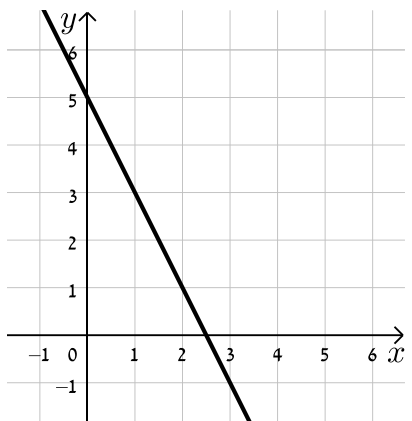

$$y = 3x - 1 \quad \text{ה.}$$

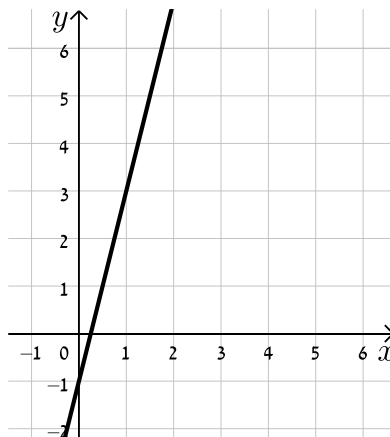

17) כתוב את משוואת הישר המתאימה לכל אחד מהישרים הבאים:

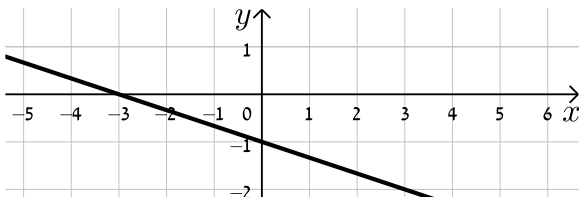
ב.

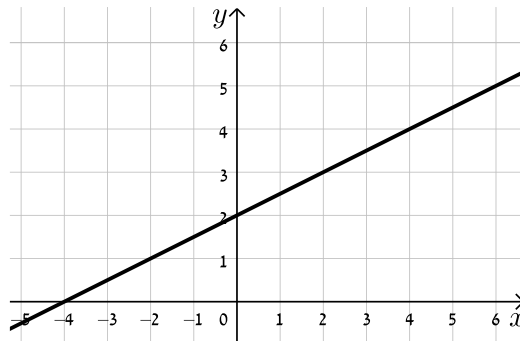
א.

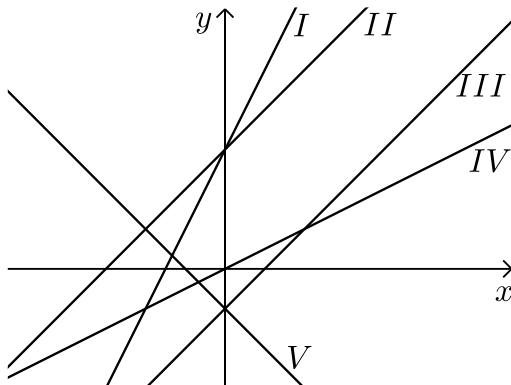
ד.

ג.

18) התאם בין משוואות הישרים הבאים לישרים בשרטוט :

א. $y = x + 3$

ב. $y = -x - 1$

ג. $y = 2x + 3$

ד. $y = x - 1$

ה. $y = \frac{1}{2}x$

19) נתונה משוואה הישר הבאה : $y = 2x + 3$. קבע אלו מבין הנקודות הבאות נמצאות

עליו : $A(-1,1)$, $B(3,3)$, $C(0,4)$, $D(6,15)$.

20) נתונה משוואת הישר הבאה : $y = mx - 2.5$. ידוע כי הנקודה $A(4,2)$ נמצאת על

הישר. מצא את m וקבע האם גם הנקודה $B(7,-2)$ נמצאת עליו.

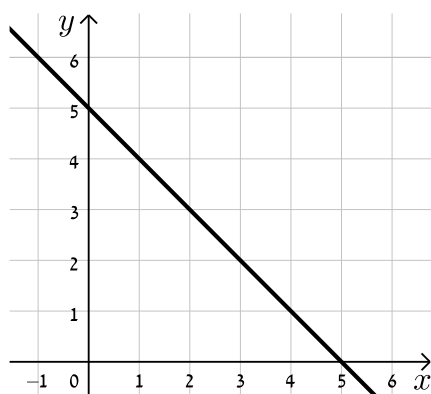
21) הנקודות $A(5,-3)$, $B(4,1)$ נמצאות על ישר שמשוואתו היא : $y = mx + n$.

מצא את m ואת n .

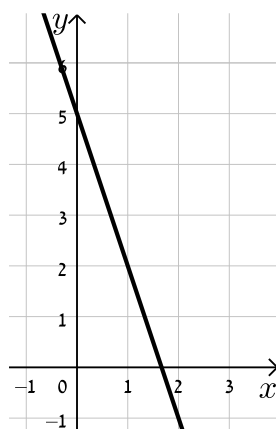
תשובות סופיות:

16) להלן הגרפים של משוואות הישרים:

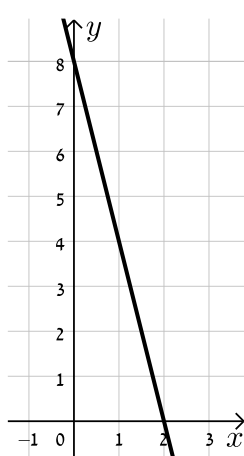
ב.

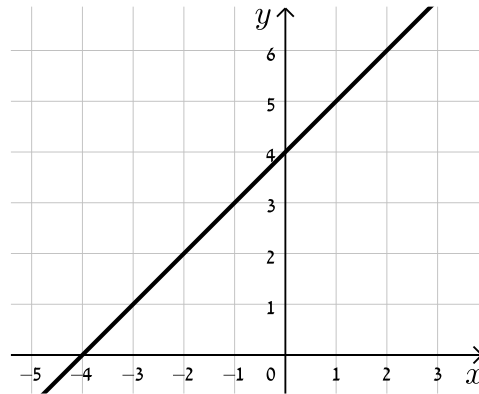
ד.

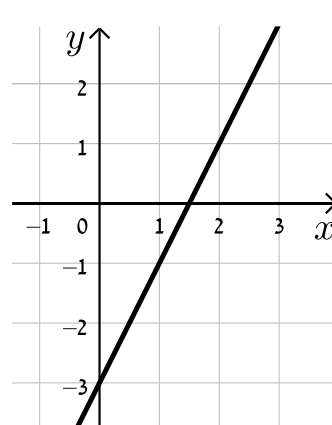
ו.

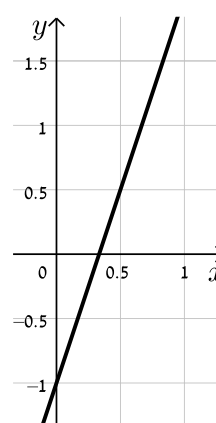
א.

ג.

ה.

$$(17) \quad \text{א. } y = 4x - 1 \quad \text{ב. } y = -2x + 5 \quad \text{ג. } y = \frac{1}{2}x + 2 \quad \text{ד. } y = -\frac{1}{3}x - 1$$

$$(18) \quad \text{א. II.} \quad \text{ב. V.} \quad \text{ג. I.} \quad \text{ד. III.} \quad \text{ה. IV.}$$

$$(19) \quad \text{נמצאות : A, D. לא נמצאות : B, C.}$$

$$(20) \quad m = \frac{9}{8} \text{ B, לא נמצאת.}$$

$$(21) \quad m = -4, n = 17$$

מצבים הדדיים בין ישרים:

סיכום כללי:

מצב הדדי בין שני ישרים:

- ישרים מקבילים מקיימים: $m_1 = m_2$, $n_1 \neq n_2$.
- ישרים חותכים מקיימים: $m_1 \neq m_2$.
- ישרים מתלכדים מקיימים: $m_1 = m_2$, $n_1 = n_2$.

שאלות:

22) מצא את נקודות החיתוך שבין זוגות הישרים הבאים:

$\begin{cases} y = 2x - 4 \\ y = x + 6 \end{cases} \quad \text{ג.}$	$\begin{cases} y = x - 12 \\ y = 4x + 6 \end{cases} \quad \text{ב.}$	$\begin{cases} y = 3x + 4 \\ y = -2x - 1 \end{cases} \quad \text{א.}$
---	--	---

23) קבע את המצב ההדדי בין זוגות הישרים הבאים:

$\begin{cases} y = x - 7 \\ y = x + 6 \end{cases} \quad \text{ב.}$	$\begin{cases} y = 3x + 4 \\ y = 2x + 4 \end{cases} \quad \text{א.}$
$\begin{cases} y = x + 8 \\ y = x + 8 \end{cases} \quad \text{ד.}$	$\begin{cases} y = 6x - 15 \\ y = 3x + 41 \end{cases} \quad \text{ג.}$

24) קבע אלו מבין זוגות הישרים הבאים הם מאונכים זה לזה:

$\begin{cases} y = 2x \\ y = \frac{1}{2}x + 4 \end{cases} \quad \text{ב.}$	$\begin{cases} y = 3x + 1 \\ y = 3x - 1 \end{cases} \quad \text{א.}$
$\begin{cases} y = x - 6 \\ y = -x + 6 \end{cases} \quad \text{ד.}$	$\begin{cases} y = -4x - 5 \\ y = \frac{1}{4}x + 5 \end{cases} \quad \text{ג.}$

(25) משוואת הצלע AB של המלבן ABCD היא $y = 6x - 2$.

- א. מה הם שיפועי הצלעות האחרות של המלבן?
 ב. כיצד תשתנה תשובתך לסעיף הקודם אם משוואת הישר הנ"ל הייתה שייכת לצלע BC במקום AB?

(26) במשולש ABC נתונים שיעורי הקודקודים: $A(5, -1)$, $B(3, 7)$, $C(-5, 5)$.
 הוכח שהמשולש ישר זווית ושווה שוקיים.

תשובות סופיות:

- (22)** א. $(-1, 1)$ ב. $(-6, -18)$ ג. $(10, 16)$.
(23) א. נחתכים. ב. מקבילים. ג. נחתכים. ד. מתלכדים.
(24) מאונכים: ג', ד'. לא מאונכים: א', ב'.
(25) א. $m_{AB} = m_{CD} = 6$, $m_{BC} = m_{AD} = -\frac{1}{6}$.
 ב. הכל הפוך: $m_{BC} = m_{AD} = 6$, $m_{AB} = m_{CD} = -\frac{1}{6}$.
(26) שאלת הוכחה.

מציאת משוואות ישר:

שאלות:

(27) מצא את משוואות הישרים הבאים:

- א. ישר העובר דרך הנקודה $A(1, 3)$ ושיפועו $m = 2$.
- ב. ישר העובר דרך הנקודה $A(0, -4)$ ושיפועו $m = \frac{1}{3}$.
- ג. ישר העובר דרך הנקודה $A(5, 9)$ ושיפועו $m = 0$.
- ד. ישר העובר דרך הנקודות $A(5, -12)$ ו- $B(6, -6)$.
- ה. ישר העובר דרך הנקודה $A(-6, 4)$ ומקביל לישר: $y = 2x - 3$.
- ו. ישר העובר דרך הנקודה $A(3, -5)$ ומקביל לציר ה- y .
- ז. ישר העובר דרך הנקודה $A(-7, -3)$ ומאונך לישר: $y = x + 3$.
- ח. ישר העובר דרך נקודת החיתוך של הישרים: $y = 11x - 4$ ו- $y = 3x - 12$ ומקביל לישר: $y = 7x + 5$.

תשובות סופיות:

- (27) א. $y = 2x + 1$ ב. $y = \frac{1}{3}x - 4$ ג. $y = 9$ ד. $y = 6x - 42$
- ה. $y = 2x + 16$ ו. $x = 3$ ז. $y = -x - 10$ ח. $y = 7x - 8$

שאלות יסודיות שונות עם משוואת הישר:

שאלות:

28) במשולש ABC מעבירים את התיכון AD לצלע BC.

ידוע כי: $A(3, -2)$, $B(2, 4)$, $D(-2, 2)$.

א. כתוב את משוואת הישר של התיכון AD.

ב. מצא את שיעורי הקדקוד C.

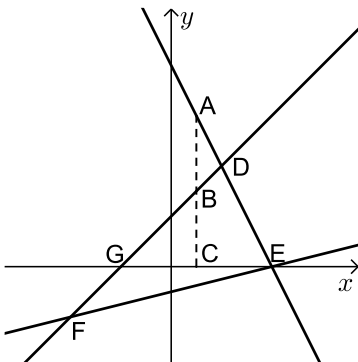
ג. כתוב את משוואת הישר של הצלע AC.

29) נתון מעוין ABCD שבו נתונים הקודקודים $A(-9, 1)$ ו- $B(5, -7)$.

משוואת הישר עליו מונח האלכסון AC היא $x + 3y + 6 = 0$.

א. מצא את משוואת הישר עליו מונח האלכסון BD.

ב. מצא את משוואת הישר עליו מונחת הצלע BC.

30) שלוש המשוואות הבאות מייצגות את הישרים המופיעים

בשרטוט: $2x + y - 8 = 0$, $x - y + 2 = 0$, $x - 4y - 4 = 0$.

הקטע AC מקביל לציר ה- y .

א. חשב את שטח המשולש DEF.

ב. נתון: $d_{BC} = 3$.

חשב את אורך הקטע AB.

31) BD הוא התיכון לצלע AC במשולש ABC שבו נתון הקודקוד $A(-6, 1)$.

משוואת התיכון BD היא $x - y = 1$ ומשוואת הצלע BC היא $3x + 5y = 67$.

מצא את שיעורי הקדקוד C.

32) נתון טרפז ABCD ($AB \parallel CD$) ובו משוואת השוק BC היא: $x = 2$.

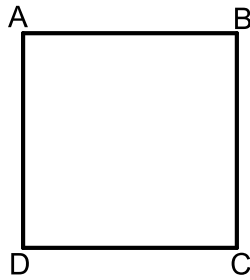
משוואת הבסיס CD היא $2x + 3y = 7$ וידוע כי $A(-4, 1)$.

א. מצא את משוואת הבסיס AB.

ב. מצא את שיעורי הקדקודים B ו- C.

ג. מעבירים את האלכסון AC.

הראה כי המשולש ABC הוא ישר זווית ומצא את שטחו.

33 במרובע ABCD ידוע כי שיפוע הצלע BC הוא 3

ושיעורי הנקודה A הם: (1, 4).

א. איזה מרובע הוא המרובע ABCD?
הראה חישוב מתאים.

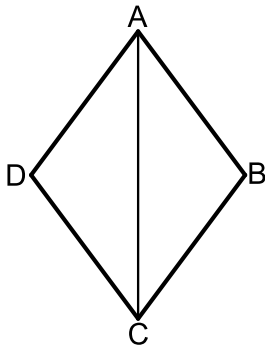
ב. נתון גם: $D(4, 13)$, $m_{CD} = -\frac{1}{3}$ ו- $\sqrt{90}$ ס"מ $BC =$.

איזה מרובע הוא המרובע ABCD כעת?
הראה חישוב מתאים.

ג. נתון גם: $B(-8, 7)$.

איזה מרובע הוא המרובע ABCD כעת?
הראה חישוב מתאים.

ד. חשב את שטח המרובע ABCD.

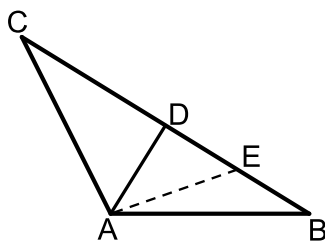
34 המרובע ABCD הוא מעוין.

ידוע כי שיעורי אחת הנקודות במעוין הם: (0, 6).

כמו כן, ידוע גם כי משוואת האלכסון AC היא: $y = -1.5x + 6$ ואחת ממשוואות הצלעות היא: $5y + x = 4$.

א. מצא את משוואת האלכסון השני.

ב. מצא את שאר קדקודי המעוין.

35 המשולש ABC הוא משולש שווה שוקיים ($AB = AC$).

ב- $\triangle ABC$ מעבירים את הגובה AD לבסיס BC

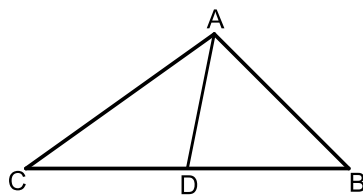
ומסמנים נקודה E כך שמתקיים: $DE = BE$.

קדקוד הראש A נמצא בראשית הצירים ונתון

כי: $D(5, 7)$, $E(8.5, 2.5)$.

א. מצא את שיעורי שאר קדקודי המשולש.

ב. כתוב את משוואת השוק AC.

36 נתון משולש ABC. הנקודה D נמצאת על הצלע BC

של המשולש ABC כך שהקטע AD מחלק אותו

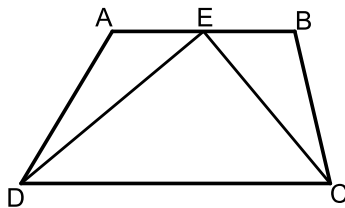
לשני משולשים שווי שטח ABD ו-ACD.

הצלע BC מונחת על הישר: $y = 4$ וידוע כי

שיעור ה- x של הנקודה C הוא: $x_C = -1$.

כמו כן נתון: $A(7, 8)$, $m_{AB} = -2$.

- א. מצא את משוואת הצלע AB.
 ב. ענה על הסעיפים הבאים:
 i. איזה קטע הוא AD בתוך המשולש ABC?
 ii. מצא את שיעורי הנקודות B ו-D.
 ג. ענה על הסעיפים הבאים:
 i. חשב את אורך הצלע BC ואת אורך הקטע AD.
 ii. איזה משולש הוא המשולש ABC?

37 המרובע ABCD הוא טרפז. הנקודה E היא אמצע

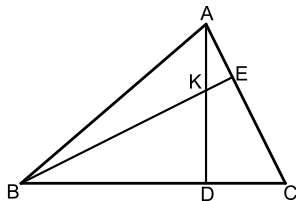
הבסיס AB וידוע כי היא נמצאת על ציר ה- x .

שיעורי הנקודה B הם $(3, 2)$ והצלע AD מונחת

על הישר: $x = -5$. אורך הקטע DE הוא $\sqrt{80}$

כך ש- $\angle DEC = 90^\circ$.

- א. מצא את שיעורי הנקודות A ו-D.
 ב. מצא את משוואת הקטע CE ואת משוואת הבסיס CD.
 ג. מצא את שיעורי הנקודה C.
 ד. חשב את שטח המשולש DEC.

38 AD ו-BE הם בהתאמה גבהים לצלעות BC ו-AC

במשולש ABC.

ידוע כי שיעורי נקודת פגישת הגבהים K הם: $(1, 3)$.

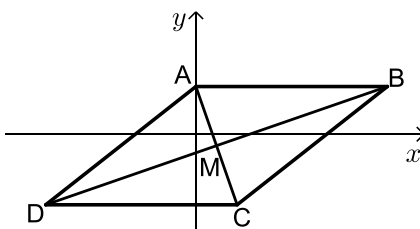
שיעורי הנקודות D ו-E הם: $D(-2, 4)$, $E(3, 5)$.

- א. מצא את משוואת הגובה AD ואת משוואת הצלע AC.
 ב. מצא את שיעורי הקדקוד A.
 ג. מצא את משוואת הגובה BE ואת משוואת הצלע BC.
 ד. מצא את שיעורי הקדקוד B.

39 נתון מעוין ABCD. ידוע כי הצלע CD מונחת על $y = -7$.

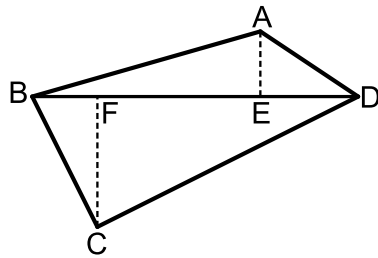
אלכסוני המעוין AC ו-BD נפגשים

בנקודה: $M(-0.5, -3)$. שיפוע האלכסון AC הוא -4.

- א. מצא את משוואת האלכסון AC.
 ב. מצא את שיעורי הנקודה C.
 ג. חשב את שטח המשולש BMC.

40 נתון מרובע ABCD שקודקודיו הם: $A(3,13)$, $B(-2,4)$, $C(9,3)$, $D(8,14)$.

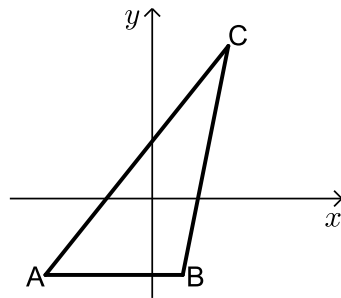
מורידים גבהים AE ו-CF לאלכסון BD.

א. מצא את משוואת האלכסון BD ואת אורכו.

ב. מצא את שיעורי הנקודות E ו-F.

ג. מצא את אורכי הגבהים AE ו-CF.

ד. חשב את שטח המרובע ABCD.

41 על הישר $y = -5$ מסמנים את

הנקודות: $A(-7,-5)$, $B(2,-5)$.

הנקודה C נמצאת על הישר: $y = x - 5$.

נסמן את שיעור ה-x של הנקודה C ב-t.

א. הבע באמצעות t את שיעור ה-y של הנקודה C.

ב. ידוע כי אורך הצלע AC הוא 17 ס"מ.

הבע באמצעות t את המרחקים של C מ-A ומ-B.

ג. מצא את t ואת אורך הצלע BC.

ד. מסמנים נקודה D על המשך הצלע AB.

ידוע כי D נמצאת ברביע השלישי.

מצא את שיעורי הנקודה D המקיימת ששטח

המשולש DAC יהיה גדול ב-16 יחידות משטח המשולש ABC.

42 המשולש ABC הוא שווה שוקיים ($AB = BC$)

ובו נתון: $A(-4,12)$, $B(x,6)$ ו- $C(4,8)$.

א. מצא את x.

ב. הוכח כי המשולש הוא ישר זווית.

ג. ענה על הסעיפים הבאים:

i. מצא את משוואת הצלע AC.

ii. מסמנים את נקודת החיתוך של הצלע AC עם ציר ה-y ב-D.

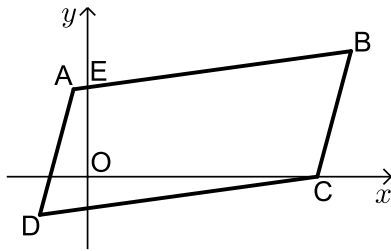
מצא את שיעורי הנקודה D.

ד. ענה על הסעיפים הבאים:

i. מצא נקודה E ברביע הראשון ($x_E < 5$) כך שהמשולש DCE יהיה גם

שווה שוקיים וישר זווית ($\angle C = 90^\circ$).

ii. חשב את יחס השטחים בין המשולשים: $\frac{S_{DCE}}{S_{ABC}}$.

(43) באיור שלפניך נתונה מקבילית ABCD.

ידועים קודקודי המקבילית הבאים: $A(-1, y)$

ו- $B(x, 4)$. x ו- y נעלמים).

שיפוע הצלע CD הוא 0.2 ואורכה הוא: $d_{CD} = \sqrt{104}$.

א. מצא את x ו- y אם ידוע כי B ברביע הראשון.

ב. נתון גם כי הקדקוד C נמצא על ציר ה- x בחלקו החיובי

וכי: $d_{BC} = \sqrt{17}$. מצא את שיעורי הקדקוד C (מצא שתי אפשרויות).

ג. סמן את נקודת החיתוך של הצלע AB עם ציר ה- y ב- E.

שטח המרובע EOCB הוא 25.9 יח"ש. מצא את האפשרות הנכונה עבור

הנקודה C מבין אלו שמצאת בסעיף הקודם.

תשובות סופיות:

$$(28) \quad \text{א. } y = -\frac{4}{5}x + \frac{2}{5} \quad \text{ב. } C(-6, 0) \quad \text{ג. } y = -\frac{2}{9}x - \frac{4}{3}$$

$$(29) \quad \text{א. } l_{BD}: y = 3x - 22 \quad \text{ב. } l_{BC}: y = -\frac{1}{8}x - 6\frac{3}{8}$$

$$(30) \quad \text{א. } 18 \text{ יח"ש } S_{EDF} \quad \text{ב. } 3 \text{ יחידות אורך } AB$$

$$(31) \quad C(14, 5)$$

$$(32) \quad \text{א. } y = -\frac{2}{3}x - \frac{5}{3} \quad \text{ב. } B(2, -3), C(2, 1) \quad \text{ג. } 12 \text{ יחידות שטח } S_{ABC}$$

$$(33) \quad \text{א. מרובע כללי כלשהו. לא ניתן להצביע על אף תכונה.}$$

$$\text{ב. מלבן. ניתן להראות כי יש למרובע שני זוגות צלעות נגדיות מקבילות ושוות וזווית ישרה.}$$

$$\text{ג. ריבוע. ניתן להראות כי קיימות זוג צלעות סמוכות שוות.} \quad \text{ד. } 90 \text{ יח"ש } S$$

$$(34) \quad \text{א. } y = \frac{2}{3}x + 1\frac{2}{3} \quad \text{ב. } (5, 5), (4, 0), (-1, 1)$$

$$(35) \quad \text{א. } B(12, -2), C(-2, 16) \quad \text{ב. } y = -8x$$

$$(36) \quad \text{א. } y = -2x + 22 \quad \text{ב. i. תיכון - קטע במשולש שחוצה אותו לשני משולשים שווים}$$

$$\text{שטח הוא תיכון.} \quad \text{ב. ii. } B(9, 4), D(4, 4)$$

$$\text{ג. ii. } AD = 5, BC = 10 \quad \text{ג. ii. משולש ישר זווית - אם במשולש יש תיכון לצלע ששווה}$$

$$\text{למחציתה אז המשולש הוא ישר זווית.}$$

$$(37) \quad \text{א. } D(-5, -8), A(-5, -2), E(-1, 0) \quad \text{ב. } CE: y = -\frac{1}{2}x - \frac{1}{2}, CD: y = \frac{1}{2}x - 5\frac{1}{2}$$

$$\text{ג. } C(5, -3) \quad \text{ד. } 30 \text{ יח"ש } S_{DEC}$$

$$(38) \quad \text{א. } AD: y = -\frac{1}{3}x + 3\frac{1}{3}, AC: y = -x + 8 \quad \text{ב. } A(7, 1)$$

$$\text{ג. } BE: y = x + 2, BC: y = 3x + 10 \quad \text{ד. } B(-4, -2)$$

$$(39) \quad \text{א. } y = -4x - 5 \quad \text{ב. } C(0.5, -7) \quad \text{ג. } 34 \text{ סמ"ר } S_{BMC} = S_{DMC}$$

$$(40) \quad \text{א. } d_{BD} = \sqrt{200}, y = x + 6 \quad \text{ב. } E(5, 11), F(3, 9)$$

$$\text{ג. } d_{CF} = \sqrt{72}, d_{AE} = \sqrt{8} \quad \text{ד. } S_{ABCD} = 80$$

$$(41) \quad \text{א. } C(t, t-5) \quad \text{ב. i. } AC = \sqrt{2t^2 + 14t + 49}, BC = \sqrt{2t^2 - 4t + 4}$$

$$\text{ii. } 10 \text{ ס"מ } BC, t = 8 \quad \text{ג. } D(-20, -5)$$

$$(42) \quad \text{א. } x = -2 \quad \text{ג. i. } y = -0.5x + 10 \quad \text{ii. } D(0, 10) \quad \text{ד. i. } E(2, 4)$$

$$\text{ii. } \frac{S_{DCE}}{S_{ABC}} = \frac{1}{2}$$

$$(43) \quad \text{א. } x = 9, y = 2 \quad \text{ב. } C(8, 0), C(10, 0) \quad \text{ג. } C(8, 0)$$

חלוקת קטע ביחס נתון:

סיכום כללי:

- שיעורי נקודה P המחלקת קטע שקצותיו $A(x_1, y_1)$ ו- $B(x_2, y_2)$ ביחס של $k:l$ הם: $x_p = \frac{k \cdot x_1 + l \cdot x_2}{k+l}, y_p = \frac{k \cdot y_1 + l \cdot y_2}{k+l}$ (בהצלבה).

שאלות:

- (1) הנקודה P נמצאת על הקטע AB. נתון: $A(2, -5), B(-12, 16)$.

מצא את ערכי הנקודה P, אם נתון כי: $\frac{AP}{PB} = \frac{2}{5}$.

- (2) קודקודי משולש ABC הם: $A(-1, 3), B(6, 0), C(4, -12)$.

מצא את שיעורי מרכז הכובד של המשולש.
(מרכז כובד של משולש הוא מפגש תיכוני המשולש).

- (3) מצא את שיעורי מרכז הכובד של משולש ABC

שקודקודיו הם: $A(x_1, y_1), B(x_2, y_2), C(x_3, y_3)$.

- (4) קודקודי המשולש ABC הם: $A(5, 1), B(7, -3), C(-1, 4)$.

מצא את אורכו של חוצה הזווית היוצא מקודקוד A.

תשובות סופיות:

(2) $M(3, -3)$

(1) $P(-2, 1)$

(4) 1.697 יחידות אורך.

(3) $\left(\frac{x_1 + x_2 + x_3}{3}, \frac{y_1 + y_2 + y_3}{3} \right)$

מרחק נקודה מישר:

סיכום כללי:

הצגה כללית של ישר ומרחקים:

- הצגה כללית של ישר (צורה סתומה): $Ax + By + C = 0$.
- מרחק הנקודה $A(x_1, y_1)$ מהישר $Ax + By + C = 0$ הוא: $d = \left| \frac{Ax_1 + By_1 + C}{\sqrt{A^2 + B^2}} \right|$ כאשר $B > 0$.

- אם הנקודה מעל הישר מורידים את הערך המוחלט.
- אם הנקודה מתחת לישר מורידים את הערך המוחלט ומוסיפים מינוס לאחד האגפים.

שאלות:

(5) ענה על הסעיפים הבאים:

- מצא את מרחק הנקודה $(-2, 4)$ מהישר $4x + 3y + 11 = 0$.
- מצא את מרחק הנקודה $(4, 3)$ מהישר $y = 3x - 1$.
- מצא את מרחק הנקודה $(3, -11)$ מהישר $x - 5 = 0$.

(6) מצא את המרחק בין הנקודה הנתונה לישר הנתון:

- $3x - 4y + 6 = 0$, $A(-5, -1)$ ב. $12x + 5y - 17 = 0$, $A(-3, 8)$
- $2y + 7 = 0$, $A(11, -2)$ ד. $3x - 14 = 0$, $A\left(6, -\frac{1}{2}\right)$

(7) מצא את שיעורי הנקודות על הישר $x + y - 7 = 0$ שמרחקן מהישר $2x - y + 5 = 0$ הוא: $\sqrt{20}$.

(8) מצא את שטחה של מקבילית ששיעורי קודקודיה

הם: $A(7, -1)$, $B(-5, 4)$, $C(-1, 7)$, $D(11, 2)$.

- (9) מצא את שטחו של המשולש $\triangle ABC$ שבו שיעורי קדקוד A הם $A(5, -3)$ ושניים מתיכוני המשולש מונחים על הישרים $x - 4 = 0$ ו- $2x - y - 1 = 0$.
- (10) מצא את שטחו של משולש שקודקודיו הם: $A(2, 2)$, $B(-1, 1)$, $C(-5, -2)$.
- (11) מצא את שיעורי הנקודות על הישר $3x - 2y + 6 = 0$, שמרחקן מהישר: $2x - y - 14 = 0$ הוא $3\sqrt{5}$.
- (12) מצא את שיעורי הנקודות על הישר $4x + 3y - 20 = 0$, שמרחקן מהישר: $3x + 2y + 13 = 0$ הוא $2\sqrt{13}$.

תשובות סופיות:

- (5) א. 3 ב. $\frac{8}{\sqrt{10}}$ ג. 2
- (6) א. 1 ב. 1 ג. $1\frac{1}{2}$ ד. $1\frac{1}{3}$
- (7) $(4, 3)$, $\left(-2\frac{2}{3}, 9\frac{2}{3}\right)$
- (8) $S_{ABCD} = 56$ יח"ש
- (9) $S_{ABC} = 18$ יח"ש
- (10) $S_{ABC} = 2.5$ יח"ש
- (11) $(4, 9)$, $(64, 99)$
- (12) $(-1, 8)$, $(-157, 216)$

מיקום נקודה ביחס לישר:

שאלות:

(13) מצא את שיעורי הנקודה על הישר $3x - 2y + 6 = 0$, שמרחקה מהישר: $2x - y - 14 = 0$ הוא $3\sqrt{5}$ והיא נמצאת מתחתיו.

(14) מצא את שיעורי הנקודה על הישר $4x + 3y - 20 = 0$, שמרחקה מהישר: $3x + 2y + 13 = 0$ הוא $2\sqrt{13}$ והיא נמצאת מעליו.

(15) נתון משולש ABC שבו נתונים הקודקודים: $A(1,1)$, $B(13,6)$. הקדקוד C נמצא על הישר $2x - y - 19 = 0$ ונמצא מתחת לצלע AB. מצא את שיעורי הקדקוד C אם ידוע ששטח המשולש הוא 13.

(16) נתון משולש שצלעותיו מונחות על הישרים:
 $I: x + 2y + 1 = 0$, $II: x - 2y - 11 = 0$, $III: 2x - y + 6 = 0$
 מצא שיעורי נקודה הנמצאת בתוך המשולש, שמרחקה מישר I שווה למרחקה מישר III ושמרחקה מישר II הוא מחצית מהמרחק משני ישרים אלה.

(17) מצא את שיעורי מרכז המעגל, החסום במשולש, שצלעותיו מונחות על הישרים: $I: 4x - 3y + 2 = 0$, $II: 3x - 4y - 51 = 0$, $III: 3x + 4y - 11 = 0$.

(18) מצא משוואת ישר ששיפועו 3 אם ידוע שהנקודה $G(7, -3)$ נמצאת מתחתיו ובמרחק $2\sqrt{10}$ ממנו.

(19) מצא משוואת ישר שעובר בנקודה $A(-2, 6)$ ומרחקו מהנקודה $B(2, 9)$ הוא $\sqrt{5}$.

(20) מצא משוואת ישר שעובר בנקודה $A(9, 10)$ ומרחקו מהנקודה $B(8, -3)$ הוא $5\sqrt{5}$.

(21) מצא משוואת ישר שעובר בנקודה $A(3, 6)$ ומרחקו מהנקודה $B(-9, 2)$ הוא 4.

(22) מצא משוואת ישר שעובר בנקודה $A(1,2)$ ומרחקו מהנקודה $B(-3,10)$ הוא 4.

(23) מצא משוואת ישר שעובר בנקודה $A(10,8)$ ומרחקו מהנקודה $B(7,-1)$ הוא 3.

(24) מצא משוואת ישר שעובר בנקודה $A(-6,1)$ ומרחקו מהנקודה $B(2,7)$ הוא 10.

תשובות סופיות:

(14) $(-1,8)$	(13) $(64,99)$
(16) $(-1,-4)$	(15) $C(11,3)$
(18) $y = 3x - 4$	(17) $(2,-5)$
(20) $y = -\frac{22}{31}x + 16\frac{12}{31}$, $y = \frac{1}{2}x + 5\frac{1}{2}$	(19) $y = 2x + 10$, $y = \frac{2}{11}x + 6\frac{4}{11}$
(22) $x = 1$ או $y = -\frac{3}{4}x + 2\frac{3}{4}$	(21) $y = \frac{3}{4}x + 3\frac{3}{4}$, $y = 6$
(24) $y = -\frac{4}{3}x - 7$	(23) $x = 10$ או $y = 1\frac{1}{3}x - 5\frac{1}{3}$

מרחק בין ישרים מקבילים:

סיכום כללי:

- מרחק בין שני ישרים מקבילים: $Ax + By + C_1 = 0$ ו- $Ax + By + C_2 = 0$ כאשר: $B > 0$

$$\text{הוא: } d = \left| \frac{C_1 - C_2}{\sqrt{A^2 + B^2}} \right| \text{ ומתקיים בהעדר הערך המוחלט:}$$

○ אם: $C_1 > C_2$, $(d > 0)$ אז הישר $Ax + By + C_1 = 0$ מתחת ל- $Ax + By + C_2 = 0$.

○ אם: $C_1 < C_2$, $(d < 0)$ אז הישר $Ax + By + C_1 = 0$ מעל ל- $Ax + By + C_2 = 0$.

שאלות:

(25) מצא משוואת ישר, המקביל לישר $3x - 4y + 8 = 0$ ונמצא במרחק 4 ממנו.

(26) מצא את המרחק בין הישרים המקבילים: $5x + 12y - 14 = 0$, $5x + 12y + 25 = 0$.

(27) נתונים הישרים: $y = 6x + 5$, $12x - 2y - 15 = 0$.
הראה שהישרים מקבילים ומצא את המרחק ביניהם.

(28) נתון המלבן ABCD. משוואותיהן של שתיים מצלעות המלבן הן $AB: 3x + y = 0$ ו- $CD: 3x + y - 6 = 0$. הקדקוד B נמצא בראשית הצירים. נתון כי הצלע AB ארוכה פי 4 מהצלע BC. מצא את שטח המלבן ואת מפגש אלכסוני המלבן, אם ידוע שהוא ברביע הרביעי.

(29) צלע של ריבוע מונחת על הישר $3x - 2y + 5 = 0$.
אלכסוני הריבוע נפגשים בנקודה $B(1, -1)$.
מצא את משוואות הישרים עליהם מונחות הצלעות האחרות של הריבוע.

(30) נתון ישר שעובר בראשית הצירים ושיפועו חיובי.
מצא את משוואת הישר אם נתון שהוא נמצא מעל הנקודות $P(4, 1)$ ו- $Q(7, 2)$ וסכום המרחקים ממנו לנקודות אלה הוא $3\sqrt{10}$.

(31) במשולש BKP נתון כי הצלע BK מונחת על הישר $x - y + 3 = 0$ והצלע BP מונחת על הישר $x + 2y + 3 = 0$. אורך הגובה לצלע BP הוא $3\sqrt{5}$ ואורך הגובה לצלע KP הוא 5. מצא את שיעורי קדקוד P אם ידוע שראשית הצירים נמצאת בתוך המשולש.

תשובות סופיות:

$$(25) \quad 3x - 4y + 28 = 0, \quad 3x - 4y - 12 = 0 \quad (26) \quad 3$$

$$(27) \quad \frac{25}{\sqrt{148}} \quad (28) \quad 14.4 \text{ יח"ש} = S, \quad (2.1, -3.3)$$

$$(29) \quad 3x - 2y - 15 = 0, \quad y = -\frac{2}{3}x - 3\frac{2}{3}, \quad y = -\frac{2}{3}x + 3$$

$$(30) \quad y = 3x \quad (31) \quad P\left(2, -2\frac{1}{2}\right)$$

גאומטריה אנליטית חד חוגי

פרק 2 - גיאומטריה אנליטית - המעגל

תוכן העניינים

1.	הכרות עם משוואת המעגל.	26
2.	מעגל המשיק לצירים.	30
3.	משיק למעגל.	32
4.	שאלות יסודיות שונות.	33
5.	נושאים מתקדמים במעגל (ללא ספר)	
6.	כתיבת משוואת מעגל עם השלמה לריבוע.	40
7.	משוואות המשיקים למעגל.	41
8.	מיתר המחבר שתי נקודות השקה.	43
9.	שאלות מסכמות שונות.	44

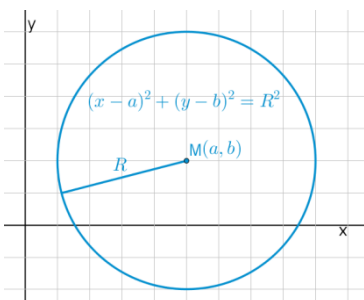
הכרות עם משוואת המעגל:

סיכום כללי:

הגדרה:

המקום הגאומטרי של כל הנקודות, הנמצאות במרחק קבוע מנקודה קבועה במישור נקרא מעגל.

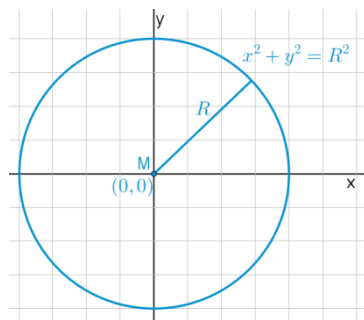
משוואת מעגל:

משוואת מעגל שמרכזו בנקודה $M(a, b)$

ורדיוסו R היא: $(x-a)^2 + (y-b)^2 = R^2$.

משוואת מעגל קנוני:

משוואת מעגל קנוני (שמרכזו בראשית הצירים $M(0, 0)$)

ורדיוסו R היא: $x^2 + y^2 = R^2$.

שאלות:

1) מצא את מרכזם ורדיוסם של המעגלים הבאים:

א. $(x-3)^2 + (y+5)^2 = 49$

ב. $\left(x + \frac{1}{2}\right)^2 + y^2 = 10$

ג. $(x-m)^2 + (y+n)^2 = m^2 + n^2$

2) כתוב את משוואות המעגלים שמרכזם M ורדיוסם R :

א. $M(-3, 5), R=10$

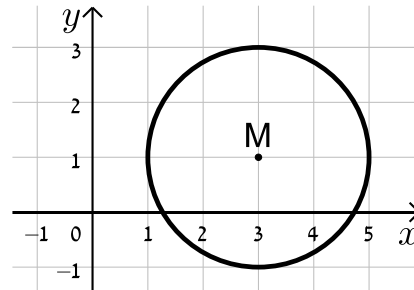
ב. $M(4, -2), R=3$

ג. $M(10, -12), R=\sqrt{30}$

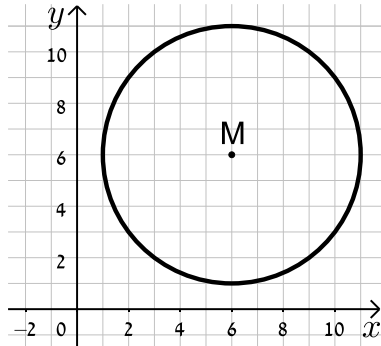
ד. $M(5, 5), R=\sqrt{40}$

3) כתוב את משוואות המעגלים הבאים בכל מקרה :

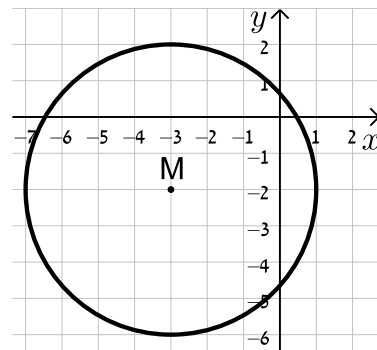
א.

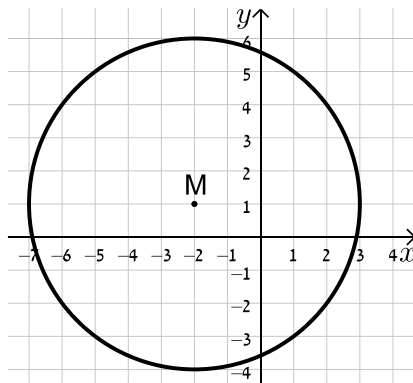
ב.

ג.

ד.

4) מצא את משוואתו של מעגל שעובר בנקודה $A(-4, 5)$ ומרכזו בנקודה $O(2, -1)$.

5) מצא את משוואת המעגל שמרכזו בנקודה $M(-5, 6)$ והוא חותך את ציר ה- x בנקודה שבה $x = 9$.

6) מצא את משוואת המעגל שמרכזו בנקודה $M(0, -7)$ והוא חותך את ציר ה- y בנקודה שבה $y = 3$.

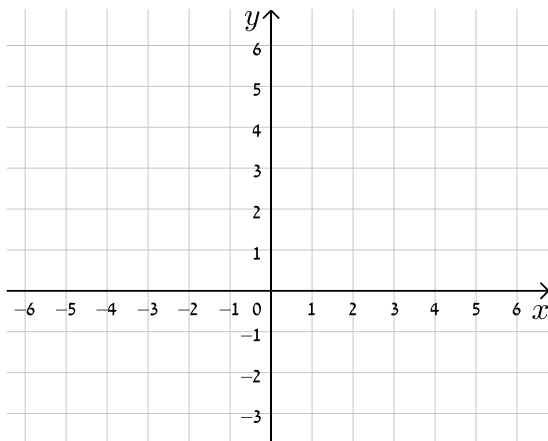
7) מצא את משוואתו של מעגל שעובר בנקודה $A(11, 2)$, רדיוסו 13 ומרכזו נמצא על הישר $y = 2x - 1$.

8) מצא את משוואתו של מעגל שהנקודות $A(-2, 3)$ ו- $B(4, -3)$ הן קצות הקוטר שלו.

(9) מצא את משוואתו של מעגל שמרכזו נמצא על הישר $x = 4$, רדיוסו 10 והוא חותך מציר ה- x מיתר שאורכו 12.

(10) מצא את משוואתו של מעגל שמרכזו $M(4, -3)$ אם ידוע כי הישר $y = -3x + 7$ חותך אותו בשתי נקודות A ו-B כך שאורכו של המיתר AB הוא 4 יחידות אורך.

(11) מצא את משוואתו של מעגל החוסם משולש שקודקודיו הם $A(22, -24)$, $B(-10, 40)$, $C(-30, 28)$.

(12) נתונים שני מעגלים בעלי אותו המרכז $M(3, -1)$, האחד הוא בעל רדיוס R והשני בעל רדיוס של $2R$.
א. כתוב את המשוואות של שני המעגלים (בטא באמצעות R).
ב. מה תהיינה המשוואות עבור $R = 2$?
ג. צייר את שני המעגלים במערכת הצירים שלפניך.

(13) שני מעגלים שמרכזיהם $M_1(6, 2)$ ו- $M_2(-3, -4)$ חותכים זה את זה בנקודה $(-2, 3)$. מצא את משוואות המעגלים.

(14) נתונה משוואת המעגל הבאה: $x^2 + y^2 - 10x - 10y + a = 0$ כאשר a פרמטר.

- מצא ביטוי של רדיוס המעגל באמצעות a .
- איזה מהערכים הבאים יכול להיות הגיוני עבור a ?
נמק ומצא את תחום ההגדרה של a .

i. $a = 5$

ii. $a = 55$

תשובות סופיות:

$$(1) \quad M(3, -5), R = 7 \quad \text{א.} \quad M(-0.5, 0), R = \sqrt{10} \quad \text{ב.}$$

$$\text{ג.} \quad M(m, -n), R = \sqrt{m^2 + n^2}.$$

$$(2) \quad \text{א.} \quad (x-4)^2 + (y+2)^2 = 9 \quad \text{ב.} \quad (x+3)^2 + (y-5)^2 = 100$$

$$\text{ג.} \quad (x-5)^2 + (y-5)^2 = 40 \quad \text{ד.} \quad (x-10)^2 + (y+12)^2 = 30$$

$$(3) \quad \text{א.} \quad (x-3)^2 + (y-1)^2 = 4 \quad \text{ב.} \quad (x-6)^2 + (y-6)^2 = 25$$

$$\text{ג.} \quad (x+3)^2 + (y+2)^2 = 16 \quad \text{ד.} \quad (x+2)^2 + (y-1)^2 = 25$$

$$(4) \quad M(3, -3), (x-2)^2 + (y+1)^2 = 72$$

$$(5) \quad (x+5)^2 + (y-6)^2 = 232$$

$$(6) \quad x^2 + (y+7)^2 = 100$$

$$(7) \quad (x+1)^2 + (y+3)^2 = 169 \quad \text{או} \quad (x-7.8)^2 + (y+14.6)^2 = 169$$

$$(8) \quad (x-1)^2 + y^2 = 18$$

$$(9) \quad (x-4)^2 + (y-8)^2 = 100 \quad \text{או} \quad (x-4)^2 + (y+8)^2 = 100$$

$$(10) \quad (x-4)^2 + (y+3)^2 = 4\frac{2}{5}$$

$$(11) \quad (x+2)^2 + (y-4)^2 = 1360$$

$$(12) \quad \text{א.} \quad (x-3)^2 + (y+1)^2 = 4R^2, (x-3)^2 + (y+1)^2 = R^2$$

$$\text{ב.} \quad (x-3)^2 + (y+1)^2 = 16, (x-3)^2 + (y+1)^2 = 4$$

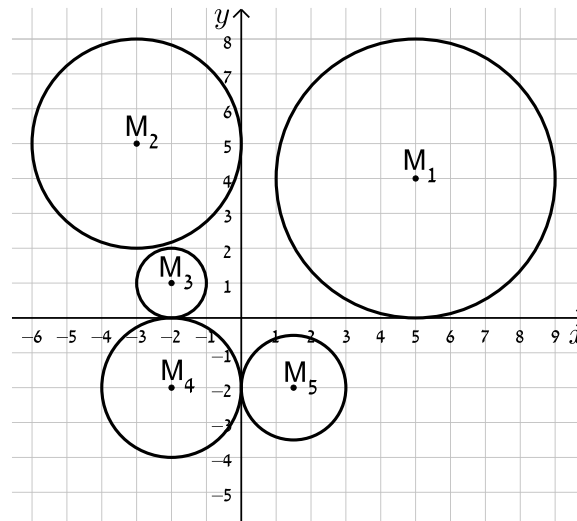
$$(13) \quad (x-6)^2 + (y-2)^2 = 65, (x+3)^2 + (y+4)^2 = 50$$

$$(14) \quad \text{א.} \quad R = \sqrt{50-a} \quad \text{ב.} \quad a=5, a < 50$$

מעגל המשיק לצירים:

שאלות:

15) כתוב את משוואות המעגלים הבאים:

16) מצא את משוואתו של מעגל המשיק לשני הצירים ורדיוסו 4.

17) מצא את משוואת המעגל שמשיק לציר ה- x ומרכזו בנקודה $M(16, 8)$.

18) מצא את משוואת המעגל שמרכזו נמצא על הישר $2x + 3y + 6 = 0$ והוא משיק לשני הצירים.

19) מצא את משוואתו של מעגל שמשיק לציר ה- y ולישר $y = 6$ ומרכזו על הישר $y = 3x - 2$ ברביע הראשון.

תשובות סופיות:

$$M_1 : (x-5)^2 + (y-4)^2 = 16, M_2 : (x+3)^2 + (y-5)^2 = 9 \quad (15)$$

$$, M_3 : (x+2)^2 + (y-1)^2 = 1, M_4 : (x+2)^2 + (y+2)^2 = 4$$

$$. M_5 : (x-1.5)^2 + (y+2)^2 = 2\frac{1}{4}$$

$$. (x \pm 4)^2 + (y \pm 4)^2 = 16 \quad (16)$$

$$. (x-16)^2 + (y-8)^2 = 64 \quad (17)$$

$$. \left(x+1\frac{1}{5}\right)^2 + \left(y+1\frac{1}{5}\right)^2 = \frac{36}{25}, (x-6)^2 + (y+6)^2 = 36 \quad (18)$$

$$. (x-2)^2 + (y-4)^2 = 4 \quad (19)$$

משיק למעגל:

סיכום כללי:

משוואת המשיק למעגל $(x-a)^2 = (y-b)^2 = R^2$ בנקודה $A(x_1, y_1)$ שעליו היא: $(x-a)(x_1-a) + (y-b)(y_1-b) = R^2$.

שאלות:

(20) מצא את משוואות המשיקים למעגל $(x+1)^2 + (y-2)^2 = 25$ בנקודות על המעגל שבהן $y = 5$.

(21) נתונה משוואת המעגל: $(x-1)^2 + (y-3)^2 = 20$ ומשוואת הישר $y = 2x + m$ כאשר m פרמטר. מצא עבור אלו ערכים של m הישר ישיק למעגל ולאילו ערכים הישר יחתוך את המעגל.

תשובות סופיות:

(20) $4x - 3y + 35 = 0$ ו- $4x + 3y = 27$.

(21) משיק: $-9, -11, m$, חותך: $-9 < m < 11$.

שאלות יסודיות שונות:

שאלות:

(22) נתון מעגל שמשוואתו $(x-3)^2 + (y+4)^2 = 25$.

- א. מצא את נקודות החיתוך של המעגל עם הצירים.
 ב. העבירו קוטר במעגל, המאונך לציר ה- x .
 מצא את שטח המרובע הנוצר על ידי נקודות החיתוך שמצאת בסעיף א'
 ונקודת החיתוך של הקוטר עם המעגל הנמצאת ברביע הראשון.

- (23) נתון ישר שמשוואתו $y = 2x - 10$. הישר חותך את ציר ה- x בנקודה A ואת ציר ה- y בנקודה B. בנקודה A מעבירים משיק למעגל שהקטע AB הוא קוטרו. המשיק חותך את ציר ה- y בנקודה C. מצא את אורך הקטע BC.

- (24) נתון המעגל שמשוואתו $x^2 + y^2 = 81$. מסמנים ב-A את נקודת החיתוך החיובית של המעגל עם ציר ה- x . הנקודה A היא מרכזו של מעגל נוסף בעל רדיוס של 12. מסמנים את נקודות החיתוך של שני המעגלים ב-B ו-C. מצא את שטח המשולש שנוצר בין הנקודות B, C ו-O (ראשית הצירים).

- (25) נתון ישר שמשוואתו $y = x$. הישר חותך מעגל קנוני שמשוואתו $x^2 + y^2 = 32$ בשתי נקודות, A ו-B, כאשר A ברביע הראשון. בנקודה A עובר מעגל נוסף, המשיק למעגל הקנוני ובעל אותו רדיוס. מצא את משוואת המעגל הנוסף ואת משוואת המשיק המשותף לשני המעגלים העובר בנקודה A.

- (26) הישרים: $9y + 11x = 94$ ו- $y = -3x + 14$ נחתכים בנקודה B.

דרך נקודה זו עובר מעגל שמרכזו הוא: $M(-9, 1)$.

ידוע כי מעגל זה חותך את הישרים (חוץ מהנקודה B)

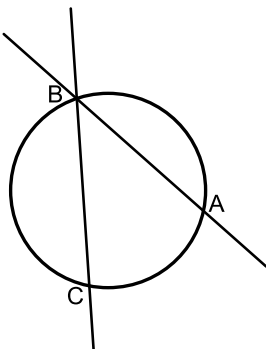
בשתי נקודות A ו-C (ראה איור).

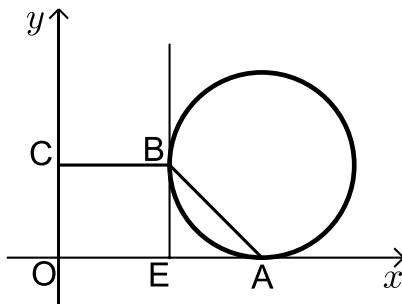
א. מצא את שיעורי הנקודה B.

ב. מצא את משוואת המעגל.

ג. מצא את שיעורי הנקודה A – נקודת החיתוך של הישר

שמשוואתו: $y = -3x + 14$ עם המעגל.

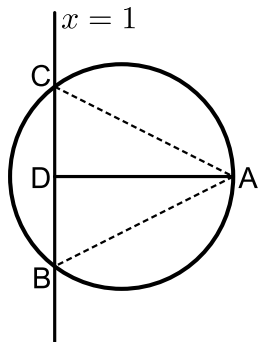
- (27)** נתון מעגל המשיק לציר ה- x בנקודה A .
מהנקודה E שעל ציר ה- x מעלים אנך המשיק
למעגל בנקודה B (ראה איור).
הקטע BC מקביל לציר ה- x ו- O היא נקודת
ראשית הצירים. יוצרים טרפז ישר זווית $ABCO$
ששטחו הוא 170 סמ"ר.
ידוע כי: $C(0,10)$ ו- $AE = 10$ ס"מ.

א. ענה על הסעיפים הבאים:

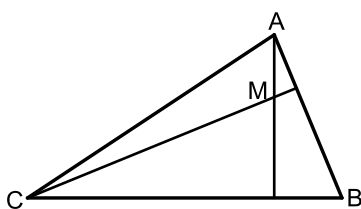
i. מצא את שיעורי הנקודה B .

ii. מצא את שיעורי הנקודה A .

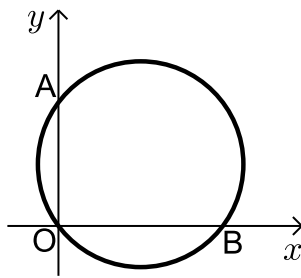
ב. כתוב את משוואת המעגל.

- (28)** הנקודה $A(17,4)$ נמצאת על המעגל
שמשוואתו: $(x-7)^2 + (y-4)^2 = R^2$.
הישר $x=1$ חותך את המעגל בשתי נקודות B ו- C כך
ש- B נמצאת ברביע הרביעי. מעבירים את הקטע AD
המאונך לישר BC וידוע כי הנקודה D היא אמצע BC .
א. מצא את רדיוס המעגל.
ב. מצא את שיעורי הנקודות B ו- C .
ג. ענה על הסעיפים הבאים:
i. חשב את מרחק הנקודה A מהישר $x=1$.
ii. חשב את שטח המשולש ABC .

- (29)** נתון משולש ABC . משוואות הצלעות AB ו- BC
במשולש ABC הן בהתאמה: $2y - x = 56$
ו- $8y + x = 104$.
מעבירים גבהים לצלעות AB ו- BC אשר
נחתכים בנקודה $M(0, -2)$ שבתוך המשולש.
א. מצא את משוואות הגבהים.
ב. מצא את שיעורי הנקודה B .
ג. מצא את משוואת המעגל שמרכזו בנקודה M
ורדיוסו הוא הקטע BM .

(30) באיור שלפניך מתואר המעגל: $(x-4)^2 + (y-3)^2 = 25$.

המעגל חותך את הצירים בנקודות A, B ו-O.

א. מצא את נקודות החיתוך של המעגל עם הצירים.

ב. מצא נקודה C הנמצאת על היקף המעגל ברביע

הראשון כך שהמרובע ABCO יהיה מלבן.

ג. חשב את היקף המלבן.

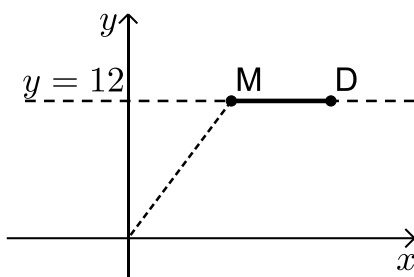
(31) המעגל: $(x+a)^2 + (y-1)^2 = a+4$, $a > 0$ חותך את ציר ה-x בנקודה שבה: $x=1$.

א. מצא את a.

ב. מצא את נקודות החיתוך של המעגל הנתון עם המעגל $(x-1)^2 + (y-2)^2 = 10$.

ג. כתוב את משוואת הישר העובר דרך נקודות החיתוך של שני המעגלים.

ד. חשב את שטח המשולש שיוצר הישר שמצאת בסעיף הקודם עם הצירים.

(32) הנקודות M ו-D נמצאות על הישר $y=12$ ידוע כי שיעור

ה-x של הנקודה M הוא 9 וכי המרחק של הנקודה M

מראשית הצירים גדול ב-6 מהמרחק בין

הנקודות M ו-D (ראה איור).

בונים מעגל שמרכזו נמצא בנקודה M ורדיוסו

הוא האורך DM.

א. ענה על הסעיפים הבאים:

i. מצא את מרחק הנקודה M מראשית הצירים.

ii. מצא את שיעור ה-x של הנקודה D.

ב. כתוב את משוואת המעגל.

ג. האם המעגל הזה חותך את הצירים? הראה חישוב מתאים לטענתך.

(33) מעגל שמרכזו בנקודה M(15,12) משיק לציר ה-y

בנקודה B וחותך את ציר ה-x בשתי נקודות A

ו-C כמתואר באיור.

א. כתוב את משוואת המעגל.

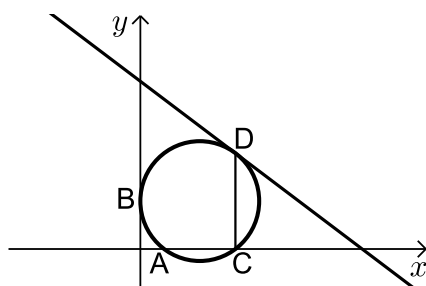
מהנקודה C מעלים אנך לציר ה-x שחותך את

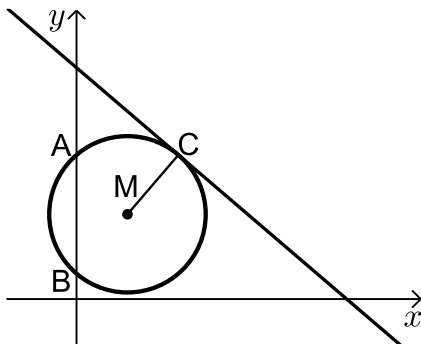
המעגל בנקודה נוספת D.

דרך הנקודה D עובר משיק למעגל.

ב. מצא את שיעורי הנקודות C ו-D.

ג. מצא את משוואת המשיק למעגל בנקודה D.

34 באיור שלפניך נתון מעגל שמרכזו בנקודה M.

המעגל חותך את ציר ה- y בנקודות A ו-B.

מעבירים משיק למעגל: $6x + 7y = 191$

דרך הנקודה: $C(12, 17)$.

א. כתוב את משוואת הרדיוס MC.

ב. ידוע כי הנקודה M נמצאת על הישר $y = 10$.

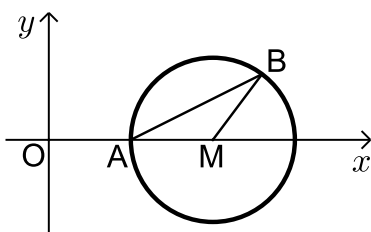
i. מצא את שיעורי הנקודה M.

ii. מצא את אורך רדיוס המעגל.

iii. כתוב את משוואת המעגל.

ג. מצא את נקודות החיתוך של המעגל עם ציר ה- y .

ד. חשב את שטח המשולש AMB.

35 באיור שלפניך נתון מעגל שמרכזו בנקודה M הנמצאת על ציר ה- x .

המעגל חותך את ציר ה- x בנקודה A.

מסמנים את ראשית הצירים ב-O.

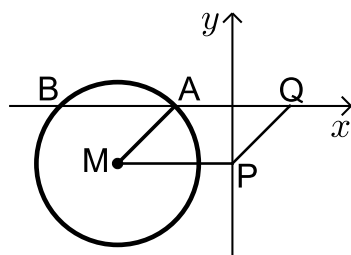
ידוע כי A היא אמצע הקטע MO ושיעוריה הם: $A(5, 0)$.

א. מצא את משוואת המעגל.

ב. כתוב את משוואת הישר שעובר דרך הנקודה A ושיפועו הוא 0.5.

ג. מצא את נקודת החיתוך הנוספת של הישר שמצאת עם המעגל.

ד. סמן את הנקודה שמצאת בסעיף הקודם ב-B וחשב את שטח המשולש AMB.

36 באיור שלפניך נתון מעגל שמשוואתו

$$(x+4)^2 + (y+2)^2 = 8$$

הוא: $(x+4)^2 + (y+2)^2 = 8$

מסמנים את נקודות החיתוך של המעגל עם ציר ה- x ב-A ו-B (ראה איור).

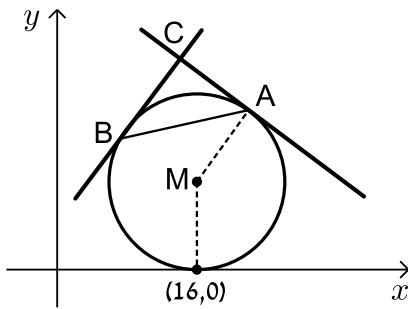
א. מצא את שיעורי הנקודות A ו-B.

מעבירים אנך לציר ה- y מנקודת מרכז המעגל M ומסמנים את חיתוכם ב-P.

ב. מצא נקודה Q כך שהמרובע AMPQ יהיה מקבילית. נמק.

ג. כתוב את משוואת הישר PQ.

ד. הוכח כי הישר שמצאת בסעיף הקודם משיק למעגל בנקודה $(-2, -4)$.

37 נתון מעגל שרדיוסו R ($R < 16$) ומשיק לציר ה- x

בנקודה שבה: $x = 16$.

א. הבע באמצעות R את משוואת המעגל וציין האם הוא חותך את ציר ה- y או לא. נמק.

מהנקודה $A(22,18)$ שעל המעגל מעבירים משיק.

ב. מצא את R וכתוב את משוואת המעגל.

ג. כתוב את משוואת המשיק למעגל בנקודה A .

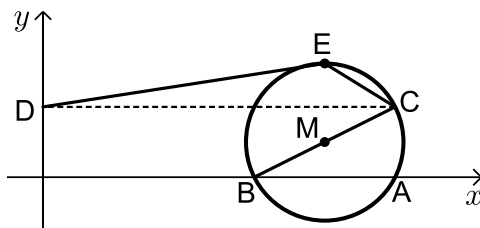
ד. מצא את משוואת המשיק למעגל בנקודה B שבה $x_B < x_M$

אם ידוע כי הוא המאונך למשיק הקודם.

ה. המשיקים נחתכים בנקודה C .

i. מצא את שיעורי הנקודה C .

ii. מצא את שטח המשולש ABC .

38 באיור שלפניך נתון מעגל

שמשוואתו: $(x+a)^2 + (y-1)^2 = 5$, פרמטר a .

ידוע כי המעגל חותך את ציר ה- x בנקודה $A(10,0)$.

א. מצא את a אם ידוע כי $a > -10$.

ב. מצא את הנקודה B - נקודת החיתוך השנייה של המעגל עם ציר ה- x .

ג. כתוב את משוואת הקוטר העובר דרך הנקודה B ומרכז המעגל M .

ד. מצא את נקודת החיתוך השנייה של הקוטר עם המעגל.

ה. מעבירים אנך מנקודת החיתוך שמצאת בסעיף הקודם לציר ה- y בנקודה D .

הנקודה E היא הנקודה בעלת שיעור ה- y הגדול ביותר על המעגל.

מחברים את הנקודות D ו- E כך שנוצר המחומש $DECBO$. חשב את שטחו.

39 באיור שלפניך נתון מעגל שמשוואתו: $(x-5)^2 + (y-3)^2 = R^2$, רדיוס המעגל.

ידוע כי המעגל עובר בראשית הצירים.

א. מצא את רדיוס המעגל

וכתוב את משוואת המעגל.

ב. מצא את הנקודות A ו- B - החיתוך של

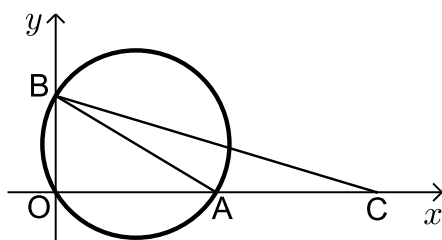
המעגל עם הצירים (ראה איור).

ג. מסמנים נקודה C על ציר ה- x

כך ש- A היא אמצע הקטע CO .

i. מצא את שיעורי הנקודה C .

ii. חשב את שטח המשולש ABC .

תשובות סופיות:

(22) א. $(0, -8)$, $(0, 0)$, $(6, 0)$ ב. 27 יח"ש.

(23) 12.5 יחידות אורך.

(24) $S_{ABOC} = \sqrt{80}$ יח"ש

(25) $y = -x + 8$, $(x - 8)^2 + (y - 8)^2 = 32$

(26) א. $(2, 8)$ ב. $(x + 9)^2 + (y - 1)^2 = 170$ ג. $(4, 2)$

(27) א. i. $B(12, 10)$ ii. $A(22, 0)$ ב. $(x - 22)^2 + (y - 10)^2 = 100$

(28) א. $R = 10$ ב. $B(1, -4)$, $C(1, 12)$ ג. i. $d = 16$

ii. $S = 128$

(29) א. $y = 8x - 2$, $y = -2x - 2$ ב. $(-24, 16)$ ג. $x^2 + (y + 2)^2 = 900$

(30) א. $O(0, 0)$, $A(0, 6)$, $B(8, 0)$ ב. $C(8, 6)$ ג. 28 יח"ש P

(31) א. $a = 1$ ב. $(0, -1)$, $(-2, 3)$ ג. $y = -2x - 1$

ד. $S = \frac{1}{4}$

(32) א. i. $d = 15$ ii. $x = 18$ ב. $(x - 9)^2 + (y - 12)^2 = 81$

ג. המעגל אינו חותך את ציר ה- x - כאשר מציבים ב- y אפס מתקבלת משוואה ריבועיתללא פתרון. המעגל חותך את ציר ה- x בנקודה אחת- $(12, 0)$.

(33) א. $(x - 15)^2 + (y - 12)^2 = 225$ ב. $C(24, 0)$, $D(24, 24)$ ג. $y = -\frac{3}{4}x + 42$

(34) א. $y = \frac{7}{6}x + 3$ ב. i. $M(6, 10)$ ii. $\sqrt{85}$

iii. $(x - 6)^2 + (y - 10)^2 = 85$ ג. $A(0, 17)$, $B(0, 3)$ ד. 42 יח"ש

(35) א. $(x - 10)^2 + y^2 = 25$ ב. $y = 0.5x - 2.5$ ג. $B(13, 4)$

ד. 10 יח"ש S_{AMB}

(36) א. $A(-2,0)$, $B(-6,0)$ ב. $Q(2,0)$ ג. $y = x - 2$

(37) א. $(x-16)^2 + (y-R)^2 = R^2$, המעגל אינו חותך את ציר ה- y .

ב. $(x-16)^2 + (y-10)^2 = 100$, $R=10$ ג. $y = -\frac{3}{4}x + 34\frac{1}{2}$

ד. $y = \frac{4}{3}x + 5\frac{1}{3}$ ה. $C(14,24)$ ii. 50 יח"ש.

(38) א. $a = -8$ ב. $B(6,0)$ ג. $y = 0.5x - 3$

ד. $(10,2)$ ה. $11 + 5\sqrt{5}$ יח"ש $S_{\text{DECB}} =$

(39) א. $\sqrt{34}$ יחידות אורך $R =$, $(x-5)^2 + (y-3)^2 = 34$ ב. $A(10,0)$, $B(0,6)$

ג. $C(20,0)$ i. ii. 30 יח"ש $S_{\text{ABC}} =$

כתיבת משוואת מעגל עם השלמה לריבוע:

שאלות:

- (1) מצא את מרכזם ורדיוסם של המעגלים הבאים:
- א. $x^2 + 10x + y^2 + 6y - 2 = 0$ ב. $x^2 - 2x + y^2 + 20y + 1 = 0$
- ג. $x^2 - 8x + y^2 - 14y = 0$ ד. $x^2 + y^2 + 2y = 0$
- ה. $x^2 + x + y^2 - 3\frac{3}{4} = 0$ ו. $x^2 - 2mx + y^2 + 6my + m^2 = 0$

- (2) משוואתו של מעגל היא $x^2 + y^2 - 6mx - 2(m+2)y + 4m + 4 = 0$. מצא את ערכו של m אם ידוע שמרכז המעגל נמצא על הישר $y = 2x + 7$.

- (3) משוואתו של מעגל היא $x^2 + y^2 - 8x + 12y - 48 = 0$. מצא את אורכו של המיתר שחותך הישר $y = 2x - 4$ מהמעגל בלי למצוא את נקודות הקצה של המיתר.

תשובות סופיות:

- (1) א. $M(-5, -3), R = 6$ ב. $M(1, -10), R = 10$
- ג. $M(4, 7), R = \sqrt{65}$ ד. $M(0, -1), R = 1$
- ה. $M\left(-\frac{1}{2}, 0\right), R = 2$ ו. $M(m, -3m), R = 3m$

(2) $m = -1$

(3) $2\sqrt{80}$

משוואות המשיקים למעגל:

שאלות:

- (4) מצא משוואת מעגל העובר בנקודה $(1,8)$ המשיק לשני הצירים.
- (5) מצא את אורך המשיק למעגל שמשוואתו $x^2 + y^2 - 4x + 14y + 37 = 0$ היוצא מהנקודה $A(10, -3)$.
- (6) מצא את משוואת המשיק ואת משוואת הנורמל למעגל שמשוואתו $x^2 + y^2 - 4x + 6y + 3 = 0$ בנקודה $A(5, -4)$.
- (7) מצא את נקודת החיתוך של המשיקים למעגל שמשוואתו $x^2 + (y-1)^2 = 5$ בנקודות שבהן $x = -1$.
- (8) נתון מעגל שמרכזו בנקודה $(-2, 6)$ והוא עובר בראשית הצירים. המעגל חותך את הצירים בשתי נקודות נוספות, A ו-B.
א. הוכח כי המשיקים למעגל בנקודות A ו-B מקבילים זה לזה.
ב. הוכח את סעיף א' בלי למצוא את משוואות המשיקים או את שיפועיהם.
- (9) נתון המעגל $(x-1)^2 + (y-3)^2 = 20$ והישר $y = 2x + m$.
לאילו ערכים של הפרמטר m הישר משיק למעגל ולאלו ערכים של m הישר חותך את המעגל?

תשובות סופיות:

$$(4) \quad (x-5)^2 + (y-5)^2 = 25 \text{ או } (x-13)^2 + (y-13)^2 = 169.$$

$$(5) \quad 8.$$

$$(6) \quad \text{משיק: } y = 3x - 19, \text{ נורמל: } x + 3y + 7 = 0.$$

$$(7) \quad (-5, 1).$$

$$(8) \quad \text{שאלת הוכחה.}$$

$$(9) \quad \text{משיק: } m = -9, 11, \text{ חותך: } -9 < m < 11.$$

מיתר המחבר שתי נקודות השקה:

סיכום כללי:

משוואת המיתר, המחבר את שתי נקודות ההשקה של שני המשיקים

למעגל $(x-a)^2 = (y-b)^2 = R^2$ היוצאים מהנקודה $A(x_1, y_1)$ שמחוץ

למעגל היא: $(x-a)(x_1-a) + (y-b)(y_1-b) = R^2$.

שאלות:

10) ענה על הסעיפים הבאים:

א. מצא את משוואת המיתר במעגל שמשוואתו $x^2 + y^2 + 2x - 19 = 0$,

המחבר את נקודות ההשקה של המשיקים היוצאים מהנקודה $A(-3, 8)$

ב. מצא את משוואת המיתר במעגל שמשוואתו $x^2 + (y-1)^2 = 5$, המחבר

את נקודות ההשקה של המשיקים היוצאים מהנקודה $A(-5, 1)$.

11) נתון מעגל שמשוואתו $x^2 + y^2 + 16x + 48 = 0$ ונקודה P, שנמצאת על החלק

החיובי של ציר ה-y. הישר המחבר את נקודות ההשקה של המשיקים

היוצאים למעגל מנקודה P חותך את ציר ה-y בנקודה Q. נתון: $PQ = 14$.

מצא את שיעורי הנקודה Q.

תשובות סופיות:

10) א. $x - 4y + 11 = 0$ ב. $x = -1$

11) $Q(0, -8)$ או $Q(0, -6)$.

שאלות מסכמות שונות:

שאלות:

12 נתון מעגל שמשוואתו $x^2 + y^2 + 16x - 12y + 64 = 0$. המעגל משיק מבחוץ למעגל קנוני. מצא את משוואת המעגל הקנוני, את נקודת ההשקה בין המעגלים ואת משוואת המשיק המשותף העובר בנקודה זו.

13 המעגלים $x^2 + y^2 + 22x - 6y = m$ ו- $x^2 + y^2 = 26$ נחתכים בזווית ישרה. מצא את ערכו של m .

14 בטרפז שווה שוקיים ABCD נתון כי הבסיס הגדול, DC, מונח על הישר: $3x - y - 9 = 0$ והשוק AD מונחת על הישר $x + y - 3 = 0$. שיעורי הקודקוד B הם $(3, -8)$. מצא את משוואת המעגל החוסם את הטרפז ABCD.

15 מצא את משוואתו של מעגל החוסם ריבוע, שאחד מקדקודיו נמצא בראשית הצירים ומשוואת אחד מאלכסוניו היא $3x - y + 10 = 0$.

תשובות סופיות:

12 $x^2 + y^2 = 16$, $A(-3.2, 2.4)$, $4x - 3y + 20 = 0$

13 $m = -26$

14 $(x-1)^2 + (y+4)^2 = 20$

15 $(x+3)^2 + (y-1)^2 = 10$

גאומטריה אנליטית חד חוגי

פרק 3 - גיאומטריה אנליטית - האליפסה והפרבולה

תוכן העניינים

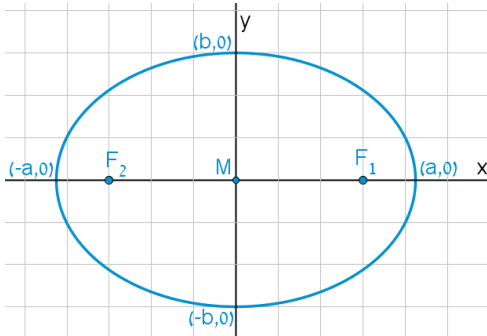
45	1. האליפסה
49	2. הפרבולה

האליפסה:

סיכום כללי:

הגדרה:

המקום הגאומטרי של כל הנקודות, שסכום מרחקיהן משתי נקודות קבועות במישור קבוע, נקרא אליפסה. הנקודות הקבועות נקראות מוקדי האליפסה.

מושגים באליפסה:

- הציר הגדול: הקטע שהאליפסה חותכת מציר ה- x .
- הציר הקטן: הקטע שהאליפסה חותכת מציר ה- y .
- מרכז האליפסה: מפגש צירי האליפסה (ראה איור).
באליפסה קנונית מרכז האליפסה נמצא בראשית הצירים.
- מוקדי האליפסה: שתי נקודות קבועות שבעבורן סכום המרחקים מכל נקודה על האליפסה הוא גודל קבוע השווה ל- $2a$. המוקדים יסומנו ב- F_1 ו- F_2 ושיעוריהם הם: $F_1(c,0)$, $F_2(-c,0)$.
- רדיוסי ווקטור: המרחקים של כל נקודה על האליפסה משני המוקדים.
אורך הרדיוס מנקודה (x,y) שעל האליפסה למוקד הימני הוא: $r_1 = a - \frac{cx}{a}$.
אורך הרדיוס מנקודה (x,y) שעל האליפסה למוקד השמאלי הוא: $r_2 = a + \frac{cx}{a}$.
- מיתר: קטע המחבר שתי נקודות שעל האליפסה.
- קוטר: מיתר העובר דרך מרכז האליפסה.

משוואות וקשרים:

- משוואת אליפסה קנונית היא: $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$ או $b^2x^2 + a^2y^2 = a^2b^2$.
- הקשר בין הפרמטרים של האליפסה הוא: $a^2 - b^2 = c^2$.
- מכפלת שיפועי מיתר באליפסה והקוטר החוצה אותו היא קבועה ושווה ל- $-\frac{b^2}{a^2}$.

שאלות:

- (1) מצא את אורך צירי אליפסה שמשוואתה $x^2 + 4y^2 = 36$.
- (2) מצא את משוואתה של אליפסה שאורך צירה הגדול הוא 18 ואורך צירה הקטן הוא $2\sqrt{3}$.
- (3) מצא את משוואתה של אליפסה שאורך צירה הגדול הוא 12 והמרחק בין מוקדיה $8\sqrt{2}$.
- (4) מצא את משוואתה של אליפסה שאורך צירה הקטן הוא 8 והיא עוברת בנקודה $(-3\sqrt{3}, 2)$.
- (5) מצא את משוואתה של אליפסה שחסומה במעגל שמשוואתו $x^2 + y^2 = 16$ ומוקד אחד שלה הוא בנקודה $(\sqrt{10}, 0)$.
- (6) מצא את משוואתה של אליפסה שחותכת את ציר ה- y בנקודה $(0, -2\sqrt{5})$ והמרחק בין המוקד הימני לקדקוד הימני בה הוא 2.
- (7) מצא את משוואתה של אליפסה שעוברת בנקודות $(-2, \sqrt{6})$ ו- $(\sqrt{14}, 1)$.
- (8) מצא על האליפסה $3x^2 + 4y^2 = 144$ את הנקודות שהפרש מרחקיהן מהמוקדים הוא 4.
- (9) מצא את משוואתה של אליפסה שעוברת בנקודה $(-3, 1)$ ומכפלת המרחקים מנקודה זו למוקדים הוא 6.
- (10) מצא על האליפסה $x^2 + 3y^2 = 12$ את הנקודות שמהן רואים את הקטע שבין שני המוקדים בזווית ישרה.

(11) מצא את משוואתו של קוטר באליפסה $x^2 + 4y^2 = 50$ ששיפועו חיובי ואורכו $\sqrt{56}$.

(12) נתונים האליפסה $\frac{x^2}{30} + \frac{y^2}{24} = 1$ והישר $y = 2x + k$. מצא לאלו ערכים של הפרמטר k הישר משיק לאליפסה ולאלו ערכים של הפרמטר k הישר חותך את האליפסה.

(13) מצא את שטחו של ריבוע החסום באליפסה $3x^2 + 5y^2 = 120$ כך שצלעותיו מקבילות לצירים.

(14) מצא את שטחו של ריבוע החסום באליפסה $b^2x^2 + a^2y^2 = a^2b^2$ כך שצלעותיו מקבילות לצירים.

(15) באליפסה $5x^2 + 9y^2 = 90$ חסום מלבן שצלעותיו מקבילות לצירים. מצא את שטח המלבן אם שתיים מצלעותיו עוברות במוקדי האליפסה.

(16) באליפסה $x^2 + 5y^2 = 16$ חסום משולש שווה צלעות כך שקדקוד אחד שלו הוא הקדקוד הימני של האליפסה. מצא את שיעורי קדקודיו האחרים.

(17) באליפסה חסום משולש שווה צלעות כך שקדקוד אחד שלו הוא הקדקוד הימני של האליפסה וקדקודיו האחרים הם נקודות החיתוך של האליפסה עם ציר ה- y .

מצא את משוואת האליפסה אם אחד ממוקדיה נמצא בנקודה $(4\sqrt{2}, 0)$.

(18) מצא באליפסה $2x^2 + 3y^2 = 12$ משוואת מיתר שנקודת האמצע שלו היא $(1.5, 1)$.

(19) ישר שמשוואתו $x - y - 3 = 0$ חותך מאליפסה מיתר שאמצעו בנקודה $(2, -1)$. מצא את משוואת האליפסה אם ידוע שהיא עוברת בנקודה $(2\sqrt{2}, -2)$.

$$(20) \text{ נתונה המשוואה } \frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{a^2 - 25} = 1, (0 < a \neq 5).$$

א. ענה על הסעיפים הבאים:

i. לאיזה ערך של a המשוואה מייצגת מעגל?

ii. לאלו ערכים של a המשוואה מייצגת אליפסה?

ב. הוכח כי בעבור $a = 4$ אין אף נקודה על האליפסה שממנה רואים את הקטע שבין המוקדים בזווית ישרה.

תשובות סופיות:

$$\frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{4} = 1 \quad (3)$$

$$\frac{x^2}{81} + \frac{y^2}{3} = 1 \quad (2)$$

$$2a = 12, 2b = 6 \quad (1)$$

$$\frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{20} = 1 \quad (6)$$

$$\frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{6} = 1 \quad (5)$$

$$\frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{16} = 1 \quad (4)$$

$$(4, \sqrt{24}), (4, -\sqrt{24}), (-4, \sqrt{24}), (-4, -\sqrt{24}) \quad (8)$$

$$\frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{8} = 1 \quad (7)$$

$$(\sqrt{6}, \sqrt{2}), (-\sqrt{6}, \sqrt{2}), (\sqrt{6}, -\sqrt{2}), (-\sqrt{6}, -\sqrt{2}) \quad (10)$$

$$\frac{x^2}{12} + \frac{y^2}{4} = 1 \quad (9)$$

$$(12) \text{ משיק: } k = \pm 12, \text{ חותך: } -12 < k < 12.$$

$$y = \sqrt{6}x \quad (11)$$

$$S = 26 \frac{2}{3} \text{ יח"ש} \quad (15)$$

$$S = \frac{4a^2b^2}{a^2 + b^2} \quad (14)$$

$$S = 60 \text{ יח"ש} \quad (13)$$

$$y = -x + 2.5 \quad (18)$$

$$\frac{x^2}{48} + \frac{y^2}{16} = 1 \quad (17)$$

$$(1, \sqrt{3}), (1, -\sqrt{3}) \quad (16)$$

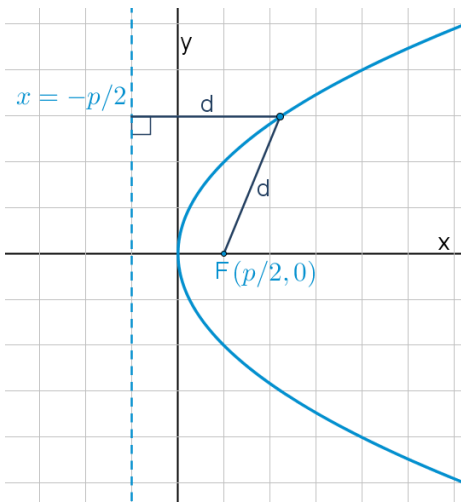
$$(20) \text{ א. i. } a = \sqrt{12.5} \text{ ii. } a \neq \sqrt{12.5}$$

$$\frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{8} = 1 \quad (19)$$

הפרבולה:

סיכום כללי:

הגדרה:

המקום הגאומטרי של כל הנקודות, שמרחקן מנקודה קבועה שווה למרחקן מישר קבוע נקרא פרבולה. הנקודה הקבועה נקראת מוקד הפרבולה והישר הקבוע נקרא מדריך הפרבולה.

מושגים בפרבולה:

- מוקד: נקודה קבועה שמרחק כל נקודה על הפרבולה ממנה שווה למרחק הנקודה מהמדריך.
- מדריך: ישר קבוע שמרחק כל נקודה על הפרבולה אליו שווה למרחק הנקודה מהמוקד.
- קדקוד הפרבולה: ראשית הצירים.
- רדיוס: מרחק בין המוקד לנקודה שעל הפרבולה: $r = x + \frac{p}{2}$.
- מיתר: קטע המחבר בין שתי נקודות על הפרבולה.
- קוטר (לא בחומר): ישר המקביל לציר הסימטריה של הפרבולה (ציר ה- x אצלנו).

משוואת הפרבולה:

משוואת הפרבולה הקנונית היא: $y^2 = 2px$ כאשר p הוא פרמטר הפרבולה.

משיק לפרבולה:

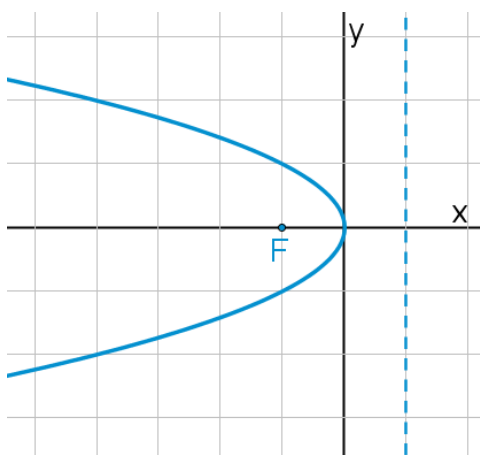
- משוואת המשיק לפרבולה $y^2 = 2px$ בנקודה $A(x_0, y_0)$ שעליה היא: $yy_0 = p(x + x_0)$.
- שיפוע המשיק לפרבולה $y^2 = 2px$ בנקודה $A(x_0, y_0)$ שעליה הוא: $m = \frac{p}{y_0}$.

מיתר המחבר שתי נקודות השקה:

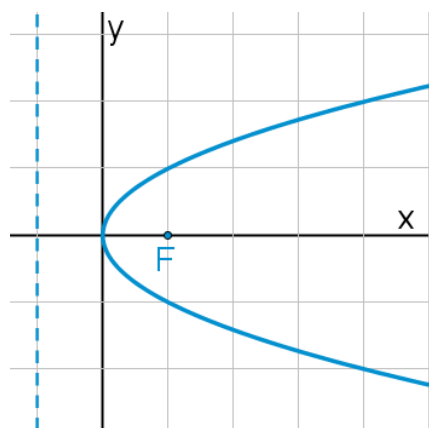
משוואת המיתר, המחבר את שתי נקודות ההשקה של שני המשיקים לפרבולה $y^2 = 2px$ היוצאים מהנקודה $A(x_0, y_0)$ שמחוץ לפרבולה היא: $yy_0 = p(x + x_0)$.

תיאורים גרפיים:

פרבולה שמשוואתה $y^2 = -2px$:

פרבולה שמשוואתה $y^2 = 2px$:

שאלות:

- (1) נתונה הפרבולה $y^2 = 18x$. מצא מהו הפרמטר, המוקד והמדריך שלה.
- (2) מצא את משוואתה של פרבולה שהישר $x = -3$ הוא המדריך שלה.
- (3) מצא את משוואתה של פרבולה שהמרחק בין המוקד שלה למדריך שלה הוא 5.

- (4) מצא את משוואתה של פרבולה שעוברת בנקודה $(-6, 9)$.
- (5) מצא את משוואתה של פרבולה שמוקדה מתלכד עם המוקד הימני של האליפסה $x^2 + 2y^2 = 18$.
- (6) מצא נקודות על הפרבולה $y^2 = 6x$ שמרחקן מהמוקד הוא 4.
- (7) מצא נקודות על הפרבולה $y^2 = 8x$ שמרחקן מהמוקד שווה למרחקן מהקדקוד.
- (8) מצא נקודות על הפרבולה $y^2 = 2px$ שמרחקן מהמוקד שווה למרחקן מהקדקוד.
- (9) מצא את שטחו של משולש שווה צלעות שקדקוד אחד שלו נמצא בראשית הצירים ושני קדקודיו האחרים מונחים על הפרבולה $y^2 = 10x$.
- (10) הבע באמצעות p את שטחו של משולש שווה צלעות שקדקוד אחד שלו נמצא בראשית הצירים ושני קדקודיו האחרים מונחים על הפרבולה $y^2 = 2px$.
- (11) נתונה הפרבולה $y^2 = 2px$. הבע באמצעות p את שטחו של משולש שווה צלעות שקדקוד אחד שלו מונח על ציר ה- x , וקדקודיו האחרים מונחים על מדריך הפרבולה אם ידוע שמפגש תיכוני המשולש הוא מוקד הפרבולה.
- (12) את נקודה A שעל הפרבולה $y^2 = 20x$ חיברו עם המוקד F וגם העבירו ממנה אנך למדריך. היקף הטרפז, שבסיסיו הם האנך והקטע על ציר ה- x שבין מוקד הפרבולה למדריך שלה, שוק אחת שלו היא AF והשוק השנייה שלו מונחת על המדריך, הוא 27.5. חשב את שטח הטרפז.
- (13) קצות מיתר בפרבולה $y^2 = 4x$ הם A ו-B. מצא את שיעורי הנקודה B אם ידוע שהמיתר עובר במוקד הפרבולה ושערך ה- x של נקודה A הוא 4.
- (14) מצא משוואת מיתר בפרבולה $y^2 = 16x$, שעובר בראשית הצירים ומרחקו מהמוקד הוא $\frac{8}{\sqrt{5}}$.

(15) מצא משוואת מיתר בפרבולה $y^2 = 2x$, שאמצעו בנקודה $\left(1\frac{1}{4}, \frac{1}{2}\right)$.

(16) נתונה הפרבולה $y^2 = 4x$ והישר $y = 2x + k$, לאיזה ערך של k הישר משיק לפרבולה?

(17) נתונה הפרבולה $y^2 = 6x$.

א. מצא את משוואות המשיקים לפרבולה בנקודות שבהן $x = 1.5$.

ב. הוכח שנקודת החיתוך של הנורמלים בנקודות אלה נמצאת על ציר ה- x .

(18) הנקודות A ו-B נמצאות על הפרבולה $y^2 = 12x$. נתון כי $y_A = 4$. מצא את שיעורי נקודה B אם ידוע שהמשיקים לפרבולה בנקודות הנתונות יוצרים זווית ישרה.

(19) נקודה A נמצאת על הפרבולה $y^2 = 28x$ ברביע הרביעי. אורך הנורמל לפרבולה מנקודה A עד לציר ה- x הוא $7\sqrt{5}$. מצא את משוואת הנורמל.

(20) מרחק המוקד של הפרבולה $y^2 = 8x$ ממשיק לה ששיפועו חיובי הוא $\sqrt{8}$. מצא את משוואת המשיק.

(21) נתונה הפרבולה $y^2 = 2px$. הבע באמצעות p את שיעורי הנקודה שעל הפרבולה ברביע הראשון, שמרחק המשיק בה ממוקד הפרבולה הוא p .

(22) נתונות שתי פרבולות: I. $y^2 = 6x$, II. $y^2 = 12x$. ישר שעובר בראשית הצירים חותך את הפרבולות בנקודות A ו-B. הראה כי המשיקים בנקודות A ו-B מקבילים.

(23) נתונה הפרבולה $y^2 = 14x$ והנקודה $(-1, -3)$, ממנה יוצאים שני משיקים לפרבולה. מצא את משוואת המיתר המחבר בין נקודות ההשקה.

- (24)** נתונה הפרבולה $y^2 = 18x$ ונקודה ברביע השלישי, ששיעור ה- x שלה קטן ב-1 משיעור ה- y שלה. מהנקודה יוצאים שני משיקים לפרבולה. המיתר המחבר בין נקודות ההשקה יוצר עם הצירים משולש ששטחו 18. מצא את משוואת המיתר.
- (25)** מצא את משוואתו של מעגל שמרכזו במוקד הפרבולה $y^2 = 24x$ והוא משיק למדריך שלה.
- (26)** מצא את משוואתו של מעגל שמרכזו בנקודה $(8,0)$ והוא משיק לפרבולה $y^2 = 10x$ בשתי נקודות.
- (27)** נתונה הפרבולה $y^2 = 2px$ ומעגל שמרכזו על ציר ה- x והוא משיק לפרבולה מבפנים בשתי נקודות. הישר המחבר בין נקודות ההשקה יוצר עם המשיקים בנקודות אלה משולש שווה צלעות. הבע באמצעות p את משוואת המעגל.
- (28)** הנקודה $A(2,3)$ נמצאת על פרבולה. מצא את משוואתו של מעגל שמשיק לפרבולה בנקודה A ומשיק לציר ה- y .
- (29)** נתונה הפרבולה $y^2 = 2px$ שבה $p > 4$. הישר $x = 2$ חותך את הפרבולה בנקודות A ו- B . הבע באמצעות p את שיעורי קדקוד C של משולש $\triangle ABC$ שמוקד הפרבולה הוא מפגש האנכים האמצעיים בו, אם ידוע שקדקוד C נמצא על ציר ה- x .
- (30)** אליפסה שמשוואתה $x^2 + 4y^2 = 16$ חותכת את הפרבולה $y^2 = 2px$ בשתי נקודות. המרובע שקדקודיו הם נקודות החיתוך, מרכז האליפסה וקדקודה הימני של האליפסה הוא מעוין. מצא את משוואת הפרבולה.

תשובות סופיות:

- (1) $p = 9, F\left(4\frac{1}{2}, 0\right)$
- (2) $y^2 = 12x$
- (3) $y^2 = 10x$
- (4) $y^2 = 4x$
- (5) $y^2 = 12x$
- (6) $\left(2\frac{1}{2}, \sqrt{15}\right), \left(2\frac{1}{2}, -\sqrt{15}\right)$
- (7) $(1, \sqrt{8}), (1, -\sqrt{8})$
- (8) $\left(\frac{p}{4}, \frac{p}{\sqrt{2}}\right), \left(\frac{p}{4}, -\frac{p}{\sqrt{2}}\right)$
- (9) $S_{OAB} = 300\sqrt{3}$ יח"ש
- (10) $S_{ABO} = 12\sqrt{3}p^2$ יח"ש
- (11) $S_{ABC} = 3\sqrt{3}p^2$ יח"ש
- (12) $S_{ABCF} = 40\frac{5}{8}$ יח"ש
- (13) $B\left(\frac{1}{4}, 1\right)$ או $B\left(\frac{1}{4}, -1\right)$
- (14) $y = -2x$ או $y = 2x$
- (15) $y = 2x - 2$
- (16) $k = \frac{1}{2}$
- (17) $y = x + 1\frac{1}{2}, y = -x - 1\frac{1}{2}$.א
- (18) $B\left(6\frac{3}{4}, -9\right)$
- (19) $y = \frac{1}{2}x - 7\frac{7}{8}$
- (20) $y = x + 2$
- (21) $A\left(\frac{3}{2}p, \sqrt{3}p\right)$
- (22) הוכחה.
- (23) $7x + 3y - 7 = 0$
- (24) $y = -9x + 18$
- (25) $(x - 6)^2 + y^2 = 144$
- (26) $(x - 8)^2 + y^2 = 55$
- (27) $\left(x - 2\frac{1}{2}p\right)^2 + y^2 = 4p^2$
- (28) $\left(x - 1\frac{1}{4}\right)^2 + (y - 4)^2 = \frac{25}{16}$
- (29) $C(p + 2, 0)$
- (30) $y^2 = 1\frac{1}{2}x$

גאומטריה אנליטית חד חוגי

פרק 4 - גיאומטריה אנליטית - ההיפרבולה

תוכן העניינים

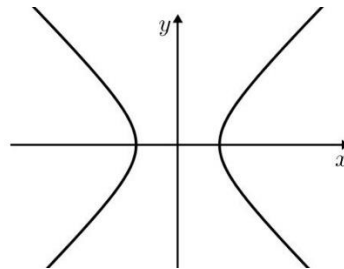
1. הגדרות יסודיות 55
2. הקשר בין הפרמטרים של היפרבולה 56
3. רדיוסים של היפרבולה 57
4. מיתר וקוטר החוצה אותו בהיפרבולה 58
5. אסימפטוטות של היפרבולה 59

הגדרות יסודיות:

סיכום כללי:

הגדרה:

המקום הגיאומטרי של כל הנקודות, שהפרש מרחקיהן משתי נקודות קבועות במישור קבוע, נקרא היפרבולה. הנקודות הקבועות נקראות מוקדי ההיפרבולה.

- משוואת היפרבולה קנונית: $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$.
- היפרבולה שבה $a = b$, נקראת היפרבולה שוות שוקיים.
- הקשר בין הפרמטרים: $c^2 = a^2 + b^2$.

שאלות:

- (1) מצא את אורך צירי ההיפרבולה שמשוואתה $x^2 - 4y^2 = 36$.
- (2) מצא את משוואתה של ההיפרבולה שאורך צירה הממשי הוא 18 ואורך צירה המדומה הוא $2\sqrt{3}$.
- (3) מצא את משוואתה של היפרבולה שאורך צירה הממשי הוא 12 והמרחק בין מוקדיה הוא 20.

תשובות סופיות:

- (1) אורך הציר הממשי: 12, אורך הציר המדומה: 6.

$$\frac{x^2}{81} - \frac{y^2}{3} = 1 \quad (2)$$

$$\frac{x^2}{64} - \frac{y^2}{80} = 1 \quad (3)$$

הקשר בין הפרמטרים של ההיפרבולה:

שאלות:

(4) מצא את משוואתה של ההיפרבולה שאורך צירה המדומה הוא $8\sqrt{5}$ והיא עוברת בנקודה $(-10, 3\sqrt{5})$.

(5) מצא משוואת ההיפרבולה שוות שוקיים שהמרחק בין מוקדיה הוא $\sqrt{200}$.

תשובות סופיות:

$$\frac{x^2}{36} - \frac{y^2}{64} = 1 \quad (4)$$

$$x^2 - y^2 = 25 \quad (5)$$

רדיוסים של היפרבולה:

סיכום כללי:

רדיוסים באליפסה	רדיוסים בהיפרבולה
$r_1 = a - \frac{cx}{a}$	$r_1 = \left \frac{cx}{a} - a \right $
$r_2 = a + \frac{cx}{a}$	$r_2 = \left \frac{cx}{a} + a \right $

שאלות:

- (6) נתונה היפרבולה שמשוואתה: $6x^2 - y^2 = 18$. מצא על ההיפרבולה את הנקודות שמכפלת מרחקיהן מהמוקדים הוא 25.
- (7) נתונה היפרבולה שמשוואתה: $7x^2 - 9y^2 = 63$. מצא על ההיפרבולה את הנקודות שסכום ריבועי מרחקיהן מהמוקדים הוא $74\frac{8}{9}$.
- (8) נתונה היפרבולה שמשוואתה $4x^2 - y^2 = 20$. מצא נקודה על ההיפרבולה ברביע הרביעי שממנה רואים את הקטע שבין המוקדים בזווית ישרה.
- (9) נתונה היפרבולה שמשוואתה $5x^2 - 4y^2 = 80$. מנקודה A שעל ההיפרבולה ברביע הראשון העבירו ישר מקביל לציר ה- x , החותך את הענף השמאלי של ההיפרבולה בנקודה B. את נקודה A חיברו עם המוקד הימני F_1 של ההיפרבולה ואת הנקודה B חיברו עם המוקד השמאלי של ההיפרבולה F_2 . נתון כי היקף הטרפז F_1BAF_2 הוא 29 יחידות אורך. מצא את שיעורי הנקודה A.

תשובות סופיות:

- (6) $(\pm 2, \pm \sqrt{6})$
- (7) $\left(\pm 4, \pm 2\frac{1}{3} \right)$
- (8) $(3, -4)$
- (9) $\left(5, \frac{\sqrt[3]{5}}{2} \right)$

מיתר וקוטר החוצה אותו בהיפרבולה:

סיכום כללי:

מכפלת שיפועי מיתר וקוטר החוצה אותו בהיפרבולה, היא: $-\frac{a^2}{b^2}$.

שאלות:

(10) נתונה היפרבולה שמשוואתה $4x^2 - 3y^2 = 24$. מצא את משוואתו של מיתר בהיפרבולה, שהנקודה $(3, 4)$ היא אמצעו.

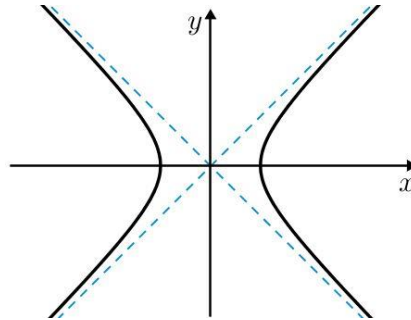
תשובות סופיות:

$$y = x + 1 \quad (10)$$

אסימפטוטות של היפרבולה:

סיכום כללי:

לכל היפרבולה יש שתי אסימפטוטות משופעות, שענפי ההיפרבולה שואפים אליהן.

- משוואות האסימפטוטות הן: $y = \frac{b}{a}x$, $y = -\frac{b}{a}x$.

שאלות:

11 מצא את משוואת האסימפטוטות של היפרבולה שמשוואתה $4x^2 - y^2 = 48$.

12 הישר $y = -\frac{3}{4}x$ הוא אסימפטוטה של היפרבולה, שהמרחק בין מוקדיה הוא 20. מצא את משוואת ההיפרבולה.

13 נתונה היפרבולה שמשוואתה $9x^2 - 4y^2 = k$ ואורך צירה המדומה הוא 6. מצא נקודה על האסימפטוטה היורדת של ההיפרבולה ברביע הרביעי שממנה רואים את הקטע שבין המוקדים בזווית ישרה.

14 ישר שעובר בנקודה $(-6, 8)$ הוא אסימפטוטה של היפרבולה שעוברת בנקודה $(9, -8\sqrt{2})$.
א. מצא את משוואת ההיפרבולה.
ב. מצא את מרחק אחד ממוקדי ההיפרבולה מאחת האסימפטוטות שלה.

15 מוקדיה של היפרבולה שעוברת בנקודה $(4, -1)$ מתלכדים עם מוקדיה של אליפסה שמשוואתה $16x^2 + 25y^2 = 400$. מצא נקודה על הענף השמאלי של ההיפרבולה, שמרחקה מהאסימפטוטה העולה של ההיפרבולה הוא $1\frac{1}{3}$.

תשובות סופיות:

$$y = 2x, y = -2x \quad (11)$$

$$\frac{x^2}{64} + \frac{y^2}{36} = 1 \quad (12)$$

$$(2, -3) \quad (13)$$

$$\frac{x^2}{9} - \frac{y^2}{16} = 1 \quad \text{א.} \quad (14)$$

$$\text{ב. } d = 4$$

$$\left(-3, \frac{1}{\sqrt{8}}\right) \quad (15)$$

גאומטריה אנליטית חד חוגי

פרק 5 - גאומטריה אנליטית - מקומות גאומטרים והוכחות

תוכן העניינים

- 1. מקומות גאומטרים..... 61
- 2. שאלות הוכחה..... 65

מקומות גיאומטריים:

סיכום כללי:

הגדרה:

מקום גאומטרי הוא אוסף נקודות בעלות תכונה מסוימת.

מקום גאומטרי הוא משוואה המקשרת בין x ל- y .

טכניקות מרכזיות במציאת מקומות גיאומטריים:

בשאלות של מקום גאומטרי נפוץ השימוש בדברים הבאים:

• שיפועים:

i. שיפועי ישרים מקבילים (שווים זה לזה).

ii. שיפועי ישרים מאונכים (מכפלתם היא -1).

iii. שלוש נקודות שעל אותו ישר שומרות על אותו שיפוע.

• משפט פיתגורס.

• אמצע קטע / חלוקת קטע ביחס נתון.

• משיק למעגל – המשיק מאונך לרדיוס – רמז לשימוש במשפט פיתגורס.

• קטע מרכזים:

i. במעגלים המשיקים מבחוץ – סכום הרדיוסים.

ii. במעגלים המשיקים מבפנים – הפרש הרדיוסים.

• משפטים מגאומטריה (תאלס, משפט חוצה הזווית, דמיון משולשים)

• אם נתונה משוואה בשאלה – ניתן להשתמש בה על ידי הצבת נקודה שעליה במשוואה.

שאלות:

- (1) מצא את המקום הגאומטרי של כל הנקודות שמרחקן מהנקודה $A(-7, -6)$ שווה למרחקן מהנקודה $B(9, 2)$.
- (2) מצא את המקום הגאומטרי של כל הנקודות שמרחקן מהנקודה $A(3, -6)$ גדול פי 3 ממרחקן מהנקודה $B(-1, 10)$.
- (3) מצא את המקום הגאומטרי של כל הנקודות שמרחקן מהנקודה $(1, 0)$ קטן פי 3 ממרחקן מהישר $x = 9$.
- (4) מצא את המקום הגאומטרי של מרכזי כל המעגלים שעוברים בנקודה $(6, 0)$ ומשיקים לישר $x = -6$.
- (5) נתונים שני ישרים: I. $3x + y - 6 = 0$, II. $2x + 6y - 1 = 0$. מצא את המקום הגאומטרי של כל הנקודות שמרחקן מישר I גדול פי 4 ממרחקן מישר II.
- (6) מצא את המקום הגאומטרי של מרכזי כל המעגלים שמשיקים לציר ה- y מימין ומשיקים מבפנים למעגל קנוני שרדיוסו 4. מהן ההגבלות?
- (7) מצא את המקום הגאומטרי של אמצעי כל הקטעים, המחברים את הנקודה $(4, -10)$ עם נקודות על הישר $y = 6x + 2$.
- (8) נתון מעגל שמשוואתו $x^2 + y^2 + 12x - 16y = 0$. מצא את המקום הגאומטרי של אמצעי כל המיתרים במעגל שעוברים בראשית הצירים.
- (9) נתון מעגל שמשוואתו $x^2 + y^2 = 36$. הכפילו את שיעורי ה- y של כל הנקודות על המעגל ב- $\frac{2}{3}$. מצא את המקום הגאומטרי שמתקבל באופן הזה.

10 נתונות הנקודות $A(2,0)$ ו- $B(10,0)$. מצא את המקום הגאומטרי של מרכזי הכובד של כל המשולשים ABC אם ידוע שהקודקוד C מונח על הישר $y = 3x - 12$. מהי ההגבלה?

11 נתון המעגל $x^2 + y^2 + 4x - 10y + 11 = 0$. מצא את המקום הגאומטרי של כל הנקודות שאורך המשיק מהן למעגל שווה למרחקן מהנקודה $(7,2)$.

12 מצא את המקום הגאומטרי של כל הנקודות שמהן רואים את המעגל $(x-2)^2 + (y-1)^2 = 9$ בזווית של 120° .

13 מצא את המקום הגאומטרי של כל הנקודות שמהן רואים את המעגל $(x-a)^2 + (y-b)^2 = R^2$ בזווית של 60° .

14 נתון מעגל שמרכזו M ומשוואתו $x^2 + y^2 - 12x - 64 = 0$. מנקודה A שעל המעגל העבירו אנך לציר ה- x שחותך את ציר ה- x בנקודה B והמשכו חותך את המעגל בנקודה C. בנקודה B העבירו מקביל לישר AM ובנקודה C העבירו מקביל לציר ה- x . המקביל ל-AM והמקביל לציר ה- x נפגשים בנקודה D. מצא את המקום הגאומטרי של נקודה D. מהן ההגבלות?

15 האליפסה $\frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{9} = 1$ חותכת את חלקו החיובי של ציר ה- x בנקודה A ואת

חלקו החיובי של ציר ה- y בנקודה B. מנקודה C שעל ציר ה- x בין O ל-A (ראשית הצירים) העלו אנך לציר ה- x שחותך את הישר AB בנקודה D. מצא את המקום הגאומטרי של נקודת מפגש הישרים BC ו-OD.

16 נתון מעגל קנוני שרדיוסו 3. מנקודה A שעל המעגל הורידו אנך לציר ה- x שחותך את ציר ה- x בנקודה C. נסמן ב-B את אמצע הקטע AC. מנקודה C העבירו מקביל ל-AO (ראשית הצירים). מצא את המקום הגאומטרי של מפגש הישרים BO והמקביל ל-AO.

17 נתונות הנקודות $A(4,0)$ ו- $B(-2,0)$. מצא את המקום הגאומטרי של כל הנקודות C כך שהקטע CO (ראשית הצירים) הוא חוצה זווית $\angle C$ במשולש $\triangle ABC$.

- (18) נתון מעגל קנוני שרדיוסו R . את נקודה A שעל המעגל חיברו עם ראשית הצירים ועל הקטע AO (O ראשית הצירים) סימנו נקודה B כך שמתקיים $AB : BO = a : b$ מנקודה A העבירו אנך לציר ה- x ומנקודה B העבירו אנך לציר ה- y .
 א. מצא את המקום הגאומטרי של מפגש האנכים הללו.
 ב. המקום הגאומטרי שמצאת בסעיף א' חותך את ציר ה- y בנקודות P ו- Q . מצא את אורך הקטע PQ .

תשובות סופיות:

- (1) $y = -2x$ (2) $\left(x + 1\frac{1}{2}\right)^2 + (y - 12)^2 = 38\frac{1}{4}$
 (3) $\frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{8} = 1$ (4) $y^2 = 24x$
 (5) $x + 11y + 4 = 0, 7x + 13y - 8 = 0$ (6) $y^2 = 16 - 8x, -4 < x, y < 4$
 (7) $y = 6x - 16$ (8) $(x + 3)^2 + (y - 4)^2 = 25$
 (9) $\frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{16} = 1$ (10) $y = 3x - 16, x \neq 5\frac{1}{3}$
 (11) $y = 3x - 7$ (12) $(x - 2)^2 + (y - 1)^2 = 12$
 (13) $(x - a)^2 + (y - b)^2 = 4R^2$ (14) $x = 6, -10 < y < 10$
 (15) $3x + 8y - 12 = 0, 0 < y < 3, 0 < x < 4$ (16) $\frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{9} = 1$
 (17) $(x + 4)^2 + y^2 = 16$ (18) א. $b^2x^2 + (a + b)^2y^2 = R^2b^2$ ב. $PQ = \frac{2bR}{a + b}$

שאלות הוכחה:

שאלות:

(1) הנקודה P נמצאת על המעגל $x^2 + y^2 = R^2$. בנקודה P מעבירים משיק למעגל שחותך את הישרים $x = R$ ו- $x = -R$ בנקודות A ו-B. הוכח: $y_A \cdot y_B = R^2$.

(2) הנקודה P נמצאת על המעגל $x^2 + y^2 = R^2$, שחותך את ציר ה-y בנקודות $A(0, R)$ ו- $B(0, -R)$. בנקודה P מעבירים משיק למעגל שחותך את הישר $y = R$ בנקודה T. הוכח: $OT \parallel BP$.

(3) הנקודה P נמצאת על האליפסה $b^2x^2 + a^2y^2 = a^2b^2$, ש- F_1 ו- F_2 הם מוקדיה. הוכח: $PO^2 + PF_1 \cdot PF_2 = a^2 + b^2$ (O ראשית הצירים).

(4) הנקודה P נמצאת על האליפסה $b^2x^2 + a^2y^2 = a^2b^2$, שקודקודה הימני הוא A וקדקודה השמאלי הוא B. הישר AP חותך את הישר $x = -a$ בנקודה K והישר BP חותך את הישר $x = a$ בנקודה L. הוכח: $y_K \cdot y_L = 4b^2$.

(5) הנקודה P נמצאת על האליפסה $b^2x^2 + a^2y^2 = a^2b^2$. הוכח: היחס בין ריבוע אורך האנך, היורד מנקודה P לציר הגדול, ובין מכפלת שני קטעי הציר הגדול שמשני צידי האנך הוא גודל קבוע.

(6) הנקודה P נמצאת על האליפסה $b^2x^2 + a^2y^2 = a^2b^2$, שקודקודה הימני הוא A, קדקודה השמאלי הוא B ומוקדה הימני הוא F_1 . הישר AP חותך את הישר $x = \frac{a^2}{c}$ בנקודה M והישר BP חותך את הישר $x = \frac{a^2}{c}$ בנקודה N. הוכח: $\angle MF_1N = 90^\circ$.

(7) נתונה האליפסה $b^2x^2 + a^2y^2 = a^2b^2$. הוכח כי מכפלת שיפועי מיתר וקוטר החוצה אותו היא $-\frac{b^2}{a^2}$.

- (8) בפרבולה $y^2 = 2px$ מעבירים נורמל. הוכח כי היטלו של הנורמל על ציר ה- x הוא גודל קבוע.
- (9) בפרבולה $y^2 = 2px$ מעבירים משיקים משתי נקודות שעליה, A ו-B. המשיקים נפגשים בנקודה C. הוכח: $y_A + y_B = 2y_C$.
- (10) בנקודה A, שעל הפרבולה $y^2 = 2px$ מעבירים משיק לפרבולה שחותך את המדריך שלה בנקודה B. ממוקד הפרבולה מעלים אנך לציר ה- x שחותך את המשיק בנקודה C. הוכח: $FB = FC$ (F - מוקד הפרבולה).
- (11) בפרבולה $y^2 = 2px$ מעבירים מיתר, החותך את הפרבולה בנקודות A ו-B. המיתר חותך את ציר ה- x בנקודה C. הוכח: $x_A \cdot x_B = (x_C)^2$.

גאומטריה אנליטית חד חוגי

פרק 6 - פרק העשרה - וקטורים גיאומטריים

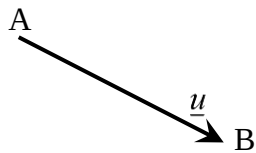
תוכן העניינים

1. הגדרות וכללים יסודיים 67
2. וקטורים הפורשים מישור 72
3. מכפלה סקלרית וחישוב גודל של וקטור 76

הגדרות וכללים יסודיים:

סיכום כללי:

הגדרה כללית:

להלן תיאור של ווקטור גיאומטרי: ווקטור שמוצאו בנקודה A ומסתיים בנקודה B יסומן באופן הבא: $\overrightarrow{AB}$.

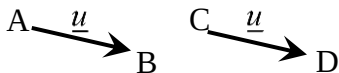
ניתן לסמן ווקטור באות קטנה באופן הבא: $\underline{u}$ (אותיות מקובלות לסימון הן: $\underline{u}$, $\underline{v}$, $\underline{w}$).

מהאיור לעיל מתקיים: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$.

קשרים בין ווקטורים:

- ווקטורים שווים: שני ווקטורים נקראים שווים אם הם זהים בגודלם ובכיוונם.

דוגמה לווקטורים שווים: מתקיים: $\overrightarrow{AB} = \overrightarrow{CD}$.

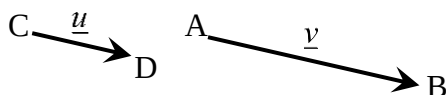

- ווקטורים מקבילים: שני ווקטורים שכיוונם זהה נקראים מקבילים.

ניתן להביע את האחד באמצעות השני ע"י כפל בסקלר.

ווקטורים מקבילים נקראים גם "ווקטורים תלויים ליניארית".

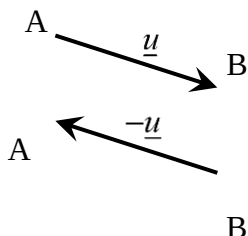
דוגמה לתלות בין ווקטורים מקבילים:

עבור $\alpha > 1$ מתקיים: $\underline{v} = \alpha \underline{u}$, או: $\overrightarrow{AB} = \alpha \cdot \overrightarrow{CD}$.

- אם זוג ווקטורים במרחב: $\overrightarrow{AB} = \alpha \underline{u} + \beta \underline{v} + \gamma \underline{w}$ ו- $\overrightarrow{CD} = a \underline{u} + b \underline{v} + c \underline{w}$ מקבילים

אז מתקיים: $\frac{\alpha}{a} = \frac{\beta}{b} = \frac{\gamma}{c}$.

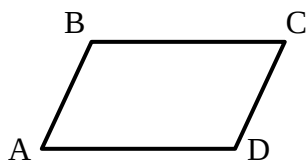
- ווקטור המסומן $\overrightarrow{BA}$ הוא בעל גודל זהה לווקטור $\overrightarrow{AB}$

וכיוון הפוך לו. במקרה זה מתקיים: $\overrightarrow{BA} = -\underline{u}$.

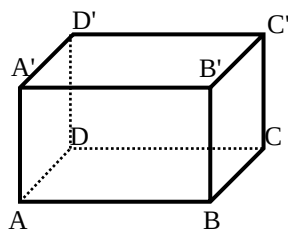
הערה:

שני ווקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ יקראו מקבילים אם מתקיים: $\underline{v} = \alpha \underline{u}$ כאשר הגודל α יכול לקבל כל ערך מספרי בתחום $\alpha \neq 0$. בפרט עבור $\alpha < 0$ כיוונם הפוך ב- 180° .

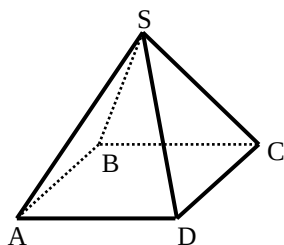
שאלות:

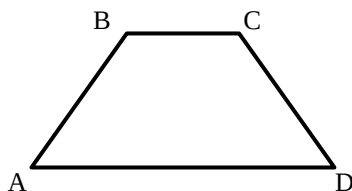
- (1) במקבילית ABCD נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$
 מצא את כל הווקטורים במקבילית ששווים ל- $\underline{u}$ או $\underline{v}$.

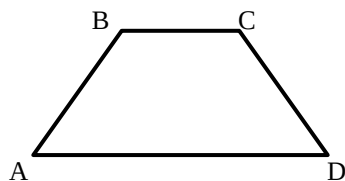
- (2) בתיבה ABCDA'B'C'D' נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $\overrightarrow{AA'} = \underline{w}$
 מצא את כל הווקטורים בתיבה ששווים ל- $\underline{u}$, $\underline{v}$ או $\underline{w}$.

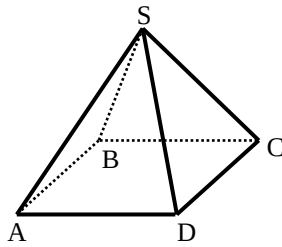
- (3) בפירמידה SABCD שבסיסה ריבוע נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $\overrightarrow{AS} = \underline{w}$
 מצא את כל הווקטורים שבפירמידה השווים ל- $\underline{u}$, $\underline{v}$ או $\underline{w}$.

- (4) בטרפז ABCD שבשרטוט נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $AD = 3BC$
 מצא את כל הווקטורים בטרפז שניתן להביע באמצעות $\underline{u}$ או $\underline{v}$.

- (5) בטרפז ABCD שבשרטוט נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $AD = 3BC$
 א. הבע באמצעות $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ את הווקטורים $\overrightarrow{AC}$ ו- $\overrightarrow{DC}$.
 ב. הנקודה E היא אמצע הצלע AD. הבע באמצעות $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ את הווקטור $\overrightarrow{BE}$.
 ג. הנקודה F היא אמצע הצלע CD. הבע באמצעות $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ את הווקטור $\overrightarrow{AF}$.

(6) בפירמידה SABCD שבסיסה ריבוע

נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $\overrightarrow{AS} = \underline{w}$.

א. הבע באמצעות $\underline{u}$, $\underline{v}$ ו- $\underline{w}$ את

הווקטורים $\overrightarrow{AC}$ ו- $\overrightarrow{SC}$.

ב. הנקודה N היא אמצע המקצוע SD.

הבע באמצעות $\underline{u}$, $\underline{v}$ ו- $\underline{w}$ את הווקטור $\overrightarrow{BN}$.

(7) הנקודה P נמצאת על הקטע AB כך ש: $AP:PB = 2:3$. נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$.

הבע באמצעות $\underline{u}$ את הווקטורים $\overrightarrow{AP}$ ו- $\overrightarrow{PB}$.

(8) הנקודה P נמצאת על הקטע AB כך ש: $AP:PB = 3:5$. נתון: $\overrightarrow{AP} = \underline{u}$.

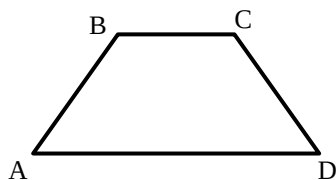
הבע באמצעות $\underline{u}$ את הווקטורים $\overrightarrow{PB}$ ו- $\overrightarrow{AB}$.

(9) הנקודה P נמצאת על הקטע AB כך ש: $\frac{AP}{AB} = \alpha$. נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$.

הבע באמצעות $\underline{u}$ את הווקטורים $\overrightarrow{AP}$ ו- $\overrightarrow{PB}$.

(10) הנקודה P נמצאת על הקטע AB כך ש: $\frac{AP}{PB} = \alpha$. נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$.

הבע באמצעות $\underline{u}$ את הווקטורים $\overrightarrow{AP}$ ו- $\overrightarrow{PB}$.

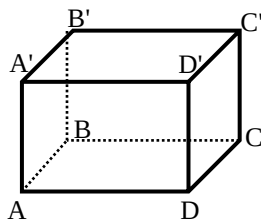
(11) בטרפז ABCD שבשרטוט

נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $AD = 3BC$.

הנקודה F נמצאת על הצלע CD

ומקיימת: $\frac{DF}{FC} = \beta$.

הבע באמצעות $\underline{u}$, $\underline{v}$ ו- β את הווקטור $\overrightarrow{AF}$.

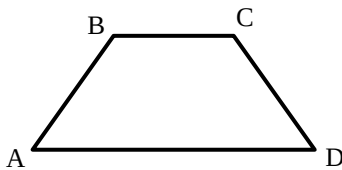

(12) בתיבה $ABCD A'B'C'D'$ נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $\overrightarrow{AA'} = \underline{w}$

הנקודה P נמצאת על המקצוע $A'B'$ ומקיימת: $\frac{AP}{A'B'} = \alpha$

והנקודה Q נמצאת על המקצוע CC' ומקיימת: $\frac{CQ}{QC'} = \beta$

הבע באמצעות $\underline{u}$, $\underline{v}$, $\underline{w}$ ו- α , β את הווקטור: $\overrightarrow{PQ}$.

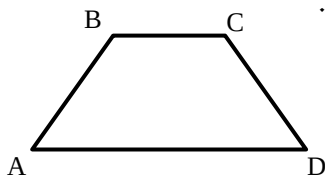

(13) בטרפז ABCD שבשרטוט נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $AD = 3BC$

הנקודה E נמצאת באמצע הצלע CD.

הנקודה F נמצאת על הצלע AD ומקיימת: $\frac{AF}{FD} = \alpha$

מצא את ערכו של α שבעבורו מתקיים $\overrightarrow{FE} \parallel \overrightarrow{AB}$.

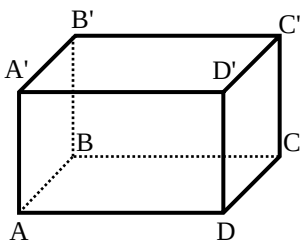

(14) בטרפז ABCD שבשרטוט נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $AD = 3BC$

הנקודה E נמצאת באמצע הצלע CD.

הנקודה F נמצאת על הצלע AD ומקיימת: $\frac{AF}{FD} = \alpha$

מצא את ערכו של α שבעבורו מתקיים $\overrightarrow{FE} \parallel \overrightarrow{AC}$.

(15) בתיבה $ABCD A'B'C'D'$ נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $\overrightarrow{AA'} = \underline{w}$

הנקודה P נמצאת על המקצוע $A'B'$ ומקיימת: $\frac{AP}{A'B'} = \alpha$

והנקודה Q נמצאת על המקצוע CC' ומקיימת: $\frac{CQ}{QC'} = \beta$

א. הבע באמצעות $\underline{u}$, $\underline{v}$, $\underline{w}$ ו- α , β את הווקטור $\overrightarrow{PQ}$.

ב. האם קיימים ערכי α ו- β שבעבורם $\overrightarrow{PQ} \parallel \overrightarrow{AC}$? נמק.

ג. הנקודה E היא מפגש אלכסוני הפאה $ABB'A'$.

מצא את ערכי α ו- β אם נתון כי $\overrightarrow{PQ} \parallel \overrightarrow{EC}$.

תשובות סופיות:

$$\underline{u} = \overrightarrow{DC}, \underline{v} = \overrightarrow{BC} \quad (1)$$

$$\underline{w} = \overrightarrow{AA'} = \overrightarrow{DD'} = \overrightarrow{CC'} = \overrightarrow{BB'}, \underline{u} = \overrightarrow{DC} = \overrightarrow{D'C'} = \overrightarrow{A'B'} = \overrightarrow{AB}, \underline{v} = \overrightarrow{AD} = \overrightarrow{BC} = \overrightarrow{A'D'} = \overrightarrow{B'C'} \quad (2)$$

$$\underline{u} = \overrightarrow{AB} = \overrightarrow{DC}, \underline{v} = \overrightarrow{AD} = \overrightarrow{BC}, \underline{w} = \overrightarrow{AS} \quad (3)$$

$$\overrightarrow{BC} = \frac{1}{3}\underline{v} \quad (4)$$

$$\overrightarrow{AF} = \frac{1}{2}\underline{u} + \frac{2}{3}\underline{v} \quad \text{ג.} \quad \overrightarrow{BE} = -\underline{u} + \frac{1}{2}\underline{v} \quad \text{ב.} \quad \overrightarrow{AC} = \underline{u} + \frac{1}{3}\underline{v}, \overrightarrow{DC} = \underline{u} - \frac{2}{3}\underline{v} \quad \text{א.} \quad (5)$$

$$\overrightarrow{BN} = -\underline{u} + \frac{1}{2}\underline{v} + \frac{1}{2}\underline{w} \quad \text{ב.} \quad \overrightarrow{AC} = \underline{u} + \underline{v}, \overrightarrow{SC} = \underline{u} + \underline{v} - \underline{w} \quad \text{א.} \quad (6)$$

$$\overrightarrow{AP} = \frac{2}{5}\underline{u}, \overrightarrow{BP} = \frac{3}{5}\underline{u} \quad (7)$$

$$\overrightarrow{AB} = \frac{8}{3}\underline{u}, \overrightarrow{PB} = \frac{5}{3}\underline{u} \quad (8)$$

$$\overrightarrow{AP} = \alpha \underline{u}, \overrightarrow{PB} = (1-\alpha)\underline{u} \quad (9)$$

$$\overrightarrow{AP} = \frac{\alpha}{1+\alpha}\underline{u}, \overrightarrow{PB} = \frac{1}{1+\alpha}\underline{u} \quad (10)$$

$$\overrightarrow{AF} = \frac{\beta}{1+\beta}\underline{u} + \frac{3+\beta}{3+3\beta}\underline{v} \quad (11)$$

$$\overrightarrow{PQ} = (1-\alpha)\underline{u} + \underline{v} - \frac{1}{1+\beta}\underline{w} \quad (12)$$

$$\alpha = 2 \quad (13)$$

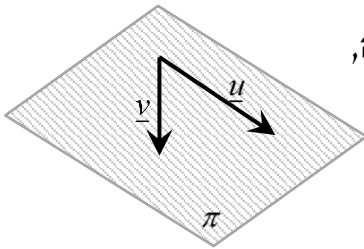
$$\alpha = 1 \quad (14)$$

$$\alpha = \frac{1}{2}, \beta = 1 \quad \text{ג.} \quad \text{א.} \quad \overrightarrow{PQ} = (1-\alpha)\underline{u} + \underline{v} - \frac{1}{1+\beta}\underline{w} \quad \text{א.} \quad (15)$$

ווקטורים הפורשים מישור:

סיכום כללי:

ווקטורים הפורשים מישור:

כל שני ווקטורים שאינם מקבילים, כלומר, בלתי תלויים זה בזה, פורשים מישור.

דוגמא:

הווקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ בעלי כוונים שונים ולכן פורשים את המישור π .

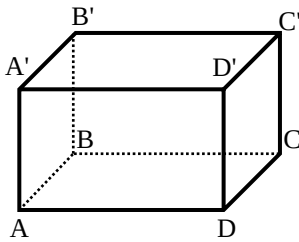
קומבינציה ליניארית של ווקטורים:

- כל ווקטור שנמצא במישור (או מקביל למישור זה) ניתן להצגה ע"י קומבינציה ליניארית של שני ווקטורים הפורשים את המישור.
- כל ווקטור שהוא קומבינציה ליניארית של שני ווקטורים הפורשים את המישור, מקביל למישור.
- אם ניתן להביע ווקטור שקומבינציה ליניארית של שני ווקטורים אחרים (או יותר) אז שלושת הווקטורים נקראים תלויים ליניארית (ניתן לבטא כל ווקטור באמצעות האחרים).

דוגמא:

עבור המישור הנפרש לעיל, ניתן להציג כל ווקטור $\underline{w}$ המוכל, או מקביל למישור π באופן הבא: $\underline{w} = \alpha \cdot \underline{u} + \beta \cdot \underline{v}$ כאשר: α, β מספרים ממשיים כלשהם. במקרה זה שלושת הווקטורים $\underline{u}, \underline{v}$ ו- $\underline{w}$ נקראים תלויים ליניארית.

שאלות:

16) בתיבה $ABCD A'B'C'D'$ נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $\overrightarrow{AA'} = \underline{w}$.

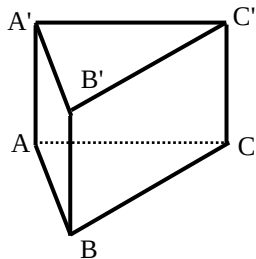
הנקודה P נמצאת על המקצוע $A'B'$ ומקיימת: $\frac{AP}{A'B'} = \alpha$

והנקודה Q נמצאת על המקצוע CC' ומקיימת: $\frac{CQ}{QC'} = \beta$

א. הבע באמצעות $\underline{u}$, $\underline{v}$, $\underline{w}$ ו- α , β את הווקטור $\overrightarrow{PQ}$.

ב. מהו ערכו של α שבעבורו הווקטור $\overrightarrow{PQ}$ מקביל לפאה $ADD'A'$?

ג. האם קיים ערך של β שבעבורו הווקטור $\overrightarrow{PQ}$ מקביל לבסיס ABCD?

17) נתונה מנסרה משולשת $ABCA'B'C'$

ובה נתון: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AC} = \underline{v}$, $\overrightarrow{AA'} = \underline{w}$.

הנקודה M נמצאת על המקצוע $A'C'$ ומקיימת: $\frac{AM}{MC'} = \alpha$

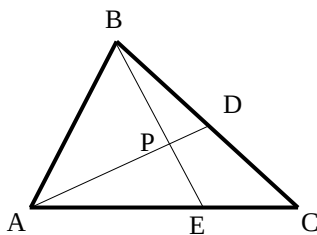
והנקודה N נמצאת על המקצוע BC ומקיימת: $\frac{BN}{BC} = \beta$

א. הבע באמצעות $\underline{u}$, $\underline{v}$, $\underline{w}$ ו- α , β את הווקטור $\overrightarrow{NM}$.

ב. מהו ערכו של β שבעבורו הווקטור $\overrightarrow{NM}$ מקביל לפאה $ACC'A'$?

ג. נתון כי הווקטור $\overrightarrow{NM}$ מקביל לפאה $ABB'A'$.

הבע את α באמצעות β .

18) במשולש ABC הנקודה D היא אמצע הצלע BC

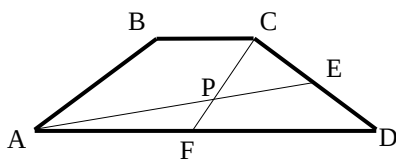
והנקודה E נמצאת על הצלע AC כך שמתקיים: $\frac{AE}{CE} = 2$.

הנקודה P היא מפגש הקטעים AD ו-BE.

נגדיר: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AC} = \underline{v}$, וכן: $\overrightarrow{AP} = t \cdot \overrightarrow{AD}$, $\overrightarrow{BP} = s \cdot \overrightarrow{BE}$.

א. הבע באמצעות $\underline{u}$, $\underline{v}$, t ו- s את הווקטור $\overrightarrow{AP}$ בשתי דרכים שונות.

ב. מצא באיזה יחס מחלקת הנקודה P את הקטע AD ואת הקטע BE.

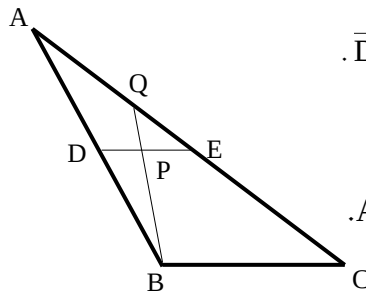
19) בטרפז ABCD, $(AD \parallel BC)$ שבשרטוט נתון: $AD = 3BC$.

הנקודה E נמצאת באמצע הצלע CD

והנקודה F נמצאת באמצע הצלע AD.

הנקודה P היא מפגש הקטעים AE ו-CF.

מצא באיזה יחס מחלקת הנקודה P את הקטע AE ואת הקטע CF.

20) במשולש ABC הנקודה D היא אמצע הצלע AB

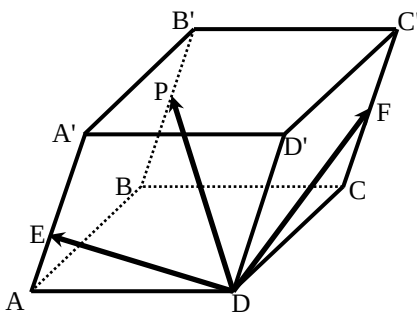
והנקודה E נמצאת על הצלע AC כך שמתקיים: $\overline{DE} \parallel \overline{BC}$.

הנקודה P היא אמצע הקטע DE והמשך הקטע BP

חותך את הצלע AC בנקודה Q.

א. מצא באיזה יחס מחלקת הנקודה Q את הצלע AC.

ב. חשב את היחס: $\frac{S_{AQPE}}{S_{ADPB}}$.

21) במקבילון ABCDA'B'C'D'

נתון: $\overline{DA} = \underline{u}$, $\overline{DC} = \underline{v}$, $\overline{DD'} = \underline{w}$.

הנקודה F נמצאת באמצע המקצוע CC',

הנקודה E נמצאת על המקצוע AA'

ומקיימת: $A'E = 2AE$ והנקודה P נמצאת על

המקצוע BB' ומקיימת: $\overline{B'P} = k \cdot \overline{B'B}$.

נתון: $\overline{DP} = t \cdot \overline{DE} + s \cdot \overline{DF}$.

א. הבע באמצעות $\underline{u}$, $\underline{v}$, $\underline{w}$ ו- k את הווקטור $\overline{DP}$.

ב. מצא באיזה יחס מחלקת הנקודה P את המקצוע BB'.

ג. האם הנקודות D, E, F ו-P נמצאות על אותו מישור? נמק.

תשובות סופיות:

- (16) א. $\overrightarrow{PQ} = (1-\alpha)\underline{u} + \underline{v} - \frac{1}{1+\beta}\underline{w}$ ב. $\alpha=1$ ג. לא.
- (17) א. $\overrightarrow{NM} = (\beta-1)\underline{u} + \left(\frac{\alpha}{\alpha+1} - \beta\right)\underline{v} + \underline{w}$ ב. $\beta=1$ ג. $\alpha = \frac{\beta}{1-\beta}$
- (18) א. $\overrightarrow{AP} = \frac{1}{2}t\underline{u} + \frac{1}{2}t\underline{v}$, $\overrightarrow{AP} = (1-s)\underline{u} + \frac{2}{3}s\underline{v}$ ב. $BP:PE=3:2$, $AP:PD=4:1$
- (19) $AP:PE=2:1$, $CP:PF=2:1$
- (20) א. $AQ:QC=1:2$ ב. $\frac{S_{QPE}}{S_{DPB}} = \frac{1}{3}$
- (21) א. $\overrightarrow{DP} = \underline{u} + \underline{v} + (1-k)\underline{w}$ ב. $BP:PB=1:5$ ג. כן.

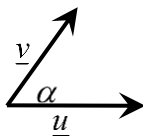
מכפלה סקלרית וחישוב גודל של וקטור:

סיכום כללי:

מכפלה סקלרית של שני וקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ תסומן: $\underline{u} \cdot \underline{v}$ ותחושב ע"י הנוסחה הבאה:

$$\underline{u} \cdot \underline{v} = |\underline{u}| \cdot |\underline{v}| \cdot \cos \alpha$$

כאשר α היא הזווית הנוצרת בין נקודת חיבור מוצאי הווקטורים ובין כיווני הווקטורים כמתואר באיור.

ניתן למצוא את הזווית שבין שני וקטורים ע"י: $\cos \alpha = \frac{\underline{u} \cdot \underline{v}}{|\underline{u}| \cdot |\underline{v}|}$

גודל של וקטור נתון ע"י: $|\underline{u}| = \sqrt{u^2}$, או: $|\underline{u}|^2 = u^2$

הערה:

המכפלה הסקלרית $\underline{u} \cdot \underline{v}$ בין שני וקטורים מקבלת ערך מספרי בלבד! היא יכולה להיות חיובית, שלילית או אפס כפי שנראה בהמשך.

שאלות:

22 חשב את המכפלה הסקלרית של הווקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ על פי הנתונים על גודלם והזווית שביניהם:

א. $\alpha = 60^\circ$, $ \underline{v} = 2$, $ \underline{u} = 3$	ב. $\alpha = 120^\circ$, $ \underline{v} = 5$, $ \underline{u} = 4$
ג. $\alpha = 30^\circ$, $ \underline{v} = 6$, $ \underline{u} = 2$	ד. $\alpha = 180^\circ$, $ \underline{v} = 3$, $ \underline{u} = 8$
ה. $\alpha = 0^\circ$, $ \underline{v} = 5$, $ \underline{u} = 3$	ו. $\alpha = 90^\circ$, $ \underline{v} = 4$, $ \underline{u} = 7$

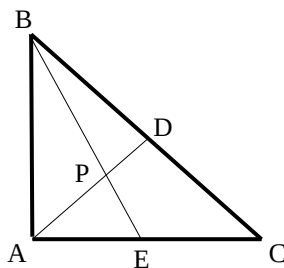
23 חשב את הזווית בין הווקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ על פי הנתונים על גודלם והמכפלה הסקלרית שלהם:

א. $\underline{u} \cdot \underline{v} = 6$, $ \underline{v} = 4$, $ \underline{u} = 3$	ב. $\underline{u} \cdot \underline{v} = -4\sqrt{3}$, $ \underline{v} = 2$, $ \underline{u} = 4$
ג. $\underline{u} \cdot \underline{v} = 0$, $ \underline{v} = 5$, $ \underline{u} = 9$	ד. $\underline{u} \cdot \underline{v} = 12$, $ \underline{v} = 6$, $ \underline{u} = 2$

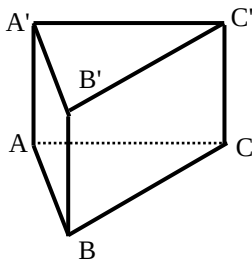
- (24) נתונים שני וקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ שאורכם: $|\underline{u}|=6$, $|\underline{v}|=3$. הזווית ביניהם היא 120° .
חשב את גודלו של הווקטור $\overrightarrow{PQ}$ שמוגדר: $\overrightarrow{PQ} = 2\underline{u} - 3\underline{v}$.

- (25) נתונים שני וקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ המאונכים זה לזה שאורכם: $|\underline{u}|=4$, $|\underline{v}|=5$.
חשב את גודלו של הווקטור $\overrightarrow{MN}$ שמוגדר: $\overrightarrow{MN} = 0.5\underline{u} - \underline{v}$.

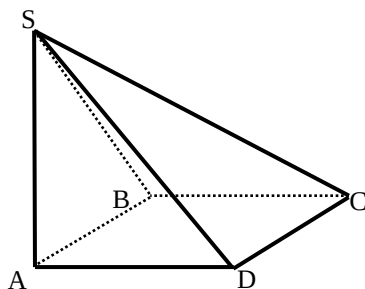
- (26) נתונים שני וקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ שאורכם: $|\underline{u}|=6$, $|\underline{v}|=3$. הזווית ביניהם היא 120° .
חשב את גודל הזווית $\angle QPM$ אם נתון: $\overrightarrow{PM} = 4\underline{u} + \underline{v}$, $\overrightarrow{PQ} = 2\underline{u} - 3\underline{v}$.

- (27) המשולש ABC הוא משולש ישר זווית ($\angle BAC = 90^\circ$).
הנקודה D היא אמצע היתר BC והנקודה E נמצאת על הניצב AC.
הנקודה P היא מפגש הקטעים AD ו-BE.
נתון: $AC = 12$, $AB = 8$, $\frac{AP}{PD} = 3$.
חשב את גודל הזווית $\angle DPC$.

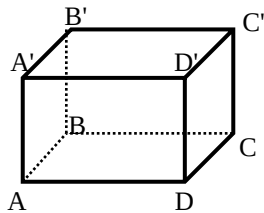

- (28) נתונה מנסרה משולשת וישרה $ABCA'B'C'$ שבסיסה משולש שווה צלעות שאורך כל אחת מצלעותיו הוא 6. גובה המנסרה הוא 8.
הנקודה M היא אמצע המקצוע $A'C'$ והנקודה N נמצאת על המקצוע BC ומקיימת: $BN = 2CN$.
נסמן: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AC} = \underline{v}$, $\overrightarrow{AA'} = \underline{w}$.
חשב את גודל הזווית $\angle MAN$.

- (29) בפירמידה SABCD שבסיסה ריבוע המקצוע SA הוא גובה הפירמידה.
נתון: $AB = AD = \frac{1}{2}AS = k$.
נסמן: $\overrightarrow{AB} = \underline{u}$, $\overrightarrow{AD} = \underline{v}$, $\overrightarrow{AS} = \underline{w}$.
הנקודה Q היא אמצע המקצוע SC והנקודה P היא אמצע המקצוע SB.
חשב את גודל הזווית $\angle PAQ$.

(30) בתיבה $ABCD A'B'C'D'$ נתון: $\overline{AB} = \frac{1}{\sqrt{2}} \overline{AD} = \overline{AA'}$, $\overline{AB} = \underline{u}$, $\overline{AD} = \underline{v}$, $\overline{AA'} = \underline{w}$.

הנקודה P נמצאת על המקצוע $A'B'$ ומקיימת: $\frac{A'P}{A'B'} = \alpha$

והנקודה Q היא אמצע המקצוע DD' .

א. מהו ערכו של α שבעבורו מתקיים: $|\overline{AP}| = \frac{5}{6} |\overline{AQ}|$?

ב. הבע באמצעות α את $\cos \angle PAQ$

והראה כי לכל ערך של α הזווית $\angle PAQ$ חדה.

ג. מהו ערכו של α שבעבורו הזווית $\angle PAQ$ מקיימת: $\cos \angle PAQ = \frac{2}{3\sqrt{5}}$?

(31) הוכח כי בכל מרובע ABCD מתקיים: $\overline{AC} \cdot \overline{BD} = \overline{AB} \cdot \overline{CD} + \overline{AD} \cdot \overline{BC}$

(32) נתון מלבן ABCD. הוכח כי לכל נקודה כלשהי P מתקיים: $\overline{PA} \cdot \overline{PC} = \overline{PB} \cdot \overline{PD}$

(33) נתון ריבוע ABCD. הנקודה P היא אמצע הצלע BC והנקודה Q היא אמצע הצלע CD.

הוכח כי מתקיים: $S_{ABCD} = \overline{AP} \cdot \overline{AQ}$

(34) נתון מרובע ABCD. הנקודה P היא אמצע הצלע AB והנקודה Q היא אמצע הצלע CD.

הוכח כי מתקיים: $\overline{PQ} = \frac{\overline{AD} + \overline{BC}}{2}$

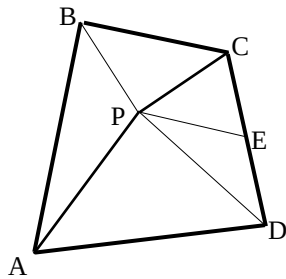
(35) נתונה פירמידה משולשת SABC שבה $\overline{AS} \perp \overline{BC}$ ו- $\overline{BS} \perp \overline{AC}$.

הוכח: $\overline{CS} \perp \overline{AB}$

(36) הוכח: וקטור המאונך לשני וקטורים בלתי תלויים במישור מאונך לכל הווקטורים שבמישור.

(37) ענה על הסעיפים הבאים:

- א. הנקודה M היא מפגש התיכונים במשולש ABC.
 הוכח: $\vec{MA} + \vec{MB} + \vec{MC} = 0$.
- ב. נתונה פירמידה משולשת SABC. הנקודה P היא מפגש התיכונים בפאה SBC.
 הוכח: $\vec{AP} = \frac{1}{3}(\vec{AB} + \vec{AC} + \vec{AS})$.
- ג. נתון בנוסף כי $\vec{AS}$ ו- $\vec{AP}$ מאונכים ל- $\vec{BC}$.
 הוכח כי $AB = AC$. (הדרכה: סמן $\vec{AB} = \underline{u}$, $\vec{AC} = \underline{v}$, $\vec{AS} = \underline{w}$).

(38) הנקודה P נמצאת בתוך מרובע כלשהו ABCD

כך שהמשולשים BPC ו-APD הם משולשים

ישרי זווית וש"ש ($AP = PD$, $BP = PC$).

הנקודה E היא אמצע הצלע CD. הוכח: $\vec{PE} \perp \vec{AB}$.

(הדרכה: סמן $\vec{PB} = \underline{a}$, $\vec{PC} = \underline{b}$, $\vec{PA} = \underline{c}$, $\vec{PD} = \underline{d}$).

(39) בטראזר SABC נתון: $\vec{AB} = \underline{u}$, $\vec{AC} = \underline{v}$, $\vec{AS} = \underline{w}$.

הנקודה P נמצאת על המקצוע AS ומקיימת: $\vec{AP} = \alpha \cdot \vec{AS}$.

הנקודה Q נמצאת על הפאה SBC ומקיימת: $\vec{SQ} = \beta(\vec{SB} + \vec{SC})$.

א. מצא את הקשר בין α ו- β שבעבורו $\vec{PQ}$ מקביל למישור ABC.

ב. נתון: $\alpha = \beta = \frac{1}{3}$. הוכח: $\vec{PQ} \perp \vec{BC}$. הוכח: $AB = AC$.

(40) נתונה פירמידה שבסיסה מלבן. הוכח כי אם שלושה המקצועות הצדדיים שבה

שווים, אז גם המקצוע הצדדי הרביעי שווה להם.

תשובות סופיות:

- (22) א. 3 ב. -10 ג. $6\sqrt{3}$ ד. -24 ה. 15 ו. 0.
- (23) א. 60° ב. 150° ג. 90° ד. 0°
- (24) $|\overline{PQ}| = 18.248$
- (25) $|\overline{MN}| = \sqrt{29}$
- (26) 31.87°
- (27) 55.49°
- (28) 70.623°
- (29) 24.095°
- (30) א. $\alpha = \frac{3}{4}$ ב. $\cos(\sphericalangle PAQ) = \frac{1}{3\sqrt{1+\alpha^2}}$ ג. $\alpha = \frac{1}{2}$
- (31) שאלת הוכחה.
- (32) שאלת הוכחה.
- (33) שאלת הוכחה.
- (34) שאלת הוכחה.
- (35) שאלת הוכחה.
- (36) שאלת הוכחה.
- (37) שאלת הוכחה.
- (38) שאלת הוכחה.
- (39) א. $\alpha + 2\beta = 1$ ב. שאלת הוכחה.
- (40) שאלת הוכחה.

גאומטריה אנליטית חד חוגי

פרק 7 - פרק העשרה - וקטורים אלגבריים

תוכן העניינים

81	1. שאלות יסודיות עם וקטורים אלגבריים
85	2. פעולות אלגבריות בין וקטורים
87	3. גודל של וקטור
88	4. וקטורים מקבילים ושווים
89	5. זווית בין וקטורים
90	6. הצגה פרמטרית של ישר
93	7. מצב הדדי בין ישרים
96	8. הצגה פרמטרית של מישור
98	9. משוואת מישור
99	10. מעברים בין הצגה פרמטרית של מישור ומשוואת מישור
100	11. מישורים המקבילים לצירים
101	12. מצב הדדי בין ישר ומישור
103	13. מצב הדדי בין מישורים
104	14. ישר חיתוך בין מישורים
(ללא ספר)	15. חישובי זוויות שונות
105	16. זווית בין שני ישרים
107	17. זווית בין ישר ומישור
108	18. זווית בין שני מישורים
(ללא ספר)	19. חישובי מרחקים
109	20. מרחק בין שתי נקודות במרחב
110	21. מרחק בין נקודה לישר
111	22. מרחק בין נקודה למישור
112	23. מרחק בין ישרים מקבילים
113	24. מרחק בין ישר למישור
114	25. מרחק בין מישורים מקבילים
115	26. מרחק בין ישרים מצטלבים

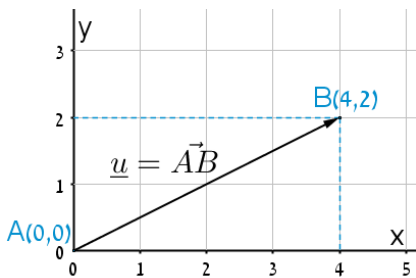
27. סיכום מרחקים		(ללא ספר)
28. שאלות מסכמות בוקטורים		116
29. שאלות הנפתרות עם מכפלה וקטורית		119

שאלות יסודיות עם וקטורים אלגבריים:

סיכום כללי:

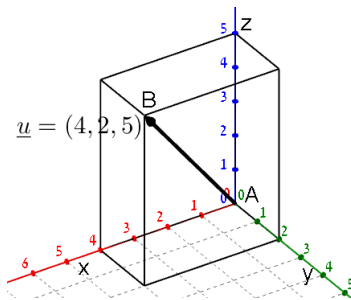
הגדרה כללית:

וקטור שמוצאו בראשית הצירים $(0,0)$ וסופו בנקודה (x,y) במישור ייכתב בצורתו האלגברית באופן הבא: $\underline{u} = (x,y)$.

דוגמאות:

- הווקטור $\underline{u} = (4,2)$ נמצא במישור $[xy]$, מוצאו בנקודה $A(0,0)$ וסופו בנקודה $B(4,2)$.

- הווקטור $\underline{u} = (4,2,5)$ נמצא במרחב הקרטזי. מוצאו בראשית הצירים $A(0,0,0)$ וסופו בנקודה $B(4,2,5)$.

ווקטור שמוצאו אינו בראשית הצירים:

ווקטור שמוצאו בנקודה $A(x_1, y_1, z_1)$ וסופו בנקודה $B(x_2, y_2, z_2)$ ייכתב ע"י חישוב הפרש נקודת סופו ממוצאו באופן הבא: $\underline{u} = \overrightarrow{AB} = B - A = (x_2 - x_1, y_2 - y_1, z_2 - z_1)$.

אמצע קטע וחלוקת קטע ביחס נתון:

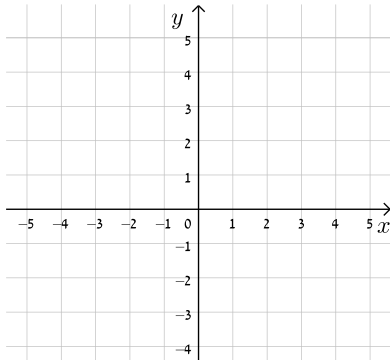
- אמצע הקטע M שקצותיו הם $A(x_1, y_1, z_1)$ ו- $B(x_2, y_2, z_2)$

$$\text{הוא: } x_M = \frac{x_1 + x_2}{2}, y_M = \frac{y_1 + y_2}{2}, z_M = \frac{z_1 + z_2}{2}$$

- שיעורי נקודה P המחלקת קטע שקצותיו $A(x_1, y_1, z_1)$ ו- $B(x_2, y_2, z_2)$ ביחס

$$\text{של } k:l \text{ הם: } x_P = \frac{k \cdot x_1 + l \cdot x_2}{k+l}; y_P = \frac{k \cdot y_1 + l \cdot y_2}{k+l}; z_P = \frac{k \cdot z_1 + l \cdot z_2}{k+l}$$

שאלות:

1) שרטט את הווקטורים הבאים:

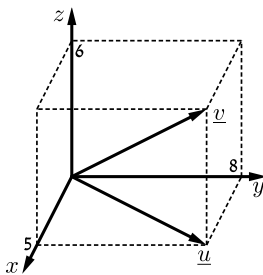
א. $\underline{u} = (4, 2)$

ב. $\underline{v} = (-5, 1)$

ג. $\underline{w} = (3, -4)$

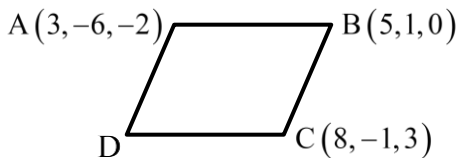
ד. $\underline{a} = (0, 3)$

ה. $\underline{b} = (-5, 0)$

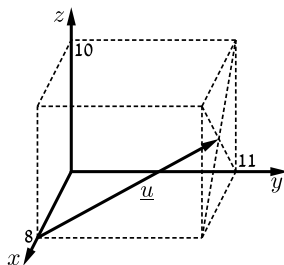

2) נתונה תיבה שמידותיה נתונות במערכת הצירים שלפניך.

מצא מהו הווקטור $\underline{u}$ ומהו הווקטור $\underline{v}$ על פי השרטוט.

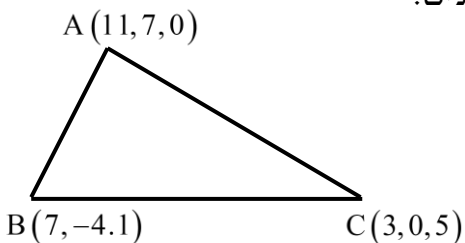

3) בשרטוט נתונה מקבילית ששיעורי שלושה מקודקודיה נתונים (ראה איור). מצא את שיעורי הקודקוד D.

4) נתונה תיבה שמידותיה נתונות במערכת הצירים שלפניך.

מצא מהו הווקטור $\underline{u}$ על פי השרטוט.

5) בשרטוט נתון משולש ששיעורי קודקודיו נתונים. מצא את שיעורי מפגש התיכונים במשולש.

6) מצא את x , y ו- z אם נתון ש- $\underline{u} = \underline{v}$ כאשר:

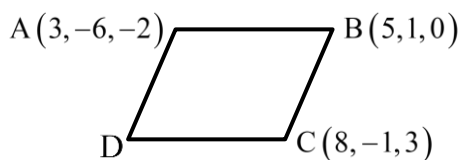
$$\underline{u} = (4, -1, 2), \quad \underline{v} = (z-2, y+1, x-3)$$

(7) ענה על הסעיפים הבאים :

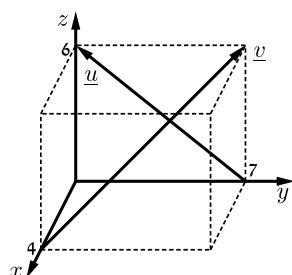
- א. מצא את הווקטור $\overline{AB}$ אם נתונות הנקודות $A(-3,5)$ ו- $B(6,1)$.
- ב. מצא את שיעורי הנקודה Q אם נתונה הנקודה $P(8,11)$ והווקטור $\overline{PQ} = (4, -3)$.

(8) ענה על הסעיפים הבאים :

- א. מצא את הווקטור $\overline{EF}$ אם נתונות הנקודות $E(2,0,-3)$ ו- $F(7,-1,-3)$.
- ב. מצא את שיעורי הנקודה N אם נתונה הנקודה $M(0,-4,1)$ והווקטור $\overline{MN} = (-1, -1, 9)$.

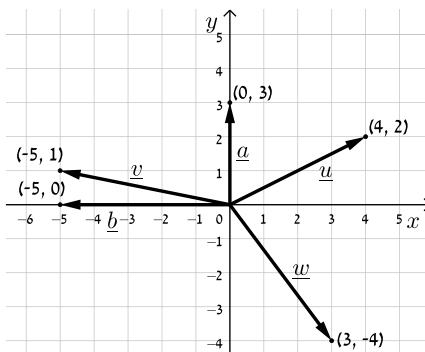
- (9) בשרטוט נתונה מקבילית ששיעורי שלושה מקודקודיה נתונים. מצא את שיעורי הקודקוד D .

- (10) נתונה תיבה שמידותיה נתונות במערכת הצירים שלפניך. מצא מהו הווקטור $\underline{u}$ ומהו הווקטור $\underline{v}$.

תשובות סופיות:

1) להלן סרטוט:

2) $\underline{u} = (5, 8, 0)$, $\underline{v} = (5, 8, 6)$

3) $D(6, -8, 1)$

4) $\underline{u} = (4, 11, 5)$

5) $(7, 1, 2)$

6) $x = 5$, $y = -2$, $z = 6$

7) א. $\overrightarrow{AB} = (9, -4)$ ב. $Q(12, 8)$

8) א. $\overrightarrow{EF} = (5, -1, 0)$ ב. $N(-1, -5, 10)$

9) $D(6, -8, 1)$

10) $\underline{u} = (0, -7, 6)$, $\underline{v} = (-4, 7, 6)$

פעולות אלגבריות בין וקטורים:

סיכום כללי:

מכפלה סקלרית בהצגה אלגברית:

מכפלה סקלרית של שני ווקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ תסומן: $\underline{u} \cdot \underline{v}$ ותחושב ע"י הנוסחה הבאה: $\underline{u} \cdot \underline{v} = |\underline{u}| \cdot |\underline{v}| \cdot \cos \alpha$ כאשר α היא הזווית הנוצרת בין נקודת חיבור מוצאי הווקטורים ובין כיווני הווקטורים.

מכפלה סקלרית של ווקטורים: $\underline{u} = (x_1, y_1, z_1)$, $\underline{v} = (x_2, y_2, z_2)$ תחושב באופן הבא: $\underline{u} \cdot \underline{v} = (x_1, y_1, z_1)(x_2, y_2, z_2) = x_1x_2 + y_1y_2 + z_1z_2$

שאלות:

11 נתונים הווקטורים הבאים: $\underline{u} = (4, 0, 9)$, $\underline{v} = (-1, 3, -5)$
חשב את ערכי הווקטורים הבאים: $\underline{u} + \underline{v}$, $\underline{u} - \underline{v}$, $\underline{u} - 2\underline{v}$, $3\underline{u} + 2\underline{v}$

12 נתונים הווקטורים: $\underline{u} = (-3, 1, 4)$, $\underline{v} = (4, -2, -6)$, $\underline{w} = (2, 6, -5)$
חשב את:

א. $2\underline{u}$	ב. $-0.5\underline{v}$	ג. $3\underline{u} - 2\underline{v}$
ד. $0.25\underline{v} - 0.5\underline{u}$	ה. $\underline{v} - 0.5\underline{u} + 2\underline{w}$	ו. $2\underline{v} - \underline{u} + 4\underline{w}$

13 נתונות הנקודות הבאות: $A(1, -3, 0)$, $B(4, 2, -1)$, $C(3, -1, 2)$
מצא את הווקטורים הבאים:

א. $\overrightarrow{AC} + \overrightarrow{AB}$	ב. $2\overrightarrow{AC} - 4\overrightarrow{AB}$	ג. $2\overrightarrow{AC} + \overrightarrow{AB} - \overrightarrow{BC}$
--	--	---

14 נתונים שלושה ווקטורים: $\underline{u} = (6, -1, z)$, $\underline{v} = (0, y, 4)$, $\underline{w} = (x, 5, -10)$

א. מצא את ערכם של x, y, z המקיימים: $\underline{u} + 2\underline{v} = \underline{w}$

ב. מצא את ערכם של x, y, z המקיימים: $2\underline{v} - 3\underline{w} = \frac{1}{2}(\underline{u} + \underline{v})$

ג. כיצד תשתנה התוצאה של סעיף א' אם: $\underline{u} = (6, y, z)$, $\underline{v} = (y-1, 2, x)$, $\underline{w} = (x, 2z, -10)$?

(15) נתונים הווקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$.

א. חשב את תוצאת המכפלה הסקלרית עבור: $\underline{u} = (-6, 2, 3)$, $\underline{v} = (4, 0, 1)$

ב. מצא את y עבורו תוצאת המכפלה הסקלרית של הווקטורים:

$$\underline{u} = (1, 7, -6), \underline{v} = (2, y, 4) \text{ תהיה } -1.$$

ג. מצא את y עבורו הווקטורים מהסעיף הקודם יהיו מאונכים זה לזה.

תשובות סופיות:

$$(11) \quad \underline{u} + \underline{v} = (3, 3, 4); \underline{u} - \underline{v} = (5, -3, 14); \underline{u} - 2\underline{v} = (6, -6, 19); 3\underline{u} + 2\underline{v} = (10, 6, 17)$$

$$(12) \quad \text{א. } (6, -2, 8) \quad \text{ב. } (-2, 1, 3) \quad \text{ג. } (-17, 7, 24)$$

$$\text{ד. } (2.5, -1, -3.5) \quad \text{ה. } (9.5, 9.5, -18) \quad \text{ו. } (19, 19, -36)$$

$$(13) \quad \text{א. } (5, 7, 1) \quad \text{ב. } (-8, -16, 8) \quad \text{ג. } (8, 12, 0)$$

$$(14) \quad \text{א. } x = 6, y = 3, z = -18 \quad \text{ב. } x = -1, y = 9\frac{2}{3}, z = 72$$

$$\text{ג. } x = -4\frac{8}{9}, y = -4\frac{4}{9}, z = -\frac{2}{9}$$

$$(15) \quad \text{א. } \underline{u} \cdot \underline{v} = -21 \quad \text{ב. } y = 3 \quad \text{ג. } y = 3\frac{1}{7}$$

גודל של וקטור:

סיכום כללי:

גודלו של וקטור $\underline{u} = (x_1, y_1, z_1)$ נתון ע"י: $|\underline{u}| = \sqrt{u^2} = \sqrt{x_1^2 + y_1^2 + z_1^2}$

שאלות:

16 נתונים הווקטורים הבאים: $\underline{u} = (1, -3, 2)$, $\underline{v} = (5, -1, 0)$
חשב את הגדלים של הווקטורים הבאים: $\underline{u}$, $\underline{v}$, $2\underline{v} + \underline{u}$, $4\underline{u} - 3\underline{v}$

17 נתונים ארבעת קודקודי המרובע ABCD:
 $A(-4, 2, 1)$, $B(0, 2, -1)$, $C(-3, -5, 0)$, $D(-7, -5, 2)$
הוכח כי המרובע הוא מקבילית.

תשובות סופיות:

16 $|\underline{u}| = \sqrt{14}$; $|\underline{v}| = \sqrt{26}$; $|2\underline{v} + \underline{u}| = \sqrt{150}$; $|4\underline{u} - 3\underline{v}| = \sqrt{266}$
17 הוכחה.

וקטורים מקבילים ושווים:

שאלות:

18) נתונים ארבעת קודקודי המרובע ABCD :

$$A(1,2,0), B(-2,5,3), C(-1,8,4), D(4,3,-1)$$

א. הוכח כי המרובע הוא טרפז.

ב. האם הטרפז שווה שוקיים?

19) נתונות הנקודות הבאות: $A(1,0,2), B(3,7,-4), C(6,9,0), D(7,4,10), E(9,11,4)$

א. הראה כי: $\overrightarrow{AB} = \overrightarrow{DE}$

ב. האם ניתן לומר כי גם $\overrightarrow{AD} = \overrightarrow{BC}$? נמק.

תשובות סופיות:

18) א. הוכחה. ב. כן.

19) א. הוכחה. ב. לא.

זווית בין וקטורים:

סיכום כללי:

- זווית α בין שני וקטורים $\underline{u}$, $\underline{v}$ תחושב ע"י: $\cos \alpha = \frac{\underline{u} \cdot \underline{v}}{|\underline{u}| \cdot |\underline{v}|}$.

שאלות:

(20) חשב את הזווית שבין הווקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$:

א. $\underline{u} = (-2, 2, 5)$, $\underline{v} = (4, 0, 1)$

ב. $\underline{u} = (6, -3, 1)$, $\underline{v} = (2, 5, 3)$

ג. $\underline{u} = (-2, 1, 3)$, $\underline{v} = (4, -2, -6)$

(21) מצא את שטחו של משולש ABC שקודקודיו הם: $A(-3, 2, 1)$, $B(0, 3, 2)$, $C(5, -1, 0)$.

(22) נתונים הווקטורים: $\underline{u} = (2, -1, 0)$, $\underline{v} = (5, 0, 3)$.

מצא וקטור $\underline{w}$ שמכפלתו ב- $\underline{u}$ היא 0 ומכפלתו ב- $\underline{v}$ היא 0 אם ידוע שגודלו הוא $\sqrt{70}$.

תשובות סופיות:

(20) א. 92.277° ב. 90° ג. 180°

(21) 10.173 יח"ש.

(22) $\underline{w} = (3, 6, -5)$ או $\underline{w} = (-3, -6, 5)$.

הצגה פרמטרית של ישר:

סיכום כללי:

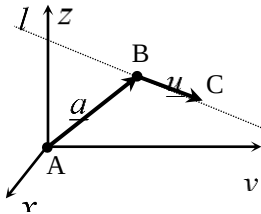
ישר כללי במרחב ניתן להצגה ע"י שני ווקטורים.

הווקטור $\underline{a}$ נקרא ווקטור ההעתקה.

מוצאו תמיד בראשית הצירים וסופו על נקודה כלשהי על הישר הנתון.

הווקטור $\underline{u}$ נקרא ווקטור הכיוון של הישר.

זה הוא ווקטור שנמצא על הישר עצמו מוצאו בנקודה אחת וסופו בנקודה אחרת לאורך הישר.

הקשר בין שני הווקטורים נתון ע"י: $\ell: \underline{x} = \underline{a} + t\underline{u}$

כאשר t הוא מספר ממשי כלשהו ו- $\underline{x}$ הוא ווקטור המתקבל ע"י בחירה של t שמוצאו בראשית הצירים וסופו על נקודה על הישר l .

דוגמא: עבור הנקודות: $A(0,0,0)$, $B(5,3,1)$ ו- $C(7,0,10)$ נקבל את הווקטורים

הבאים: $\underline{a} = \overrightarrow{AB} = B - A = (5,3,1)$; $\underline{u} = \overrightarrow{BC} = C - B = (7,0,10) - (5,3,1) = (2,-3,9)$

לכן הצגה פרמטרית של הישר היא: $l: \underline{x} = (5,3,1) + t(2,-3,9)$

הערות:

- לישר יש אינסוף הצגות פרמטריות הנבדלות זו מזו בבחירת ווקטור ההעתקה ווקטור הכיוון.
- ההצגה הבאה גם מתאימה לישר שבדוגמא: $l: \underline{x} = (7,0,10) + t(-6,9,-27)$
- הווקטור $\underline{x}$ המתקבל ע"י הצבת t_0 בהצגה פרמטרית אחת של הישר, יתקבל ע"י הצבת t_1 בהצגה פרמטרית אחרת של אותו הישר.
- הנקודה B באיור לעיל אינה בהכרח סופו של הווקטור $\underline{a}$ ומוצאו של הווקטור $\underline{u}$.
- כדי לכתוב הצגה פרמטרית של ישר מספיק לקחת שתי נקודות כלשהן למציאת הווקטור $\underline{u}$ (למשל הנקודה C יחד עם נקודה D הנמצאת על המשך הישר) ונקודה נוספת למציאת הווקטור $\underline{a}$.
- הצגה פרמטרית של ישר היא למעשה חיבור של שני ווקטורים גיאומטריים במרחב הנותנים ווקטור שמוצאו בראשית הצירים וסופו על הישר הנתון.

שאלות:

(23) האם הנקודה $A(7,0,3)$ נמצאת על הישר $\ell: \underline{x} = (4,3,0) + t(1,-1,1)$?

(24) האם הנקודה $B(4,-2,-10)$ נמצאת על הישר $\ell: \underline{x} = t(2,-1,5)$?

(25) מצא את הצגתו הפרמטרית של ישר במישור שעובר בנקודות $A(-5,-2)$ ו- $B(1,6)$.

(26) מצא את הצגתו הפרמטרית של ישר במרחב שעובר בנקודות $C(3,0,-2)$ ו- $D(4,1,1)$.

(27) מצא את הצגתו הפרמטרית של ישר במרחב שעובר בנקודה $G(2,-7,1)$

ומקביל לישר $\ell: \underline{x} = (0,3,-1) + t(-4,2,1)$.

(28) מצא במרחב הצגה פרמטרית של ישר העובר דרך הנקודה $(1,2,3)$

ומאונך לישר: $\ell: \underline{x} = (1,2,0) + s(1,-2,4)$.

(29) ענה על הסעיפים הבאים:

א. נתונה הצגה פרמטרית של ישר: $\ell: \underline{x} = (1,2,3) + t(4,5,6)$

כתוב את ההצגה בעזרת הקואורדינטות x, y ו- z .

ב. נתונה הצגה של ישר בעזרת קואורדינטות: $x = 1 + 2t, y = 10, z = 4 - t$.

כתוב את ההצגה הפרמטרית שלו.

(30) מצא את הצגתו הפרמטרית של ציר ה- y במרחב.

(31) מצא את הצגתו הפרמטרית של ישר במרחב שעובר בנקודה $M(3,-1,4)$

ומקביל לציר ה- z .

(32) מצא את נקודת החיתוך של הישר $\ell: \underline{x} = (1,-2,6) + t(-2,1,2)$ עם המישור $[xy]$.

תשובות סופיות:

(23) כן.

(24) לא.

(25) $\ell : \underline{x} = (-5, -2) + t(6, 8)$ (26) $\ell : \underline{x} = (4, 1, 1) + t(1, 1, 3)$ (27) $\ell : \underline{x} = (2, -7, 1) + s(-4, 2, 1)$ (28) $\ell : \underline{x} = (1, 2, 3) + t(2, 1, 0)$ (29) א. $x = 1 + 4t, y = 2 + 5t, z = 3 + 6t$ ב. $\ell : \underline{x} = (1, 10, 4) + t(2, 0, -1)$ (30) $\ell : \underline{x} = t(0, 1, 0)$ (31) $\ell : \underline{x} = (3, -1, 4) + t(0, 0, 1)$ (32) $(7, -5, 0)$

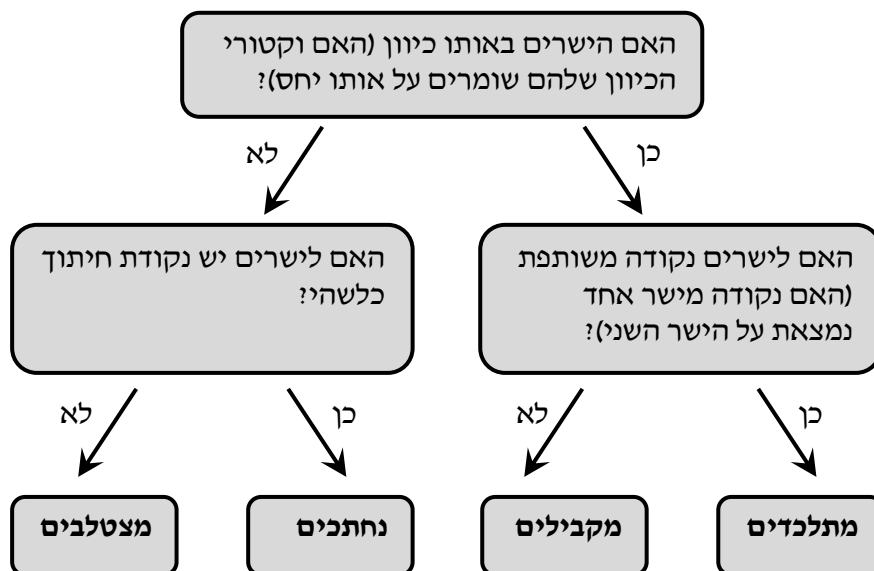
מצב הדדי בין ישרים:

סיכום כללי:

ישנם 4 מצבים הדדיים בין זוג ישרים במרחב:

- ישרים מתלכדים: שני הישרים הם למעשה ישר אחד.
- ישרים מקבילים: שני הישרים בעלי אותו כיוון ולעולם אינם נפגשים במרחב.
- ישרים נחתכים: שני ישרים במרחב עם כיוונים שונים הנחתכים בנקודה כלשהי.
- ישרים מצטלבים: שני ישרים עם כיוונים שונים שאינם נפגשים במרחב.

כדי לקבוע את המצב ההדדי בין שני ישרים נבצע את הבדיקה הדו-שלבית הבאה:

שאלות:

(33) מצא את המצב ההדדי בין הישרים הבאים.
אם הם נחתכים מצא גם את נקודת החיתוך ביניהם.
 $\ell_1 : \underline{x} = (2, -3, 0) + t(5, -1, 2)$, $\ell_2 : \underline{x} = (12, -5, 4) + s(-10, 2, -4)$

(34) מצא את המצב ההדדי בין הישרים הבאים.
אם הם נחתכים מצא גם את נקודת החיתוך ביניהם.
 $\ell_3 : \underline{x} = (0, 1, -7) + t(-2, 1, 1)$, $\ell_4 : \underline{x} = (2, 0, -6) + s(6, -3, -3)$

(35) מצא את המצב ההדדי בין הישרים הבאים.
אם הם נחתכים מצא גם את נקודת החיתוך ביניהם.
 $\ell_5 : \underline{x} = (-3, 5, 1) + t(4, 0, -1)$, $\ell_6 : \underline{x} = (-1, 7, 4) + s(-1, 1, 2)$

(36) מצא את המצב ההדדי בין הישרים הבאים.
אם הם נחתכים מצא גם את נקודת החיתוך ביניהם.
 $\ell_7 : \underline{x} = (3, 0, 0) + t(2, -2, 5)$, $\ell_8 : \underline{x} = (0, 1, -5) + s(3, 1, -2)$

(37) מצא את המצב ההדדי בין הישרים הבאים.
אם הם נחתכים מצא גם את נקודת החיתוך ביניהם.
 $\ell_9 : \underline{x} = (-4, 1, -1) + t(3, 0, -1)$, $\ell_{10} : \underline{x} = s(6, 0, -2)$

(38) מצא את המצב ההדדי בין הישרים הבאים.
אם הם נחתכים מצא גם את נקודת החיתוך ביניהם.
 $\ell_{11} : \underline{x} = (2, 8, -1) + t(1, 0, 0)$, $\ell_{12} : \underline{x} = (-5, 8, 2) + s(2, 0, -1)$

(39) מצא את ערכו של הפרמטר k שבעבורו הישרים הבאים :
 $\ell_1 : \underline{x} = (k+1, 1-k, 6) + t(1, -2, 2)$, $\ell_2 : \underline{x} = (k-1, 7, -k) + s(1-k^2, k^2+2, -6)$

א. מקבילים.

ב. מתלכדים.

(40) נתונות הנקודות : $A(3, -1, 5)$, $B(k, -1, 3)$, $C(-6, 3, -1)$, $D(-2, 3, k)$
הראה כי לכל ערך של k הישרים ℓ_{AB} ו- ℓ_{CD} מצטלבים.

תשובות סופיות:

(33) מתלכדים.

(34) מקבילים.

(35) נחתכים, $(1, 5, 0)$.

(36) מצטלבים.

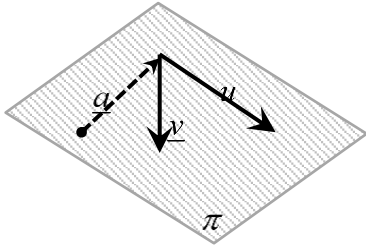
(37) מקבילים.

(38) נחתכים, $(1, 8, -1)$.(39) א. $k = 2$. ב. $k = -2$.

(40) הוכחה.

הצגה פרמטרית של מישור:

סיכום כללי:

מישור כלשהו במרחב ניתן להצגה ע"י שלושה ווקטורים. הווקטור $\underline{a}$ הוא ווקטור ההעתקה.

מוצאו תמיד בראשית הצירים וסופו בנקודה כלשהי על המישור.

הווקטורים $\underline{u}$ ו- $\underline{v}$ הם וקטורי הכיוון של המישור. אלו הווקטורים הפורשים את המישור.

הקשר בין שלושת הווקטורים נתון ע"י: $\pi : \underline{x} = \underline{a} + t\underline{u} + s\underline{v}$

כאשר t, s הם מספרים ממשיים כלשהם ו- $\underline{x}$ הוא ווקטור המתקבל ע"י בחירתם אשר מוצאו בראשית הצירים וסופו בנקודה על המישור π .

שאלות:

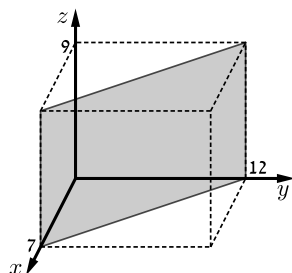
(41) מצא את הצגתו הפרמטרית של מישור שעובר בנקודות הבא:
 $A(1, -4, 0)$, $B(3, 6, 2)$, $C(0, -3, 1)$

(42) מצא את הצגתו הפרמטרית של מישור שעובר בנקודה $Q(6, 7, -1)$, ומכיל את הישר $\ell : \underline{x} = (-2, -2, 5) + t(1, 0, -4)$.

(43) נתונים שני ישרים: $\ell_1 : \underline{x} = (0, 1, -1) + t(1, 9, -3)$, $\ell_2 : \underline{x} = (2, 16, 11) + s(0, 1, -6)$. הראה שהישרים נחתכים ומצא הצגה פרמטרית של המישור המכיל אותם.

(44) מצא את הצגתו הפרמטרית של מישור שעובר בנקודה $D(5, -2, -1)$ ומכיל את ציר ה- x .

(45) מצא את הצגתו הפרמטרית של המישור $[xz]$.

(46) נתונה תיבה שמידותיה נתונות במערכת הצירים שלפניך. מצא את הצגתו הפרמטרית של המישור המסומן.

תשובות סופיות:

$$\cdot \pi : \underline{x} = (1, -4, 0) + t(2, 10, 2) + s(-1, 1, 1) \quad \textbf{(41)}$$

$$\cdot \pi : \underline{x} = (-2, -2, 5) + t(1, 0, -4) + s(8, 9, -6) \quad \textbf{(42)}$$

$$\cdot \pi : \underline{x} = (0, 1, -1) + t(1, 9, -3) + s(0, 1, -6) \quad \textbf{(43)}$$

$$\cdot \pi : \underline{x} = t(1, 0, 0) + s(5, -2, -1) \quad \textbf{(44)}$$

$$\cdot \pi : \underline{x} = t(1, 0, 0) + s(0, 0, 1) \quad \textbf{(45)}$$

$$\cdot \pi : \underline{x} = (7, 0, 0) + t(0, 0, 1) + s(-7, 12, 0) \quad \textbf{(46)}$$

משוואת מישור:

סיכום כללי:

ניתן להציג מישור ע"י משוואה באופן הבא: $\pi: ax + by + cz + d = 0$,
 כאשר: (x, y, z) היא נקודה על המישור והמקדמים a, b, c הם שיעורי ווקטור הנורמל
 של המישור המסומן: $\underline{h} = (a, b, c)$.

שאלות:

(47) קבע האם הנקודות הבאות נמצאות על המישור $\pi: 2x - y + 3z - 6 = 0$
 א. $D(5, 7, 1)$ ב. $E(2, -1, 1)$

(48) מצא את ערכו של k שבעבורו הנקודה $A(1, k, -1)$ נמצאת על
 המישור: $\pi: kx - 2y + (1+k)z + 7 = 0$.

(49) נתונה משוואת מישור: $\pi: 3x + 2y - z - 9 = 0$.
 מצא את נקודות החיתוך של המישור עם שלושת הצירים.

(50) נתונה משוואת מישור: $\pi: 4x + y - 2z + 8 = 0$.
 מצא הצגה פרמטרית של הישר שהמישור חותך מהמישור $[yz]$.

תשובות סופיות:

(47) א. על המישור. ב. לא על המישור.

(48) $k = 3$.

(49) $(3, 0, 0)$, $\left(0, 4\frac{1}{2}, 0\right)$, $(0, 0, -9)$.

(50) $\ell: \underline{x} = (0, -8, 0) + t(0, 2, 1)$.

מעברים בין הצגה פרמטרית של מישור ומשוואת מישור:

שאלות:

(51) נתונה משוואת מישור: $2x + 3z - 12 = 0$: π . כתוב הצגה פרמטרית של המישור.

(52) נתונה הצגה פרמטרית של מישור: $\pi : \underline{x} = (2, -5, 0) + t(1, 0, 2) + s(0, -1, 3)$. מצא את משוואת המישור.

(53) נתונה הצגה פרמטרית של מישור: $\pi : \underline{x} = t(-2, 2, 1) + s(3, 1, 0)$. מצא את משוואת המישור.

(54) המישור π עובר בנקודות: $A(1, 0, -3)$, $B(2, 0, 0)$, $C(4, -1, 0)$. מצא את משוואת המישור.

(55) ענה על הסעיפים הבאים:

א. לפניך הנקודות הבאות: $(2, 0, 5)$, $(0, 1, -2)$, $(1, 1, 0)$.

i. הראה ששלוש הנקודות אינן נמצאות על ישר אחד ומצא הצגה פרמטרית של המישור הנקבע על ידן.

ii. מצא את משוואת המישור העובר דרך שלוש הנקודות הנ"ל.

ב. מצא שתי נקודות נוספות הנמצאות על המישור שמצאת בסעיף א'.

ג. האם הנקודה $(4, 2, 1)$ נמצאת על המישור שמצאת בסעיף א'?

תשובות סופיות:

(51) $\pi : \underline{x} = (0, 0, 4) + t(0, 1, 0) + s(6, 0, -4)$

(52) $\pi : -2x + 3y + z + 19 = 0$

(53) $\pi : x - 3y + 8z = 0$

(54) $\pi : 3x + 6y - z - 6 = 0$

(55) i. $\pi : \underline{x} = (1, 1, 0) + t(-1, 0, -2) + s(1, -1, 5)$ ii. $-2x + 3y + z - 1 = 0$

ב. למשל: $(0, 0, 1)$, $(-0.5, 0, 0)$ ג. לא.

מישורים המקבילים לצירים:

שאלות:

(56) נתונה משוואת מישור: $(k+2)x + (k^2 - 2k - 3)y - 3z + k^2 - 1 = 0$.
 לאיזה ערך של k המישור מקביל לציר ה- y (ולא מכיל אותו)?

(57) פאותיו של טטראדר נמצאות על המישורים $x=0$, $y=0$, $z=0$ ו- $x+3y+2z-6=0$. מצא את נפח הטטראדר.

תשובות סופיות:

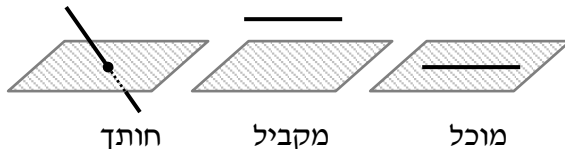
(56) $k=3$.

(57) 6 יח"נ.

מצב הדדי בין ישר ומישור:

סיכום כללי:

ישנם 3 מצבים הדדיים בין ישר ומישור במרחב:

- הישר חותך את המישור.
- הישר מקביל למישור.
- הישר מוכל במישור.

כדי לדעת מהו המצב ההדדי בין ישר ומישור יש להציב נקודה כללית של הישר במשוואת המישור ולבדוק:

- אם למשוואה המתקבלת יש פתרון יחיד אז הישר חותך את המישור.
- אם למשוואה אין אף פתרון אז הישר מקביל למישור.
- אם למשוואה יש אינסוף פתרונות אז הישר מוכל במישור.

שאלות:

58 נתונים הישר והמישור הבאים: $\ell: \underline{x} = (5, 0, 1) + t(4, 1, -2)$, $\pi: 2x - y - 3z + 6 = 0$. קבע את המצב ההדדי שביניהם. אם הישר חותך את המישור מצא גם את נקודת החיתוך.

59 נתונים הישר והמישור הבאים: $\ell: \underline{x} = (2, -1, 6) + t(-1, 1, 2)$, $\pi: x - 3y + 2z - 11 = 0$. קבע את המצב ההדדי שביניהם. אם הישר חותך את המישור מצא גם את נקודת החיתוך.

60 נתונים הישר והמישור הבאים: $\ell: \underline{x} = (-6, 1, 0) + t(3, 0, -1)$, $\pi: 2x + y + 6z + 11 = 0$. קבע את המצב ההדדי שביניהם. אם הישר חותך את המישור מצא גם את נקודת החיתוך.

61 נתונים הישר והמישור הבאים: $\ell: \underline{x} = (1, a, 3) + t(4, 1 - b, 0)$, $\pi: 2x - y + z - 4 = 0$. מצא את ערכי a ו- b בעבורם הישר מוכל במישור.

תשובות סופיות:

58) הישר חותך, $(1, -1, 3)$.

59) מקבילים.

60) הישר מוכל.

61) $a = 1, b = -7$.

מצב הדדי בין מישורים:

סיכום כללי:

בין שני מישורים ישנם 3 מצבים הדדיים:

- המישורים נחתכים - במקרה זה יש להם ישר משותף הנקרא ישר החיתוך.
- המישורים מקבילים – לשני המישורים וקטורים פורשים זהים אך ווקטור העתקה שונה.
- המישור מתלכדים - במקרה זה שני המישורים מייצגים את אותו המישור.

עבור שני מישורים כלליים: $\pi_1: a_1x + b_1y + c_1z + d_1 = 0$ ו- $\pi_2: a_2x + b_2y + c_2z + d_2 = 0$

נקבע את המצב ההדדי ביניהם באופן הבא:

נחתכים	מקבילים	מתלכדים
כל מצב אחר	$\frac{a_1}{a_2} = \frac{b_1}{b_2} = \frac{c_1}{c_2} \neq \frac{d_1}{d_2}$	$\frac{a_1}{a_2} = \frac{b_1}{b_2} = \frac{c_1}{c_2} = \frac{d_1}{d_2}$

שאלות:

62 נתונים שני מישורים. קבע את המצב ההדדי ביניהם:

א. $\pi_1: 2x - y + 4z - 5 = 0$, $\pi_2: 4x - 2y + 8z - 10 = 0$

ב. $\pi_3: x + 3y - z + 1 = 0$, $\pi_4: 3x + 9y - 3z - 8 = 0$

ג. $\pi_5: 5x - 2y - 2z + 3 = 0$, $\pi_6: 2x + 3y + z - 5 = 0$

63 נתונים שני המישורים הבאים:

$\pi_1: 2x + (k^2 + k)y - 2z + 1 = 0$, $\pi_2: 4x + 12y - 4z + k^2 - 2 = 0$

מצא את ערכי k עבורם המישורים:

א. נחתכים ב. מקבילים ג. מתלכדים.

תשובות סופיות:

62 א. מתלכדים. ב. מקבילים. ג. נחתכים.

63 א. $k \neq 2, -3$. ב. $k = -3$. ג. $k = 2$.

ישר חיתוך בין מישורים:

שאלות:

64 נתונים שני מישורים נחתכים: $\pi_1: 4x + y - 2z + 2 = 0$, $\pi_2: 2x - y + z + 10 = 0$. מצא הצגה פרמטרית של ישר החיתוך שבין המישורים.

65 נתונים שני מישורים נחתכים: $\pi_3: 8x + 2y - 3z + 2 = 0$, $\pi_4: 2x - 3y + z + 4 = 0$. מצא הצגה פרמטרית של ישר החיתוך שבין המישורים.

66 נתונים שני מישורים נחתכים: $\pi_5: 3x - 3y + z + 2 = 0$, $\pi_6: 5x - 2z + 20 = 0$. מצא הצגה פרמטרית של ישר החיתוך שבין המישורים.

67 נתונים שני מישורים נחתכים: $\pi_7: x - 2y - z + 6 = 0$, $\pi_8: z - 2 = 0$. מצא הצגה פרמטרית של ישר החיתוך שבין המישורים.

68 מצא הצגה פרמטרית של ישר החיתוך של המישור $\pi: 6x - 5y + z + 18 = 0$ עם המישור $[xz]$.

69 נתונים שני מישורים: $\pi_1: x - 3y + 2z - 1 = 0$, $\pi_2: 4x + y - z - 6 = 0$. מצא הצגה פרמטרית של ישר המקביל לשני המישורים ועובר בראשית.

תשובות סופיות:

64 $\ell: \underline{x} = (-2, 6, 0) + t(2, 16, 12)$

65 $\ell: \underline{x} = (0, 2, 2) + t(1, 2, 4)$

66 $\ell: \underline{x} = (0, 4, 10) + t\left(4, 7\frac{1}{3}, 10\right)$

67 $\ell: \underline{x} = (0, 2, 2) + t(4, 2, 0)$

68 $\ell: \underline{x} = (-3, 0, 0) + t(3, 0, -18)$

69 $\ell: \underline{x} = t(1, 9, 13)$

זווית בין שני ישרים:

סיכום כללי:

- זווית חדה α בין שני ישרים $l_1 = \underline{a}_1 + t\underline{u}_1$ ו- $l_2 = \underline{a}_2 + s\underline{u}_2$ תחושב: $\cos \alpha = \frac{|\underline{u}_1 \cdot \underline{u}_2|}{|\underline{u}_1| \cdot |\underline{u}_2|}$.

שאלות:

(70) מצא את הזווית שבין זוגות הישרים הבאים:

א. $\ell_1 : \underline{x} = (4, 0, 0) + t(6, 8, 1)$, $\ell_2 : \underline{x} = s(-4, 2, -4)$.

ב. $\ell_1 : \underline{x} = (10, 17, -18) + t(3, 0, -6)$, $\ell_2 : \underline{x} = (6, 5, 4) + s(0, 4, 0)$.

(71) מצא את הזווית שבין ישר העובר דרך הנקודות $A(3, 4, 6)$, $B(6, 0, -2)$ וישר העובר דרך הנקודות: $C(6, 5, 1)$, $D(-1, 4, 2)$ וקבע מה המצב ההדדי ביניהם.

(72) נתונות הנקודות $A(1, -3, 0)$, $B(4, 2, -1)$, $C(3, -1, 2)$.

א. מצא הצגה פרמטרית של ישר במרחב העובר דרך הנקודות:

i. A ו- B .

ii. B ו- C .

iii. A ו- C .

ב. מי מבין הנקודות $D(4, 2, -1)$ ו- $E(7, 7, -3)$ נמצאת על הישר AB שמצאת בסעיף הקודם?

ג. חשב את הזווית שבין הישר AB והישר BC .

(73) נתון מישור שמשוואתו: $3x - 4y + 6 = 0$. הנקודות $A(x, 6, 1)$, $B(-2, y, -1)$.

נמצאות על המישור והנקודה C נמצאת על מישור $[yz]$ ומקיימת: $z_C = 11$.

מצא את שיעורי הנקודה C אם ידוע כי קוסינוס הזווית שבין הישרים AB ו- AC

הוא: $\sqrt{\frac{13}{76}}$.

תשובות סופיות:

(70) א. 78.521° ב. 90° .(71) 68.21° . הישרים מצטלבים.(72) א. i. $\ell : \underline{x} = (1, -3, 0) + t(3, 5, -1)$ א. ii. $\ell : \underline{x} = (4, 2, -1) + t(-1, -3, 3)$ א. iii. $\ell : \underline{x} = (1, -3, 0) + t(2, 2, 2)$ ב. הנקודה D. ג. 35.477° .

(73) C(0, 2, 11) או C(0, 28.45, 11)

זווית בין ישר ומישור:

סיכום כללי:

- זווית חדה α בין ישר $l = \underline{a} + t\underline{u}$ ומישור $\pi : ax + by + cz + d = 0$

$$\sin \alpha = \left| \frac{\underline{u} \cdot \underline{h}}{|\underline{u}| \cdot |\underline{h}|} \right|$$

תחושב ע"י הנוסחה הבאה:

שאלות:

(74) מצא את הזווית שבין הישר והמישור הבאים:

$$\ell : \underline{x} = (-2, 0, 5) + t(-2, 1, 2), \quad \pi : 3x - 2y + 2z + 9 = 0$$

(75) נתונות הנקודות $A(1, -1, 2)$, $B(0, 2, -1)$, $C(1, 2, 5)$, $D(-7, 3, -1)$

מצא את הזווית בין הישר העובר בנקודות A ו-D ובין המישור ABC.

(76) נתונה פירמידה משולשת SABC, שמשוואת הבסיס ABC שלה

$$2x + y - 2z - 6 = 0. \quad S(3, 1, -2)$$

היא: קדקוד הפירמידה הוא

מצא את הזווית בין המקצוע הצדדי SB לבסיס הפירמידה,

אם נתון כי שיעורי הקודקוד B מקיימים: $x_B = z_B = -1$.

תשובות סופיות:

(74) 18.87°

(75) 44.83°

(76) 14.9°

זווית בין שני מישורים:

סיכום כללי:

• זווית חדה α בין שני מישורים: $\pi_1: a_1x + b_1y + c_1z + d_1 = 0$ ו- $\pi_2: a_2x + b_2y + c_2z + d_2 = 0$

• תחושב ע"י: $\cos \alpha = \left| \frac{h_1 \cdot h_2}{|h_1| \cdot |h_2|} \right|$

שאלות:

(77) מצא את הזווית שבין המישורים הבאים: $\pi_1: 4x + 3y + z - 12 = 0$ ו- $\pi_2: 4x - 7y + 5z + 3 = 0$

(78) נתונה פירמידה משולשת ABCD, שקודקודה הם: $A(0, 2, -5)$, $B(3, -1, 1)$, $C(7, -1, -5)$, $D(3, 2, 0)$. מצא את הזווית בין הפאה הצדדית ABD לבסיס הפירמידה ABC.

(79) מצא את הזווית בין מישור שמשוואתו $3x + 5y - z + 4 = 0$ למישור $[xz]$.

תשובות סופיות:

(77) 90°

(78) 87.539°

(79) 32.312°

מרחק בין שתי נקודות במרחב:

סיכום כללי:

מרחק בין שתי נקודות $A(x_1, y_1, z_1)$ ו- $B(x_2, y_2, z_2)$ במרחב יחושב באופן

$$d_{AB} = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2} \text{ : הבא}$$

שאלות:

(80) נתונות הנקודות: $A(2, 4, -5)$, $B(0, -2, 6)$ ו- $C(k, -1, 13-k)$.
מצא ערכי k עבורם המשולש ABC יהיה שווה-שוקיים: $AB = AC$.

תשובות סופיות:

(80) $k = 8$ או $k = 12$.

מרחק בין נקודה לישר:

סיכום כללי:

מרחק בין נקודה $A(x_1, y_1, z_1)$ לישר הנתון בהצגה פרמטרית: $\underline{x} = \underline{a} + t\underline{u}$ יחושב ע"י העברת אנך מהנקודה לישר וחישוב אורכו. כדי למצוא את נקודת החיתוך יש להשוות את מכפלת הווקטור האנך בווקטור הכיוון של הישר לאפס.

שאלות:

(81) מצא את המרחק שבין הנקודה $A(13, -1, -19)$ לישר $\ell: \underline{x} = t(2, 0, -7)$.

(82) נתונות הנקודות $A(1, 6, -1)$, $B(2, -1, 0)$, $C(6, -4, 0)$.
חשב את שטח המשולש ABC.

(83) על הישר $\ell: \underline{x} = (5, -2, 0) + t(0, 1, -1)$ מונחת הצלע AB של ריבוע ABCD.
אחד מקודקודי הריבוע הוא $D(5, 4, 2)$.
מצא את שיעורי הקודקוד B (שתי אפשרויות).

תשובות סופיות:

(81) $\sqrt{54}$.

(82) 12.75 יח"ש.

(83) $B(5, 4, -6)$ או $B(5, -4, 2)$.

מרחק בין נקודה למישור:

סיכום כללי:

מרחק בין נקודה $A(x_1, y_1, z_1)$ למישור $\pi: ax + by + cz + d = 0$ יחושב

$$.d = \left| \frac{ax_1 + by_1 + cz_1 + d}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}} \right| \text{ ע"י:}$$

שאלות:

(84) מצא את מרחקו של המישור $4x - 2y - 4z + 15 = 0$ מראשית הצירים.

(85) מצא משוואת מישור המאונך לישר $\ell: \underline{x} = (1, -8, 3) + t(3, -2, 1)$

ונמצא במרחק $\sqrt{14}$ מהנקודה $A(4, 5, -9)$.

(86) נתונים ישר ומישור: $\pi: 2x + 4y - 4z + 15 = 0$, $\ell: \underline{x} = (7, 19, -3) + t(3, 14, -4)$.

מצא את הנקודות שעל הישר שמרחקן מהמישור הוא 6.5.

תשובות סופיות:

$$.2\frac{1}{2} \quad (84)$$

$$\pi: 3x - 2y + z - 7 = 0 \text{ או } \pi: 3x - 2y + z + 21 = 0 \quad (85)$$

$$. (1, -9, 5) \text{ או } (4, 5, 1) \quad (86)$$

מרחק בין ישרים מקבילים:

סיכום כללי:

מרחק בין שני ישרים מקבילים יחושב ע"י שימוש בנקודה מאחד הישרים ומציאת מרחקה מהישר השני ע"י העברת אנך מהנקודה לישר וחישוב אורכו.

שאלות:

87 נתונות הנקודות $A(15, 0, -4)$, $B(12, -5, 2)$, $C(6, 1, 4)$, $D(12, 11, -8)$.

א. מצא את המצב ההדדי בין הישר העובר בנקודות A ו-B.

ובין הישר העובר בנקודות C ו-D.

ב. מצא את המרחק בין הישרים מסעיף א'.

88 4 צלעות של מרובע מונחות על הישרים:

$$l_1: \underline{x} = (2, 0, -1) + t(1, -2, 1) \quad , \quad l_2: \underline{x} = (-8, -1, 19) + s(-4, 1, 6)$$

$$l_3: \underline{x} = (-2, 7, -11) + r(-2, 4, -2) \quad , \quad l_4: \underline{x} = (-2, 1, 5) + q(4, -1, -6)$$

א. הוכח כי המרובע הוא מלבן.

ב. מצא את שטח המלבן.

תשובות סופיות:

87 א. מקבילים. ב. $\sqrt{76}$ יח"א.

88 א. הוכחה. ב. $\sqrt{824}$ יח"ש.

מרחק בין ישר למישור:

סיכום כללי:

מרחק בין ישר ומישור (המקביל לו) יחושב ע"י שימוש בנקודה שעל הישר ומציאת מרחקה מהמישור.

שאלות:

(89) נתונה משוואת מישור : $4x - z + 6 = 0$.

א. מצא את המצב ההדדי בין ציר ה- y ובין המישור הנתון.

ב. מצא את המרחק בין ציר ה- y ובין המישור הנתון.

(90) נתונים ישר ומישור : $\pi: 3x + 12y - 4z + k - 10 = 0$, $l: \underline{x} = (1, k-1, 5) + t(4, -2, -3)$.

א. הוכח שהישר מקביל למישור או מוכל בו.

ב. מצא את ערכו של הפרמטר k שעבורו המרחק בין הישר למישור הוא 1.

תשובות סופיות:

(89) א. הישר מקביל למישור. ב. $\frac{6}{\sqrt{17}}$.

(90) א. הוכחה. ב. $k = 2, 4$.

מרחק בין מישורים מקבילים:

סיכום כללי:

מרחק בין שני מישורים מקבילים יחושב לפי אחת מהאפשרויות הבאות:
1. שימוש בנקודה שעל מישור אחד ומציאת מרחקה מהמישור השני.

2. שימוש בנוסחה: $d = \left| \frac{d_1 - d_2}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}} \right|$.

שאלות:

91 נתונה משוואת מישור: $\pi: 3x - 4y + 5z - 10 = 0$.

מצא משוואת מישור המקביל למישור הנתון והנמצא במרחק $\sqrt{8}$ ממנו.

92 נתונים שני מישורים מקבילים: $\pi_1: x - 2y - 2z + 6 = 0$, $\pi_2: x - 2y - 2z - 12 = 0$.

מצא את משוואת המישור המקביל לשני המישורים הנתונים והנמצא במרחק שווה משניהם.

93 נתונים שישה מישורים:

$$\pi_1: 2x + y - 2z - 11 = 0, \quad \pi_2: x + 2y + 2z + 5 = 0, \quad \pi_3: 2x - 2y + z + 3 = 0$$

$$\pi_4: 2x + y - 2z + 7 = 0, \quad \pi_5: x + 2y + 2z - 1 = 0, \quad \pi_6: kx + qy + z + p = 0$$

מצא את ערכי הפרמטרים k, q, p שעבורם ששת המישורים יוצרים תיבה שנפחה 60 יחידות נפח.

94 כדור שמרכזו בנקודה $O(3, 8, -1)$ חסום בקובייה שבסיסה התחתון

$$12x + 4y - 3z - 6 = 0$$

מונח על מישור שמשוואתו $12x + 4y - 3z - 6 = 0$. מצא את משוואת המישור עליו מונח הבסיס העליון של הקובייה.

תשובות סופיות:

91 $\pi_1: 3x - 4y + 5z + 10 = 0, \pi_2: 3x - 4y + 5z - 30 = 0$

92 $\pi_3: x - 2y - 2z - 3 = 0$

93 $k = 2, q = -2, p = 18, -12$

94 $12x + 4y - 3z - 136 = 0$

מרחק בין ישרים מצטלבים:

סיכום כללי:

מרחק בין ישרים מצטלבים יחושב ע"י כתיבת משוואת מישור של אחד הישרים ומציאת מרחקו מהישר השני.

שאלות:

95 נתונים שני הישרים הבאים: $\ell_1 : \underline{x} = (-3, 2, 6) + t(-4, 1, 2)$

ו- $\ell_2 : \underline{x} = (0, 2, -7) + s(1, 0, -1)$.

הראה שהישרים מצטלבים ומצא את המרחק שביניהם.

96 נתונים שני הישרים המצטלבים הבאים: $\ell_1 : \underline{x} = (-1, 0, 5) + t(1, 1, -2)$

ו- $\ell_4 : \underline{x} = (2, -1, 9) + s(6, -1, 0)$.

מצא את המרחק שביניהם.

97 מצא את מרחק הישר $\ell : \underline{x} = (4, -2, -1) + t(-1, 1, 6)$ מציר ה- z .

תשובות סופיות:

95 $\frac{10}{\sqrt{6}}$ יח"א.

96 1.567 יח"א.

97 $\sqrt{2}$ יח"א.

שאלות מסכמות בוקטורים:

שאלות:

(1) נתונות הנקודות $A(1,1,3)$, $B(1,2,0)$, $C(1,1,1)$.

- מצא הצגה פרמטרית של הישר המחבר את B עם C.
הראה כי הנקודה A לא נמצאת על הישר הזה.
- חשב את המרחק בין הנקודה A לבין הישר המחבר את B עם C.
- מצא את משוואת המישור העובר דרך הנקודה A והמאונך לישר המחבר את B עם C.

(2) מצא את מצבם ההדדי של זוגות הישרים הבאים וקבע אם הם נחתכים, מקבילים, מתלכדים או מצטלבים.
במקרה בו הישרים נחתכים מצא גם את נקודות החיתוך ואת הזווית בין הישרים.
במקרה בו הישרים מקבילים או מצטלבים מצא גם את המרחק ביניהם.

- $\underline{x} = (1, 0, 1) + t(1, 2, 0)$, $\underline{x} = (1, 1, 0) + s(2, 4, 0)$
- $\underline{x} = (-2, 2, 4) + u(6, 6, 1)$, $\underline{x} = (1, -1, 0) + s(12, -3, 1)$
- $\underline{x} = (1, 1, 2) + t(1, 2, -1)$, $\underline{x} = (2, 3, 1) + s(2, 4, -2)$
- $\underline{x} = (1, -1, 0) + t(0, 2, -4)$, $\underline{x} = (2, 0, 3) + s(-1, -3, 1)$

(3) מצא את המצב ההדדי של המישור והישר וקבע אם הישר חותך את המישור, מקביל למישור או מוכל במישור.
במקרה שהישר חותך את המישור, מצא גם את נקודת החיתוך וגם את הזווית בין הישר למישור.
במקרה בו הישר מקביל למישור מצא את מרחק הישר מהמישור.

- $2x - 3y + 4z - 5 = 0$, $\underline{x} = (1, 0, 2) + t(-1, 2, 2)$
- $2x - 5y + 3z - 6 = 0$, $\underline{x} = (-3, 0, 4) + t(4, -2, -6)$
- $2x - 14y + 10z = -6$, $\underline{x} = (2, 1, -2) + t(-2, 2, 0)$

(4) מצא את המצב ההדדי של המישורים וקבע אם הם מקבילים, מתלכדים או נחתכים.
במקרה בו המישורים מקבילים מצא את המרחק ביניהם.
במקרה בו הם נחתכים מצא את הזווית ביניהם ואת ישר החיתוך ביניהם.

- $x - 2y + 2z - 10 = 0$, $2x + y + 2z - 4 = 0$
- $2x - 5y + 3z - 6 = 0$, $4x - 10y + 6z - 8 = 0$
- $2x - 14y + 10z = -6$, $x - 7y + 5z = -3$

- (5) נתונה קובייה $ABCD A'B'C'D'$ שנפחה הוא 8.
 משוואת המישור שעליו מונח הבסיס $ABCD$ היא: $\pi_1: 4x + y + 3z - 28 = 0$.
 משוואת המישור שעליו מונחת הפאה $ABB'A'$ היא: $\pi_2: x + 2y - 2z + 6 = 0$.
 מצא הצגה פרמטרית של הישר שעליו מונח המקצוע CD (2 אפשרויות).
- (6) הנקודה $A(4, 0, -1)$ נמצאת על כדור שמרכזו $O(1, 1, 2)$.
 מצא את משוואת המישור המשיק לכדור בנקודה A .
- (7) נתונים מישור וישר: $\pi: 2x - y + 2z + 1 = 0$, $\ell: \underline{x} = (1, 5, 5) + t(1, 1, 0)$.
 מצא נקודה על חלקו החיובי של ציר ה- z הנמצאת במרחקים שווים מהמישור ומהישר.
- (8) נתונים שני מישורים: $\pi_1: 2x - 4y + 4z - 5 = 0$, $\pi_2: 4x - 2y + 4z - 1 = 0$.
 מצא הצגה פרמטרית של ישר, שנמצא במרחק 2 ממישור π_1 ובמרחק 6 ממישור π_2 (מצא הצגה של ישר אחד מתוך 4 אפשריים).
- (9) נתונים ישר ומישור: $\pi: 6x + 2y - z + 5 = 0$, $\ell_1: \underline{x} = (0, -3, 0) + t(1, 1, -8)$.
 ישר נוסף, ℓ_2 , המקביל למישור π , עובר בנקודה $P(1, 0, -4)$ וחותך את הישר ℓ_1 בנקודה Q .
 מבין הנקודות שבמישור π , הנקודה P' היא הקרובה ביותר לנקודה P והנקודה Q' היא הקרובה ביותר לנקודה Q .
 מצא את שטח המלבן $PQQ'P'$. (הדרכה: הבע באמצעות t את וקטור הכיוון של ℓ_2).
- (10) נתונים שני מישורים: $\pi_1: 2x + y + z - 5 = 0$, $\pi_2: 3x + y + 2z + 11 = 0$.
 ℓ_1 הוא ישר החיתוך בין שני המישורים.
 המישור π_3 מכיל את הישר ℓ_1 ויוצר זווית של 60° עם הישר $\ell_2: \underline{x} = (1, 3, -4) + t(1, 1, 0)$.
 מצא את משוואת המישור π_3 .

תשובות סופיות:

$$(1) \quad \text{א. } \underline{x} = (1, 2, 0) + t(0, -1, 1) \quad \text{ב. } \sqrt{2} \quad \text{ג. } y - z + 2 = 0$$

$$(2) \quad \text{א. מקבילים, } 1.095 \quad \text{ב. מצטלבים, } 4.07 \quad \text{ג. מתלכדים}$$

$$\text{ד. נחתכים בנקודה } (1, -3, 4), \text{ הזווית היא: } 47.6^\circ$$

$$(3) \quad \text{א. מקביל, } 0.9284 \quad \text{ב. מוכל}$$

$$\text{ג. חותך בנקודה } (3.5, -0.5, -2), \text{ הזווית היא: } 40.78^\circ$$

$$(4) \quad \text{א. נחתכים. ישר חיתוך: } \underline{x} = (0, -2, 3) + t(3, -1, -2.5), \text{ זווית: } 63.6^\circ$$

$$\text{ב. מקבילים. המרחק: } 0.324 \quad \text{ג. מתלכדים}$$

$$(5) \quad \ell: \underline{x} = (0, 2.5, 8.5) + t(2, -2.75, -1.75), \quad \ell: \underline{x} = (0, 7, 7) + t(8, -11, -7)$$

$$(6) \quad \pi: -3x + y + 3z + 15 = 0$$

$$(7) \quad (0, 0, 4) \text{ או } \left(0, 0, 14\frac{4}{5}\right)$$

$$(8) \quad \ell: \underline{x} = \left(0, -14, -15\frac{3}{4}\right) + t(-14, 14, 21)$$

$$(9) \quad 10.467 \text{ יח"ש}$$

$$(10) \quad \pi_3: x + 2y - z - 58 = 0 \text{ או } \pi_3: 2x + y + z - 5 = 0$$

שאלות הנפתרות עם מכפלה וקטורית:

שאלות:

מציאת משוואת מישור:

(1) נתונה הצגה פרמטרית של מישור: $\pi : \underline{x} = t(-2, 2, 1) + s(3, 1, 0)$. מצא את משוואת המישור.

(2) המישור π עובר בנקודות: $A(1, 0, -3)$, $B(2, 0, 0)$, $C(4, -1, 0)$. מצא את משוואת המישור.

(3) נתונים שני ישרים: $\ell_1 : \underline{x} = (5, -4, 1) + t(0, 2, -1)$, $\ell_2 : \underline{x} = (0, -6, 2) + s(0, -2, 1)$. הראה שהישרים מקבילים ומצא את משוואת המישור המכיל אותם.

(4) נתונים שני ישרים: $\ell_1 : \underline{x} = (-1, 1, 3) + t(3, -2, 4)$, $\ell_2 : \underline{x} = (-7, 1, 0) + s(4, -3, 0)$. הראה שהישרים מצטלבים ומצא את משוואת המישור המכיל את הישר ℓ_1 ומקביל לישר ℓ_2 .

(5) מצא משוואת מישור שעובר בנקודה $A(6, 0, -1)$ ומכיל את ציר ה- z .

מצב הדדי בין ישר ומישור:

(6) נתונים הישר והמישור הבאים:
 $\pi : \underline{x} = (-1, 0, 2) + s(1, 0, -2) + r(3, 0, -1)$, $\ell : \underline{x} = (0, 3, -2) + t(1, -1, 2)$
 קבע את המצב ההדדי שביניהם.
 אם הישר חותך את המישור מצא גם את נקודת החיתוך.

(7) נתונים שני המישורים הבאים: $\pi_1 : x - 3y + 2z - 1 = 0$, $\pi_2 : 4x + y - z - 6 = 0$. מצא הצגה פרמטרית של ישר המקביל לשני המישורים ועובר בראשית.

מצב הדדי בין מישורים:

(8) במקבילון ABCDA'B'C'D' נתונים שלוש הקודקודים הבאים:

$$A(1, -1, 4), B(9, 0, 2), C(5, 2, -2)$$

מצא את משוואת המישור עליו מונחת הפאה A'B'C'D' אם ידוע שהנקודה $(2, -1, 0)$ נמצאת עליו.

מציאת ישר חיתוך בין שני מישורים:

(9) המישורים π_1 ו- π_2 מאונכים זה לזה.

הישר $\ell: \underline{x} = (4, 1, -1) + t(2, -1, 1)$ הוא ישר החיתוך שבין המישורים. מצא את משוואות המישורים אם ידוע שהמישור π_1 עובר בראשית.

(10) נתונים ישר ומישור: $\pi: 4x - 2y - 3z - 6 = 0$, $\ell: \underline{x} = (-2, 0, 5) + t(3, 1, -1)$. מצא הצגה פרמטרית של הישר שהוא היטלו של הישר ℓ על המישור.

חישובי מרחקים שונים:

(11) חשב את נפחה של פירמידה משולשת SABC שקודקודה הם: $A(1, 6, -1)$, $B(2, -1, 0)$, $C(6, -4, 0)$, $S(11, -2, 4)$.

(12) בפירמידה משולשת SABC המקצועות SA, SB ו-SC מאונכים זה לזה. נתון: $SA = 6$, $SB = 8$, $SC = 12$. חשב את אורכו של גובה הפירמידה היורד מהקודקוד S לבסיס ABC.

(13) נתונים שני הישרים הבאים: $\ell_1: \underline{x} = (-3, 2, 6) + t(-4, 1, 2)$ ו- $\ell_2: \underline{x} = (0, 2, -7) + s(1, 0, -1)$. הראה שהישרים מצטלבים ומצא את המרחק שביניהם.

(14) נתונים שני הישרים המצטלבים הבאים: $\ell_1: \underline{x} = (-1, 0, 5) + t(1, 1, -2)$ ו- $\ell_4: \underline{x} = (2, -1, 9) + s(6, -1, 0)$. מצא את המרחק שביניהם.

(15) מצא את מרחק הישר $\ell: \underline{x} = (4, -2, -1) + t(-1, 1, 6)$ מציר ה- z .

שאלות שונות:

(16) נתונים שני ישרים: $\ell_1 : \underline{x} = (-2, 1, 5) + t(5, -4, 2)$, $\ell_2 : \underline{x} = (-7, 3, -1) + s(-5, 4, -2)$.

א. מצא את המצב ההדדי שבין הישרים.

ב. המישור π_1 מכיל את שני הישרים והמישור π_2 נמצא בין שני הישרים במרחק שווה מכל אחד מהם, מקביל לשני הישרים ומאונך למישור π_1 . מצא את משוואות המישורים π_1 ו- π_2 .

(17) נתונים שני מישורים: $\pi_1 : 2x - y + 4z - 8 = 0$, $\pi_2 : x - y + 2z - 4 = 0$.

המישור π_3 מכיל את ישר החיתוך של שני המישורים וחותך את ציר ה- y בנקודה A כך שמתקיים $OA = m$ (ראשית הצירים).

הזווית שבין המישור π_2 למישור π_3 היא α ונתון כי: $\cos \alpha = \frac{2}{3}$. מצא את הערכים האפשריים של הפרמטר m .

(18) נתונות שלוש נקודות: $A(3, -1, 1)$, $B(2, -1, 0)$, $O(3, 1, 0)$.

הנקודות A ו-B נמצאות על היקפו של מעגל שהנקודה O היא מרכזו. מצא הצגה פרמטרית של הישר המשיק למעגל בנקודה A (הישר נמצא במישור המעגל).

תשובות סופיות:

(1) $\pi: x - 3y + 8z = 0$

(2) $\pi: 3x + 6y - z - 6 = 0$

(3) $\pi: y + 2z + 2 = 0$

(4) $\pi: 12x + 16y - z - 1 = 0$

(5) $\pi: y = 0$

(6) נחתכים בנקודה: $(3, 0, 4)$

(7) $l: \underline{x} = t(1, 9, 13)$

(8) $\pi_{ABCD}: 2y + z + 2 = 0$

(9) $\pi_1: y + z = 0$, $\pi_2: x + y - z - 6 = 0$

(10) $l: \underline{x} = (-5, -13, 0) + t(7, 11, 2)$

(11) 20.5 יח"נ.

(12) 4.46 יח"א.

(13) $\frac{4}{\sqrt{6}}$ יח"א.

(14) 1.567 יח"א.

(15) $\sqrt{2}$ יח"א.

(16) א. הישרים מקבילים. ב. $\pi_2: y + 2z - 6 = 0$, $\pi_1: 2x + 2y - z + 7 = 0$

(17) $m = -\frac{4}{7}$ או $m = 4$

(18) $l: \underline{x} = (3, -1, 1) + k(-5, -2, -4)$

גאומטריה אנליטית חד חוגי

פרק 8 - קווים ותחומים במישור, משטחים וגופים במרחב

תוכן העניינים

123	1. קווים ותחומים במישור
127	2. קווים ותחומים במישור בהצגה פרמטרית
133	3. קווים ותחומים במישור בהצגה קוטבית (פולרית)
138	4. משטחים במרחב
(ללא ספר)	5. משטחים במרחב בהצגה פרמטרית
140	6. גופים במרחב
143	7. קואורדינטות גליליות וכדוריות
147	8. נספח – משטחים ממעלה שנייה

קווים ותחומים במישור

שאלות

1) שרטטו במישור את התחומים הבאים :

א. $S = \{(x, y) \mid -1 \leq x \leq 1, -1 \leq y \leq 4\}$

ב. $S = \{(x, y) \mid -1 \leq x^2 \leq 1, -1 \leq y \leq 4\}$

ג. $S = \{(x, y) \mid x \leq y \leq 4\}$

2) שרטטו במישור את התחומים הבאים :

א. $S = \{(x, y) \mid x - 1 \leq y \leq 2x + 1\}$

ב. $S = \{(x, y) \mid |y - 2x| \leq 1\}$

ג. $S = \{(x, y) \mid |x| + y < 4\}$

ד. $S = \{(x, y) \mid (x + y)^2 \leq 4, x > 1\}$

3) מצאו את המרכז והרדיוס של המעגלים הבאים :

א. $x^2 + y^2 - 2x - 3 = 0$

ב. $x^2 + y^2 - 8y = -15$

ג. $x^2 + y^2 + 2x + 4y = 0$

4) בכל אחד מהסעיפים הבאים חלק ממעגל. שרטטו אותו.

א. $y = \sqrt{1 - x^2}$

ב. $y = -\sqrt{1 - x^2}$

ג. $x = \sqrt{1 - y^2}$

ד. $x = -\sqrt{1 - y^2}$

ה. $0 \leq x \leq 1 \quad y = \sqrt{1 - x^2}$

ו. $-\frac{3}{5} \leq x \leq \frac{3}{5} \quad y = \sqrt{1 - x^2}$

5) בכל אחד מהסעיפים הבאים חלק ממעגל. שרטטו אותו.

א. $y = 2 + \sqrt{1 - (x - 3)^2}$

ב. $y = 2 - \sqrt{-x^2 + 6x - 8}$

ג. $x \geq 3.5, \quad x = 4 - \sqrt{1 - y^2}$

6) שרטטו את התחומים הבאים במישור:

א. $S = \{(x, y) \mid x^2 + y^2 \leq 4\}$

ב. $S = \{(x, y) \mid x^2 + y^2 < 4\}$

ג. $S = \{(x, y) \mid x^2 + y^2 \geq 4\}$

ד. $S = \{(x, y) \mid x^2 + y^2 > 4\}$

ה. $S = \{(x, y) \mid -\sqrt{4 - x^2} \leq y \leq \sqrt{4 - x^2}\}$

ו. $S = \{(x, y) \mid -\sqrt{4 - y^2} \leq x \leq \sqrt{4 - y^2}\}$

ז. $S = \{(x, y) \mid 0 \leq y \leq \sqrt{4 - x^2}\}$

ח. $S = \{(x, y) \mid -\sqrt{4 - y^2} \leq x \leq 0\}$

7) שרטטו את התחומים הבאים במישור:

א. $S = \{(x, y) \mid 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4\}$

ב. $S = \{(x, y) \mid 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4, x \geq 0, y \geq 0\}$

ג. $S = \{(x, y) \mid 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4, x \geq 0\}$

ד. $S = \{(x, y) \mid 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4, y \geq 0\}$

8) שרטטו את התחומים הבאים במישור:

א. $S = \{(x, y) \mid x^2 + y^2 - 2x + 4y + 1 \leq 0\}$

ב. $S = \{(x, y) \mid 0 \leq y + 1 \leq \sqrt{1 - x^2}\}$

9 שרטטו את התחומים הבאים במישור :

א. $S = \{(x, y) \mid 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4, x \leq y \leq 2x\}$

ב. $S = \{(x, y) \mid x^2 + y^2 \leq 4, y \geq x\}$

ג. $S = \{(x, y) \mid \frac{1}{7}x + \frac{25}{7} \leq y \leq \sqrt{25 - x^2}\}$

ד. $S = \{(x, y) \mid x^2 + y^2 \leq 4, y \geq x^2\}$

ה. $S = \{(x, y) \mid x^2 \leq y \leq \sqrt{4 - x^2}\}$

ו. $S = \{(x, y) \mid |x - 1| \leq y \leq \sqrt{1 - (x - 1)^2}\}$

10 נתונה המשוואה $25x^2 + 4y^2 - 50x + 16y = 59$.

- א. הוכיחו שהמשוואה מתארת אליפסה ושרטטו אותה.
- ב. רשמו את הפונקציות שמתארות את החצי העליון ואת החצי התחתון של האליפסה.
- ג. רשמו את הפונקציות שמתארות את החצי הימני ואת החצי השמאלי של האליפסה.
- ד. מהי קבוצת כל הנקודות במישור, החסומה בתוך האליפסה או עליה?
- ה. מהי קבוצת כל הנקודות במישור, החסומה בתוך האליפסה ומעל לציר המשני שלה?

11 שרטטו את התחומים הבאים במישור :

א. $S = \{(x, y) \mid 4x^2 + y^2 + 8x - 4y + 4 \geq 0\}$

ב. $S = \{(x, y) \mid 0 \leq y \leq \frac{2}{3}\sqrt{9 - x^2}\}$

ג. $S = \{(x, y) \mid \frac{1}{2}y + 1 \leq x \leq \frac{3}{2}\sqrt{4 - y^2}\}$

ד. $S = \{(x, y) \mid -\frac{2}{3}\sqrt{9 - x^2} \leq y \leq -x^2\}$

12) שרטטו את התחומים הבאים במישור :

א. $S = \{(x, y) \mid x^2 \leq y \leq 2 - x^2\}$

ב. $S = \{(x, y) \mid -2 \leq y \leq -x^2\}$

ג. $S = \{(x, y) \mid y^2 - 2 \leq x \leq -y^2\}$

ד. $S = \{(x, y) \mid y^2 \leq x \leq 1 - y\}$

13) שרטטו את התחומים הבאים במישור :

א. $\left\{ (x, y) \mid \frac{x^2}{4} - \frac{y^2}{9} \leq 1 \right\}$

ב. $\left\{ (x, y) \mid \frac{x^2}{4} - \frac{y^2}{9} \geq 1, x^2 + y^2 \leq 16 \right\}$

ג. $\left\{ (x, y) \mid \frac{x^2}{4} - \frac{y^2}{9} \geq 1, y \geq \frac{1}{4}x^2 \right\}$

ד. $\left\{ (x, y) \mid \frac{x^2}{4} - \frac{y^2}{9} \leq 1, x^2 + y^2 \geq 4 \right\}$

תשובות סופיות

לפתרונות מלאים ושרטוטים היכנסו לאתר GooL.co.il

קווים ותחומים במישור בהצגה פרמטרית

שאלות

1) עברו מן ההצגה הפרמטרית הנתונה, להצגה קרטזית:

א. $x = t^2 + 1, y = t^2$, $t \geq 0$

ב. $x = \sin t, y = \cos^2 t$, $0 \leq t \leq \pi$

ג. $x = \cos t, y = 4 \sin t$, $\pi \leq t \leq 2\pi$

2) להלן תיאור פרמטרי של מסלולים במישור.
על ידי חילוץ של הפרמטר t , מצאו משוואה מתאימה שמבטאת כל מסלול באמצעות המשתנים x ו- y בלבד:

א. $x = t - 4, y = t^2$

ב. $x = -4 + \cos t, y = 1 + 2 \sin t$

ג. $x = 4 \cos^3 t, y = 4 \sin^3 t$

ד. $x = t(t+1)+1, y = t(0.5t+1)+1$

ה. $x = \frac{20t}{4+t^2}, y = \frac{20-5t^2}{4+t^2}$

ו. $x = ke^t + ke^{-t}, y = ke^t - ke^{-t}$ (k קבוע).

3) נתון המעגל $x^2 + y^2 = 8$.

א. שרטטו את המעגל ומצאו את משוואתו הפרמטרית.

ב. מצאו הצגה פרמטרית של חלק המעגל מהנקודה $A(2, 2)$ לנקודה $B(-2, -2)$.

ג. מצאו הצגה פרמטרית של התחום D , המוגבל מעל הישר AB ומתחת למעגל.

ד. מצאו הצגה פרמטרית של התחום E , המוגבל בין המעגל הנתון למעגל $x^2 + y^2 = 16$.

$$(4) \quad \text{נתונים שני מעגלים } (x-8)^2 + (y-4)^2 = 25 \text{ ו- } x^2 + y^2 = 25.$$

- א. שרטטו את המעגלים, מצאו את משוואותיהם הפרמטריות ומצאו הצגה פרמטרית לתחום הכלוא בכל אחד מהמעגלים.
- ב. המעגלים נחתכים בשתי נקודות, A ו-B, ותהי הנקודה A בעלת ערך ה- y הגדול יותר.
- מצאו את ההצגה הפרמטרית של חלק המעגל בין A לבין B. הפרידו לשני מקרים.
- ג. מצאו הצגה אלגברית לתחום החסום בין שני המעגלים.

$$(5) \quad \text{נתונות משוואות של שתי אליפסות: } \begin{cases} \frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{2} = 1 \\ \frac{x^2}{2} + \frac{y^2}{4} = 1 \end{cases}$$

- א. שרטטו את האליפסות ומצאו את הצגתן הפרמטרית.
- ב. האליפסות נחתכות ב-4 נקודות, מצאו אותן.
- ג. הקו המחבר את 4 הנקודות לעיל מורכב מ-4 מסילות.
- מצאו את ההצגה הפרמטרית של כל אחת מהמסילות.
- ד. מצאו הצגה פרמטרית של התחום, המוגבל בתוך שתי האליפסות.

$$(6) \quad \text{נתונה היפרבולה } 4x^2 - y^2 = 4.$$

- א. ההיפרבולה מורכבת משתי מסילות.
- מצאו את ההצגה האלגברית ואת ההצגה הפרמטרית של כל אחת מהמסילות.
- ב. הציגו באופן פרמטרי את התחום המוגבל בין ההיפרבולה לבין האסימפטוטות שלה.

$$(7) \quad \text{נתונה המשוואה } 3x^2 - y^2 = 3.$$

- א. איזה קו במישור מתארת המשוואה? שרטטו.
- ב. הקו מסעיף א' מורכב משתי מסילות.
- מצאו את ההצגה האלגברית ואת ההצגה הפרמטרית של כל אחת מהמסילות.
- ג. המסילה C היא חלק של הקו הנתון מהנקודה $A(-2, -3)$ לנקודה $B(-1, 0)$.
- כתבו את C בצורה פרמטרית.
- ד. מצאו את המרחק הקצר ביותר בין ציר ה- y למסילה C.

$$(8) \quad \text{חשבו את אורך העקום} \quad \begin{cases} x = t - \sin t \\ y = 1 - \cos t \end{cases} \quad 0 \leq t \leq 2\pi$$

$$(9) \quad \text{חשבו את אורך העקום} \quad \begin{cases} x = 4 \sin t \\ y = 10t \\ z = 4 \cos t \end{cases} \quad -\pi \leq t \leq 2\pi$$

תשובות סופיות

$$(1) \quad \text{א. } y = x - 1, x \geq 1 \quad \text{ב. } y = 1 - x^2, -1 \leq x \leq 1$$

$$\text{ג. } x^2 + \frac{y^2}{16} = 1, -1 \leq x \leq 1, y \leq 0$$

$$(2) \quad \text{א. } y = (x+4)^2 \quad \text{ב. } (x+4)^2 + \left(\frac{y-1}{2}\right)^2 = 1 \quad \text{ג. } x^{\frac{2}{3}} + y^{\frac{2}{3}} = 4^{\frac{2}{3}}$$

$$\text{ד. } x^2 - 4xy + 4y^2 = 2y - 1 \quad \text{ה. } x^2 + y^2 = 25 \quad \text{ו. } x^2 - y^2 = 4k^2$$

$$(3) \quad \text{א. } \begin{cases} x(t) = \sqrt{8} \cos t \\ y(t) = \sqrt{8} \sin t \end{cases} \quad 0 \leq t \leq 2\pi \quad \text{ב. } \begin{cases} x(t) = \sqrt{8} \cos t \\ y(t) = \sqrt{8} \sin t \end{cases} \quad \frac{\pi}{4} \leq t \leq \frac{5\pi}{4}$$

$$\text{ג. } \begin{cases} x(u, v) = \sqrt{8}u \cos v \\ y(u, v) = \sqrt{8}u \sin v \end{cases} \quad 0 \leq u \leq 1, \frac{\pi}{4} \leq v \leq \frac{5\pi}{4}$$

$$\text{ד. } \begin{cases} x(u, v) = u \cos v \\ y(u, v) = u \sin v \end{cases} \quad \sqrt{8} \leq u \leq 4, 0 \leq v \leq 2\pi$$

$$(4) \quad \text{א. המעגל } x^2 + y^2 = 25 \text{ : מרכז : } (0, 0) \text{ . רדיוס : } 5.$$

$$\begin{cases} x(t) = 5 \cos t \\ y(t) = 5 \sin t \end{cases} \quad 0 \leq t \leq 2\pi \quad \text{הצגה פרמטרית של המעגל}$$

$$\begin{cases} x(u, v) = 5u \cos v \\ y(u, v) = 5u \sin v \end{cases} \quad 0 \leq u \leq 1, 0 \leq v \leq 2\pi \quad \text{הצגה פרמטרית של העיגול}$$

$$\text{המעגל } (x-8)^2 + (y-4)^2 = 25 \text{ : מרכז : } (8, 4) \text{ . רדיוס : } 5.$$

$$\begin{cases} x(t) = 8 + 5 \cos t \\ y(t) = 4 + 5 \sin t \end{cases} \quad 0 \leq t \leq 2\pi \quad \text{הצגה פרמטרית של המעגל}$$

$$\begin{cases} x(u, v) = 8 + 5u \cos v \\ y(u, v) = 4 + 5u \sin v \end{cases} \quad 0 \leq u \leq 1, 0 \leq v \leq 2\pi \quad \text{הצגה פרמטרית של העיגול}$$

$$\text{ב. מקרה 1 : } \begin{cases} x(t) = 5 \cos t \\ y(t) = 5 \sin t \end{cases}, \quad 0 \leq t \leq \arctan\left(\frac{4}{3}\right)$$

$$\text{מקרה 2 - } \begin{cases} x = 8 + 5 \cos t \\ y = 4 + 5 \sin t \end{cases}, \quad \pi \leq t \leq \arctan\left(\frac{4}{3}\right) + \pi$$

$$\text{ג. } \{(x, y) \mid -\sqrt{25 - (y-4)^2} + 8 \leq x \leq \sqrt{25 - y^2}\}$$

$$(5) \quad \text{א. } \begin{cases} x(t) = 2 \cos t, y(t) = \sqrt{2} \sin t & 0 \leq t \leq 2\pi \\ x(t) = \sqrt{2} \cos t, y(t) = 2 \sin t & 0 \leq t \leq 2\pi \end{cases}$$

$$\text{ב. } A\left(\frac{2}{\sqrt{3}}, \frac{2}{\sqrt{3}}\right), B\left(-\frac{2}{\sqrt{3}}, \frac{2}{\sqrt{3}}\right), C\left(-\frac{2}{\sqrt{3}}, -\frac{2}{\sqrt{3}}\right), D\left(\frac{2}{\sqrt{3}}, -\frac{2}{\sqrt{3}}\right)$$

$$\cdot \begin{cases} x(t) = \sqrt{2} \cos t \\ y(t) = 2 \sin t \end{cases} \quad \arctan\left(-\frac{1}{\sqrt{2}}\right) \leq t \leq \arctan\left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right) \quad : DA \text{ המסילה}$$

$$\cdot \begin{cases} x(t) = \sqrt{2} \cos t \\ y(t) = 2 \sin t \end{cases} \quad \arctan\left(-\frac{1}{\sqrt{2}}\right) + \pi \leq t \leq \arctan\left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right) + \pi \quad : BC \text{ המסילה}$$

$$\cdot \begin{cases} x(t) = 2 \cos t \\ y(t) = \sqrt{2} \sin t \end{cases} \quad \arctan(\sqrt{2}) \leq t \leq \arctan(-\sqrt{2}) + \pi \quad : AB \text{ המסילה}$$

$$\cdot \begin{cases} x(t) = 2 \cos t \\ y(t) = \sqrt{2} \sin t \end{cases} \quad \arctan(\sqrt{2}) + \pi \leq t \leq \arctan(-\sqrt{2}) + 2\pi \quad : CD \text{ המסילה}$$

$$D = D_1 \cup D_2 \cup D_3 \cup D_4$$

$$D_1: \begin{cases} x(u, v) = \sqrt{2}u \cos v \\ y(u, v) = 2u \sin v \end{cases}$$

$$0 \leq u \leq 1, \arctan\left(-\frac{1}{\sqrt{2}}\right) \leq v \leq \arctan\left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right)$$

$$D_3: \begin{cases} x(u, v) = \sqrt{2}u \cos v \\ y(u, v) = 2u \sin v \end{cases}$$

$$0 \leq u \leq 1, \arctan\left(-\frac{1}{\sqrt{2}}\right) + \pi \leq v \leq \arctan\left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right) + \pi$$

$$D_2: \begin{cases} x(u, v) = 2u \cos v \\ y(u, v) = \sqrt{2}u \sin v \end{cases}$$

$$0 \leq u \leq 1, \arctan(\sqrt{2}) \leq v \leq \arctan(-\sqrt{2}) + \pi$$

$$D_4: \begin{cases} x(u, v) = 2u \cos v \\ y(u, v) = \sqrt{2}u \sin v \end{cases} \quad \cdot \tau$$

$$0 \leq u \leq 1, \arctan(\sqrt{2}) + \pi \leq v \leq \arctan(-\sqrt{2}) + 2\pi$$

$$(6) \quad \text{א. אלגברית: ימנית } x = \sqrt{1 + \frac{y^2}{4}}, \text{ שמאלית } x = -\sqrt{1 + \frac{y^2}{4}}.$$

$$\text{פרמטרית: ימנית } t \in \mathbb{R} \begin{cases} x = \cosh t \\ y = 2 \sinh t \end{cases}, \text{ שמאלית: } t \in \mathbb{R} \begin{cases} x = -\cosh t \\ y = 2 \sinh t \end{cases}$$

$$D = D_1 \cup D_2$$

$$D_1: \begin{cases} x(u, v) = u \cosh v \\ y(u, v) = 2u \sinh v \end{cases} \quad 0 \leq u \leq 1, v \in \mathbb{R} \quad \text{ב.}$$

$$D_2: \begin{cases} x(u, v) = -u \cosh v \\ y(u, v) = 2u \sinh v \end{cases} \quad 0 \leq u \leq 1, v \in \mathbb{R}$$

$$(7) \quad \text{א. היפרבולה. ב. אלגברית: ימנית } x = \sqrt{1 + \frac{y^2}{3}}, \text{ שמאלית } x = -\sqrt{1 + \frac{y^2}{3}}.$$

$$\text{פרמטרית: ענף ימני } t \in \mathbb{R} \begin{cases} x = \cosh t \\ y = \sqrt{3} \sinh t \end{cases} \text{ וענף שמאלי } t \in \mathbb{R} \begin{cases} x = -\cosh t \\ y = \sqrt{3} \sinh t \end{cases}$$

$$\text{ג. } C: \begin{cases} x = -\cosh t \\ y = \sqrt{3} \sinh t \end{cases} \quad \ln(2 - \sqrt{3}) \leq t \leq 0 \quad \text{ד. 1}$$

(8) 8

(9) $6\pi\sqrt{29}$

קווים ותחומים במישור בהצגה קוטבית (פולרית)

שאלות

1) ענו על הסעיפים הבאים :

א. המירו את הנקודה הקוטבית $\left(4, \frac{\pi}{3}\right)$ לנקודה קרטזית.

ב. המירו את הנקודה הקרטזית $(-1, -1)$ לנקודה קוטבית.

2) ענו על הסעיפים הבאים :

א. המירו את הנקודה הקוטבית $\left(10, -\frac{\pi}{3}\right)$ לנקודה קרטזית.

ב. המירו את הנקודה הקרטזית $(0, -4)$ לנקודה קוטבית.

ג. המירו את הנקודה הקרטזית $(-2, 2)$ לנקודה קוטבית.

3) ענו על הסעיפים הבאים :

א. המירו את המשוואה $4x - x^2 = 1 + xy$ לקואורדינטות קוטביות.

ב. המירו את המשוואה $r = -4\cos\theta$ לקואורדינטות קרטזיות.

4) ענו על הסעיפים הבאים :

א. המירו את המשוואה $x^2 + y^2 = 4y$ לקואורדינטות פולריות.

ב. המירו את המשוואה $x = 10$ לקואורדינטות פולריות.

ג. המירו את המשוואה $y = 4$ לקואורדינטות פולריות.

5) ענו על הסעיפים הבאים :

א. המירו את המשוואה $r = 4$ לקואורדינטות קרטזיות.

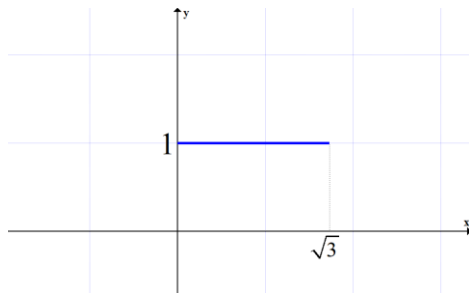
ב. המירו את המשוואה $\theta = \pi/4$ לקואורדינטות קרטזיות.

ג. המירו את המשוואה $r = 2\cos\theta + 4\sin\theta$ לקואורדינטות קרטזיות.

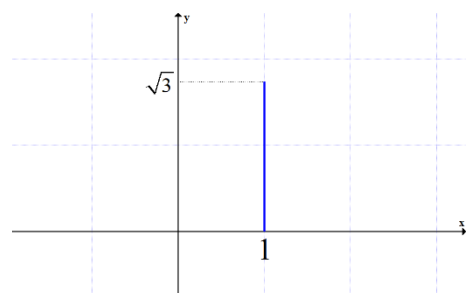
ד. המירו את המשוואה $6r^3 \sin\theta = 4 - \cos\theta$ לקואורדינטות קרטזיות.

6) להלן שני איורים, שבכל אחד מהם קו. כתבו כל אחד מהקווים בהצגה פולרית.

איור ב

איור א

7) בכל אחד מהסעיפים הבאים חלק ממעגל. כתבו אותו בהצגה פולרית.

א. $y = \sqrt{1-x^2}$

ב. $y = -\sqrt{1-x^2}$

ג. $x = \sqrt{1-y^2}$

ד. $x = -\sqrt{1-y^2}$

ה. $y = \sqrt{1-x^2}, 0 \leq x \leq 1$

ו. $y = \sqrt{1-x^2}, -\frac{3}{5} \leq x \leq \frac{3}{5}$

8) בסעיפים א-ג הוכיחו שכל אחד מהקווים מתאר חלק ממעגל. שרטטו את הקו והציגו אותו בצורה פולרית (קוטבית).

א. $y = \sqrt{4-(x-2)^2}$

ב. $x = -\sqrt{6y-y^2}$

ג. $y = -1 + \sqrt{1-x^2}$

ד. סגרו את הקו מסעיף ג' על ידי ישר מתאים. מהי הצגתו הפולרית של ישר זה?

9) שרטטו את התחומים הבאים במישור והציגו אותם בהצגה פולרית:

א. $S = \{(x, y) \mid x^2 + y^2 \leq 4\}$

ב. $S = \{(x, y) \mid 0 \leq y \leq \sqrt{4-x^2}\}$

ג. $S = \{(x, y) \mid -\sqrt{4-y^2} \leq x \leq 0\}$

10) שרטטו את התחומים הבאים במישור והציגו אותם בהצגה פולרית:

א. $S = \{(x, y) | 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4\}$

ב. $S = \{(x, y) | 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4, x \geq 0, y \geq 0\}$

ג. $S = \{(x, y) | 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4, x \geq 0\}$

ד. $S = \{(x, y) | 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4, y \geq 0\}$

11) שרטטו את התחומים הבאים במישור והציגו אותם בהצגה פולרית:

א. $S = \{(x, y) | 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4, x \leq y \leq 2x\}$

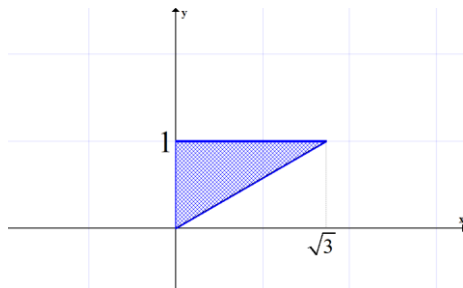
ב. $S = \{(x, y) | x^2 + y^2 \leq 4, y \geq x\}$

12) הציגו את התחום הבא בצורה פולרית: $S = \{(x, y) | \frac{1}{7}x + \frac{25}{7} \leq y \leq \sqrt{25 - x^2}\}$

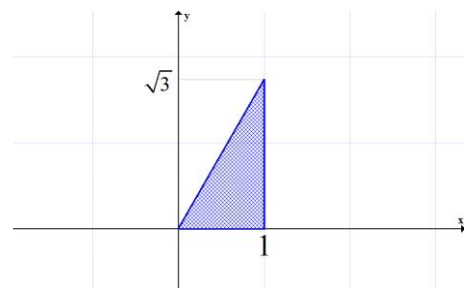
13) הציגו את התחום הבא בצורה פולרית: $S = \{(x, y) | \frac{1}{\sqrt{3}}x \leq y \leq \sqrt{8x - x^2}\}$

14) להלן שני איורים, ובכל איור תחום. כתבו כל אחד מהתחומים בהצגה פולרית ותארו במילים כל אחד מהתחומים.

איור ב

איור א

תשובות סופיות

$$(1) \quad (x, y) = (2, 2\sqrt{3}) \quad \text{א.} \quad (r, \theta) = \left(\sqrt{2}, \frac{5\pi}{4}\right) \quad \text{ב.}$$

$$(2) \quad (x, y) = (5, -5\sqrt{3}) \quad \text{א.} \quad (r, \theta) = \left(4, \frac{3\pi}{2}\right) \quad \text{ב.} \quad (r, \theta) = \left(\sqrt{8}, \frac{3\pi}{4}\right) \quad \text{ג.}$$

$$(3) \quad 4r \cos \theta - r^2 \cos^2 \theta = 1 + r \cos \theta \cdot r \sin \theta \quad \text{א.} \quad (x+2)^2 + y^2 = 2^2 \quad \text{ב.}$$

$$(4) \quad r = 4 \sin \theta \quad \text{א.} \quad r \cos \theta = 10 \quad \text{ב.} \quad r \sin \theta = 4 \quad \text{ג.}$$

$$(5) \quad x^2 + y^2 = 4^2 \quad \text{א.} \quad y = x \quad \text{ב.} \quad (x-1)^2 + (y-2)^2 = 5 \quad \text{ג.}$$

$$6 \left(\sqrt{x^2 + y^2} \right)^3 \cdot y = 4 \sqrt{x^2 + y^2} - x \quad \text{ד.}$$

$$(6) \quad r = \frac{1}{\cos \theta} \quad 0 \leq \theta \leq \frac{\pi}{3} \quad \text{א.} \quad r = \frac{1}{\sin \theta} \quad \frac{\pi}{6} \leq \theta \leq \frac{\pi}{2} \quad \text{ב.}$$

$$(7) \quad \begin{cases} r=1 \\ 0 \leq \theta \leq \pi \end{cases} \quad \text{א.} \quad \begin{cases} r=1 \\ \pi \leq \theta \leq 2\pi \end{cases} \quad \text{ב.} \quad \begin{cases} r=1 \\ -\frac{\pi}{2} \leq \theta \leq \frac{\pi}{2} \end{cases} \quad \text{ג.}$$

$$\begin{cases} r=1 \\ \frac{\pi}{2} \leq \theta \leq \frac{3\pi}{2} \end{cases} \quad \text{ד.} \quad \begin{cases} r=1 \\ 0 \leq \theta \leq \frac{\pi}{2} \end{cases} \quad \text{ה.} \quad \begin{cases} r=1 \\ \arctan \frac{4}{3} \leq \theta \leq \arctan \left(-\frac{4}{3}\right) + \pi \end{cases} \quad \text{ו.}$$

$$(8) \quad r = 4 \cos \theta, \quad 0 \leq \theta \leq 0.5\pi \quad \text{א.} \quad r = 6 \sin \theta, \quad 0.5\pi \leq \theta \leq \pi \quad \text{ב.}$$

$$\begin{cases} r = -2 \sin \theta \\ \pi \leq \theta \leq 1.25\pi \text{ or } 1.75\pi \leq \theta \leq 2\pi \end{cases} \quad \text{ג.} \quad r = -\frac{1}{\sin \theta}, \quad 1.25\pi \leq \theta \leq 1.75\pi \quad \text{ד.}$$

$$(9) \quad \begin{cases} 0 \leq r \leq 2 \\ 0 \leq \theta \leq 2\pi \end{cases} \quad \text{א.} \quad \begin{cases} 0 \leq r \leq 2 \\ 0 \leq \theta \leq \pi \end{cases} \quad \text{ב.} \quad \begin{cases} 0 \leq r \leq 2 \\ 0.5\pi \leq \theta \leq 1.5\pi \end{cases} \quad \text{ג.}$$

$$(10) \quad \begin{cases} 1 \leq r \leq 2 \\ 0 \leq \theta \leq 2\pi \end{cases} \quad \text{א.} \quad \begin{cases} 1 \leq r \leq 2 \\ 0 \leq \theta \leq 0.5\pi \end{cases} \quad \text{ב.} \quad \begin{cases} 1 \leq r \leq 2 \\ -0.5\pi \leq \theta \leq 0.5\pi \end{cases} \quad \text{ג.}$$

$$\text{or} \quad \begin{cases} 1 \leq r \leq 2 \\ 1.5\pi \leq \theta \leq 2.5\pi \end{cases}$$

$$\begin{cases} 1 \leq r \leq 2 \\ 0 \leq \theta \leq \pi \end{cases} \quad \text{ד.}$$

$$(11) \quad 0.25\pi \leq \theta \leq \arctan 2 \quad \text{א.} \quad 1 \leq r \leq 2 \quad \text{ב.} \quad 0 \leq r \leq 2, \quad 0.25\pi \leq \theta \leq 1.25\pi$$

$$(12) \quad \frac{25}{7 \sin \theta - \cos \theta} \leq r \leq 5 \quad \text{א.} \quad \arctan \frac{4}{3} \leq \theta \leq \arctan \left(-\frac{3}{4}\right) + \pi$$

$$0 \leq r \leq 8 \cos \theta, \quad \frac{\pi}{6} \leq \theta \leq \frac{\pi}{2} \quad (13)$$

$$(14) \text{ א. } 0 \leq r \leq \frac{1}{\cos \theta} \quad 0 \leq \theta \leq \frac{\pi}{3} \quad \text{ב. } 0 \leq r \leq \frac{1}{\sin \theta} \quad \frac{\pi}{6} \leq \theta \leq \frac{\pi}{2}$$

משטחים במרחב

שאלות

זהו ושרטטו את המשטחים בשאלות 1-3 :

$$\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{9} + \frac{z^2}{25} = 1 \quad (1)$$

$$z = 5x^2 + 1.25y^2 \quad (2)$$

$$20x^2 + 45y^2 = 180 + 36z^2 \quad (3)$$

זהו ושרטטו את המשטחים הבאים :

$$z = 4x^2 + y^2 + 1 \quad \text{א.}$$

$$z = 3 - x^2 - y^2 \quad \text{ב.}$$

זהו כל אחד מהמשטחים הבאים :

$$25x^2 + 100y^2 + 4z^2 = 100 \quad \text{א.}$$

$$25x^2 + 4y^2 - 50x - 16y - 100z + 41 = 0 \quad \text{ב.}$$

$$x^2 + 4y^2 - 4z^2 + 80z - 404 = 0 \quad \text{ג.}$$

מצאו את החיתוך בין המשטח $x^2 + y^2 + z^2 = 169$ לבין המשטח $z = 12$.
הסבירו את התוצאה מבחינה גרפית.

נתון המשטח $2x^2 + 2y^2 + 2z^2 - 16x - 4y + 40z + 206 = 0$ (7)

א. זהו את המשטח.

ב. מצאו את נקודות החיתוך של המשטח עם הישר $\frac{x-5}{2} = \frac{y+1}{1} = \frac{z+14}{2}$.

מצאו את החיתוך בין המשטחים $x^2 + y^2 + (z-10)^2 = 24$ ו- $x^2 + y^2 + z^2 = 64$.
הסבירו את התוצאה מבחינה גרפית.

נתון המשטח $36z^2 + 4x^2 - 9y^2 = 36$ (9)

א. זהו את המשטח ושרטט אותו.

ב. רשמו הצגה פרמטרית של שני ישרים שאינם נמצאים באותו מישור, ושנמצאים כולם על המשטח.

- 10 נתונים שני משטחים: $R: x^2 - y^2 + 2z^2 = 3$, $Q: 2x^2 - y^2 + z^2 = 3$.
- זהו את המשטחים ושרטטו אותם.
 - הראו כי החיתוך בין R ו- Q הוא שתי מסילות, כל אחת נמצאת במישור, וכתבו את משוואת המישורים הללו.
 - המסילה C היא חלק של החיתוך בין R ל- Q . נתון כי $A(-2, -3, 2)$ היא נקודת התחלה של C ו- $B(-1, 0, 1)$ היא נקודת סיום של C . כתבו את C בצורה פרמטרית.
 - מצאו את המרחק הקצר ביותר בין ציר ה- y למסילה C .

• בסוף קובץ זה תמצאו סיכום של כל המשטחים הנפוצים.

תשובות סופיות

- אליפסואיד.
- פרבולואיד אליפטי הנפתח כלפי מעלה.
- היפרבולואיד חד יריעתי.
- א. פרבולואיד אליפטי שמרכזו בנקודה $(0, 0, 1)$ ונפתח כלפי מעלה.
ב. פרבולואיד אליפטי שמרכזו בנקודה $(0, 0, 3)$ ונפתח כלפי מטה.
- א. אליפסואיד.
ב. פרבולואיד אליפטי שמרכזו בנקודה $(1, 2, 0)$ ונפתח כלפי מעלה.
ג. היפרבולואיד חד-יריעתי שמרכזו בנקודה $(0, 0, 10)$.
- החיתוך הוא מעגל $x^2 + y^2 = 25$, שמרכזו בנקודה $(0, 0, 12)$.
- א. ספירה שמרכזה $(4, 1, -10)$ ורדיוסה $\sqrt{14}$.
- נקודות החיתוך הן $A(7, 0, -12)$, $B\left(\frac{59}{9}, -\frac{2}{9}, -\frac{112}{9}\right)$.
- החיתוך הוא המעגל $x^2 + y^2 = 15$, שמרכזו בנקודה $(0, 0, 7)$.
- א. היפרבולואיד חד-יריעתי שמרכזו על ציר ה- y .
ב. $\ell_1: (x, y, z) = (3t, 2t, 1)$ $\ell_2: (x, y, z) = (3, 2t, t)$
- א. שני המשטחים הם היפרבולואיד חד-יריעתי. ב. $z = -x, z = x$. ג. $C: x = -\cosh t, y = \sqrt{3} \sinh t, z = \cosh t \quad \ln(2 - \sqrt{3}) \leq t \leq 0$. ד. $\sqrt{2}$.

גופים במרחב

שאלות

1) שרטטו את התחומים הבאים במרחב ותארו במילים את הגוף שהתקבל.

א. $V = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 + z^2 \leq 4\}$

ב. $V = \{(x, y, z) \mid -\sqrt{4-x^2-y^2} \leq z \leq \sqrt{4-x^2-y^2}\}$

ג. $V = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 + z^2 \leq 4, z \geq 0\}$

ד. $V = \{(x, y, z) \mid 0 \leq z \leq \sqrt{4-x^2-y^2}\}$

ה. $V = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 + z^2 \leq 4, z \leq 0\}$

ו. $V = \{(x, y, z) \mid -\sqrt{4-x^2-y^2} \leq z \leq 0\}$

ז. $V = \{(x, y, z) \mid 0 \leq x \leq 2, 0 \leq y \leq 4, 0 \leq z \leq 3\}$

2) שרטטו את התחומים הבאים במרחב ותארו במילים את הגוף שהתקבל.

א. $V = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 + z^2 \leq 1, x \geq 0, y \geq 0, z \geq 0\}$

ב. $V = \{(x, y, z) \mid 0 \leq z \leq \sqrt{1-x^2-y^2}, x \geq 0, y \geq 0\}$

ג. $D = \{(x, y, z) \mid 1 \leq x^2 + y^2 + z^2 \leq 4, x \geq 0, y \geq 0, z \geq 0\}$

ד. $D = \{(x, y, z) \mid 1 \leq x^2 + y^2 + z^2 \leq 4, x \geq 0, z \geq 0, 0 \leq y \leq x\}$

ה. $V = \{(x, y, z) \mid 1 \leq z \leq 1 + \sqrt{1-x^2-y^2}\}$

ו. $V = \left\{ (x, y, z) \mid \sqrt{x^2 + y^2} \leq z \leq \frac{1}{2} + \sqrt{\frac{1}{4} - x^2 - y^2} \right\}$

3) שרטטו את התחומים הבאים במרחב ותארו במילים את הגוף שהתקבל.

א. $V = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 + z^2 \leq 4, z \geq \sqrt{3(x^2 + y^2)}\}$

ב. $V = \{(x, y, z) \mid \sqrt{3(x^2 + y^2)} \leq z \leq \sqrt{4-x^2-y^2}\}$

ג. $V = \{(x, y, z) \mid 0 \leq z \leq \sqrt{4-x^2-y^2}, x^2 + y^2 \leq 1\}$

ד. $V = \{(x, y, z) \mid 0 \leq y \leq 3, x \geq 0, z \geq 0, x^2 + z^2 \leq 4\}$

ה. $V = \left\{ (x, y, z) \mid x \geq 0, y \geq 0, z \geq 0, x^2 + y^2 + z^2 \leq 36, \frac{x^2}{9} + \frac{y^2}{16} \leq 1 \right\}$

4) שרטטו את התחומים הבאים במרחב ותארו במילים את הגוף שהתקבל.

א. $V = \{(x, y, z) \mid \sqrt{x^2 + y^2} \leq z \leq 2 - x^2 - y^2\}$

ב. $V = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 \leq z \leq \sqrt{4 - x^2 - y^2}\}$

ג. $V = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 \leq z \leq 1 - x^2 - y^2\}$

ד. $V = \{(x, y, z) \mid 0 \leq z \leq 4 - x^2 - y^2, x^2 + y^2 - 2x \leq 0\}$

5) שרטטו את התחומים הבאים במרחב ותארו במילים את הגוף שהתקבל.

א. $\{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 + z^2 \leq 4, x^2 + y^2 \leq 1\}$

ב. $\{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 + z \leq 4, x \geq 0, y \geq 0, z \geq 0, x^2 + y^2 \leq 1\}$

ג. $V = \{(x, y, z) \mid 0 \leq z \leq 4 - x^2 - y^2, x \geq 0, y \geq 0, x^2 + y^2 \leq 1\}$

ד. $V = \{(x, y, z) \mid \sqrt{x^2 + y^2} \leq z \leq \sqrt{4 - x^2 - y^2}, x^2 + y^2 \leq 1\}$

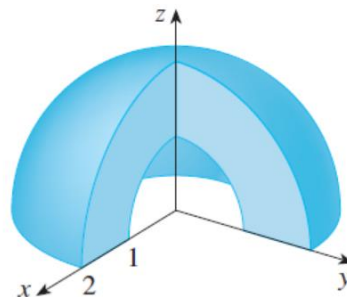
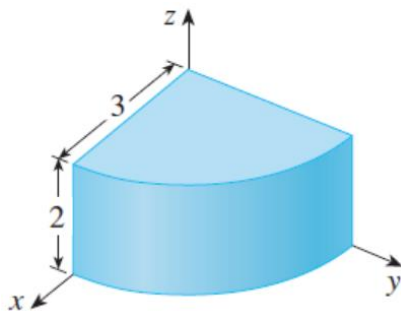
ה. $U = \{(x, y, z) \mid 0 \leq z \leq 10 - y, 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4\}$

6) בכל אחד מהסעיפים הבאים איור של גוף V במרחב.

תארו במילים את הגוף וכתבו אותו לפי התבנית $V = \{(x, y, z) \mid \dots\}$.

א.

ב.

7) נתונים המשטחים $z = x^2 + y^2$ ו- $z = 2 - \sqrt{x^2 + y^2}$.

א. זהו כל אחד מהמשטחים בשם.

ב. שרטטו את התחום החסום בין המשטחים.

ג. מצאו את משוואת עקום החיתוך בין המשטחים.

(8) נתונים שני משטחים: $z = x^2 + y^2 + z^2$ ו- $z = \sqrt{x^2 + y^2}$.

א. זהו כל אחד מהמשטחים בשם.

ב. שרטטו את התחום החסום בין המשטחים וכתוב אותו בתבנית

$$V = \{(x, y, z) \mid ? \leq z \leq ??\}$$

ג. מצאו את משוואת עקום החיתוך בין המשטחים.

$$M : x^2 - y^2 + 2z^2 \leq 3$$

$$N : 2x^2 - y^2 + z^2 \leq 3$$

(9) תחומים תלת-ממדיים M ו- N נתונים על ידי

תחום תלת-ממדי W הוא החיתוך בין M ל- N .

שרטטו את D , החיתוך של W עם המישור $y=1$ (במערכת צירים xz),

וכתבו את D בהצגה פרמטרית.

לפתרונות מלאים ראו את הסרטונים באתר GooL.co.il

קואורדינטות גליליות וכדוריות

שאלות

- 1) בכל אחד מהסעיפים הבאים נתונה משוואה של משטח במערכת קרטזית. מצאו את המשוואה של המשטח במערכת גלילית ובמערכת כדורית. מהו שמו של המשטח? שרטטו את המשטח.

א. $z = 3$

ב. $z = 4x^2 + 4y^2$

ג. $x^2 + y^2 = 4$

- 2) בכל אחד מהסעיפים הבאים נתונה משוואה של משטח במערכת קרטזית. מצאו את המשוואה של המשטח במערכת גלילית ובמערכת כדורית. מהו שמו של המשטח? שרטטו את המשטח.

א. $x^2 + y^2 + z^2 = 9$

ב. $2x + 3y + 4z = 1$

ג. $x^2 = 16 - z^2$

ד. $z = \sqrt{x^2 + y^2}$

- 3) בכל אחד מהסעיפים הבאים נתונה משוואה של משטח במערכת גלילית. הציגו את המשוואה במערכת קרטזית. מהו שם המשטח? ציירו את המשטח.

א. $r = 3$

ב. $z = r^2$

ג. $z = r$

ד. $\theta = \frac{\pi}{4}$

ה. $r = 4 \sin \theta$

ו. $r^2 \cos 2\theta = z$

- (4) בכל אחד מהסעיפים הבאים נתונה משוואה של משטח במערכת כדורית. הציגו את המשוואה במערכת קרטזית. מהו שם המשטח?

א. $r = 3$

ב. $\theta = \frac{\pi}{3}$

ג. $\phi = \frac{\pi}{4}$

ד. $r = 2 \sec \phi$

ה. $r = 4 \cos \phi$

- (5) בכל אחד מהסעיפים הבאים נתונה משוואה של משטח במערכת כדורית. הציגו את המשוואה במערכת קרטזית. מהו שם המשטח? שרטטו את המשטח.

א. $r \sin \phi = 1$

ב. $r \sin \phi = 2 \cos \theta$

ג. $r - 2 \sin \phi \cos \theta = 0$

- (6) בכל אחד מהסעיפים הבאים גוף במרחב. תארו אותו במילים, שרטטו אותו, וכתבו אותו בקואורדינטות גליליות.

א. $V = \{(x, y, z) \mid \sqrt{x^2 + y^2} \leq z \leq 2 - x^2 - y^2\}$

ב. $V = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 \leq z \leq \sqrt{6 - x^2 - y^2}\}$

- (7) בכל אחד מהסעיפים הבאים גוף במרחב. תארו אותו במילים, שרטטו אותו, וכתבו אותו בקואורדינטות גליליות.

א. $V = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 \leq z \leq 1 - x^2 - y^2\}$

ב. $V = \{(x, y, z) \mid 0 \leq z \leq 4 - x^2 - y^2, x^2 + y^2 - 2x \leq 0\}$

- (8) בכל אחד מהסעיפים הבאים גוף במרחב. תארו אותו במילים, שרטטו אותו, וכתבו אותו בקואורדינטות גליליות.

א. $V = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 + z^2 \leq 4, x^2 + y^2 \leq 1\}$

ב. $V = \{(x, y, z) \mid x^2 + y^2 + z \leq 4, x \geq 0, y \geq 0, z \geq 0, x^2 + y^2 \leq 1\}$

ג. $V = \{(x, y, z) \mid \sqrt{x^2 + y^2} \leq z \leq \sqrt{4 - x^2 - y^2}, x^2 + y^2 \leq 1\}$

ד. $U = \{(x, y, z) \mid 0 \leq z \leq 10 - y, 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4\}$

תשובות סופיות

1) א. מערכת גלילית: $z = 3$. מערכת כדורית: $r = \frac{3}{\cos \phi}$. שם המשטח: מישור.

ב. מערכת גלילית: $z = 4r^2$. מערכת כדורית: $r = \frac{\cos \phi}{4 \sin^2 \phi}$.

שם המשטח: פרבולואיד.

ג. מערכת גלילית: $r = 2$. מערכת כדורית: $r = \frac{2}{\sin \phi}$. שם המשטח: גליל.

2) א. מערכת גלילית: $r^2 + z^2 = 9$. מערכת כדורית: $r = 3$. שם המשטח: ספירה.

ב. מערכת גלילית: $r(2 \cos \theta + 3 \sin \theta) + 4z = 1$.

מערכת כדורית: $r(2 \cos \theta \sin \phi + 3 \sin \theta \sin \phi + 4 \cos \phi) = 1$.

שם המשטח: מישור.

ג. מערכת גלילית: $r^2 \cos^2 \theta + z^2 = 16$. מערכת כדורית: $r^2(1 - \sin^2 \theta \sin^2 \phi) = 16$. שם המשטח: גליל.

ד. מערכת גלילית: $z = r$. מערכת כדורית: $\phi = \frac{\pi}{4}$. שם המשטח: חרוט.

3) א. מערכת קרטזית: $x^2 + y^2 = 9$. שם המשטח: גליל.

ב. מערכת קרטזית: $z = x^2 + y^2$. שם המשטח: פרבולואיד.

ג. מערכת קרטזית: $z = \sqrt{x^2 + y^2}$. שם המשטח: חרוט.

ד. מערכת קרטזית: $y = x$. שם המשטח: מישור.

ה. מערכת קרטזית: $x^2 + (y - 2)^2 = 4$. שם המשטח: גליל.

ו. מערכת קרטזית: $z = x^2 - y^2$. שם המשטח: פרבולואיד היפרבולי.

4) א. מערכת קרטזית: $x^2 + y^2 + z^2 = 9$. שם המשטח: ספירה.

ב. מערכת קרטזית: $y = \sqrt{3}x$. שם המשטח: מישור.

ג. מערכת קרטזית: $z = \sqrt{x^2 + y^2}$. שם המשטח: חרוט.

ד. מערכת קרטזית: $z = 2$. שם המשטח: מישור.

ה. מערכת קרטזית: $x^2 + y^2 + (z - 2)^2 = 4$.

שם המשטח: ספירה שמרכזה בנקודה $(0, 0, 2)$ ורדיוסה 2.

5) א. מערכת קרטזית: $x^2 + y^2 = 1$. שם המשטח: גליל.

ב. מערכת קרטזית: $(x - 1)^2 + y^2 = 1$. שם המשטח: גליל.

ג. מערכת קרטזית: $(x - 1)^2 + y^2 + z^2 = 1$. שם המשטח: ספירה.

6) א. $V_{r\theta z} = \{(r, \theta, z) | 0 \leq r \leq 1, 0 \leq \theta \leq 2\pi, r \leq z \leq 2 - r^2\}$

ב. $V_{r\theta z} = \{(r, \theta, z) | 0 \leq r \leq \sqrt{2}, 0 \leq \theta \leq 2\pi, r^2 \leq z \leq \sqrt{6 - r^2}\}$

$$(7) \quad \text{א. } V_{r\theta z} = \{(r, \theta, z) \mid 0 \leq r \leq \sqrt{0.5}, 0 \leq \theta \leq 2\pi, r^2 \leq z \leq 1 - r^2\}$$

$$\text{ב. } V_{r\theta z} = \{(r, \theta, z) \mid 0 \leq r \leq 2 \cos \theta, -0.5\pi \leq \theta \leq 0.5\pi, 0 \leq z \leq 4 - r^2\}$$

$$(8) \quad \text{א. } V_{r\theta z} = \{(r, \theta, z) \mid 0 \leq r \leq 1, 0 \leq \theta \leq 2\pi, -\sqrt{4 - r^2} \leq z \leq \sqrt{4 - r^2}\}$$

$$\text{ב. } V_{r\theta z} = \{(r, \theta, z) \mid 0 \leq r \leq 1, 0 \leq \theta \leq \frac{\pi}{2}, 0 \leq z \leq \sqrt{4 - r^2}\}$$

$$\text{ג. } V_{r\theta z} = \{(r, \theta, z) \mid 0 \leq r \leq 1, 0 \leq \theta \leq 2\pi, r \leq z \leq \sqrt{4 - r^2}\}$$

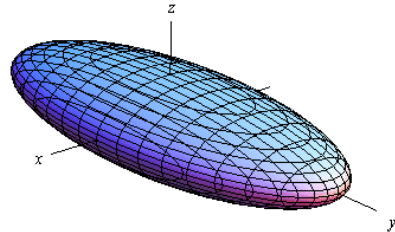
$$\text{ד. } V_{r\theta z} = \{(r, \theta, z) \mid 1 \leq r \leq 2, 0 \leq \theta \leq 2\pi, 0 \leq z \leq 10 - r \sin \theta\}$$

נספח – משטחים ממעלה שנייה

אליפסואיד

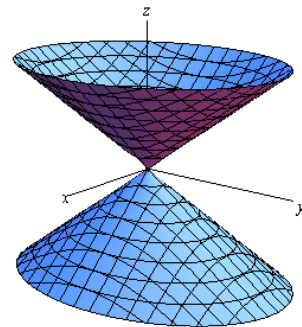
$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} + \frac{z^2}{c^2} = 1 : \text{משוואה}$$

תיאור: החתכים במישורי הקואורדינטות הם אליפסות;
כך הם גם החתכים במישורים מקבילים. אם $a = b = c$,
נקבל כדור עם רדיוס a והחתכים הנ"ל הם מעגלים.

חרוט אליפטי

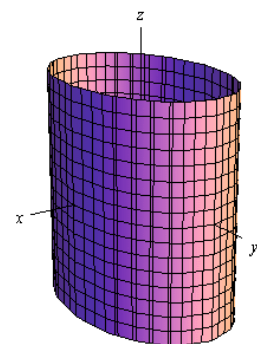
$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = \frac{z^2}{c^2} : \text{משוואה}$$

תיאור: החתך במישור xy הוא נקודה (הראשית);
החתכים במישורים מקבילים למישור xy הם אליפסות.
החתכים במישור xz ו- yz הם זוג ישרים הנחתכים
בראשית; החתכים במישורים מקבילים למישורים אלו
הם היפרבולות.
* מרכז החרוט הוא על הציר המתאים למשתנה המופיע
לבד באחד האגפים.

גליל אליפטי

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1 : \text{משוואה}$$

תיאור: החתך במישור xy הוא אליפסה; כך הם החתכים
במישורים מקבילים למישור xy . החתכים במישור xz ו-
 yz הם זוג ישרים מקבילים וכך הם החתכים במישורים
מקבילים למישורים אלו. במידה ומשוואת הגליל היא
 $x^2 + y^2 = r^2$, החתכים הנ"ל הם מעגלים.
* מרכז הגליל הוא על הציר המתאים למשתנה שאינו מופיע
במשוואת הגליל.

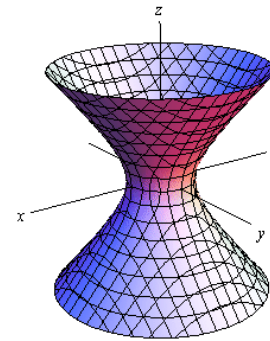

היפרבולואיד חד-יריעתי

$$\text{משוואה: } \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} - \frac{z^2}{c^2} = 1$$

תיאור: החתך במישור xy הוא אליפסה; כך הם החתכים במישורים מקבילים למישור xy . החתכים במישור xz ו- yz הם היפרבולות; כך הם גם החתכים במישורים מקבילים למישורים אלו.

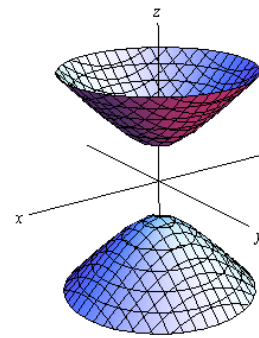
* מרכז היפרבולואיד חד-יריעתי הוא על הציר המתאים למשתנה שלפניו המינוס.

היפרבולואיד דו-יריעתי

$$\text{משוואה: } \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} - \frac{z^2}{c^2} = -1$$

תיאור: למשטח זה אין חתך במישור xy ; החתכים במישורים מקבילים למישור xy , החותכים את המשטח, הם אליפסות. החתכים במישור xz ו- yz הם היפרבולות; כך הם גם החתכים במישורים מקבילים למישורים אלו.

* מרכז היפרבולואיד דו-יריעתי הוא על הציר המתאים למשתנה שלפניו המינוס.

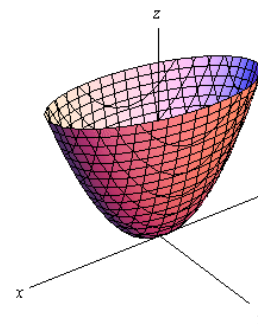
פרבולואיד אליפטי

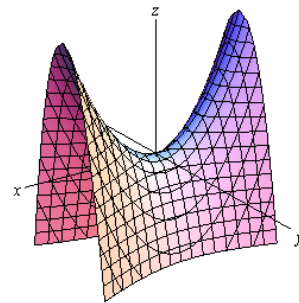
$$\text{משוואה: } \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = \frac{z}{c}$$

תיאור: החתך במישור xy הוא נקודה (הראשית); החתכים במישורים מקבילים למישור xy ונמצאים מעליו הם אליפסות. החתכים במישור xz ו- yz הם פרבולות; כך הם גם החתכים במישורים מקבילים למישורים אלו.

* מרכז הפרבולואיד האליפטי הוא על הציר המתאים למשתנה המופיע ללא ריבוע.

* אם $c > 0$ הפרבולואיד נפתח כלפי מעלה ואם $c < 0$ הפרבולואיד נפתח כלפי מטה.

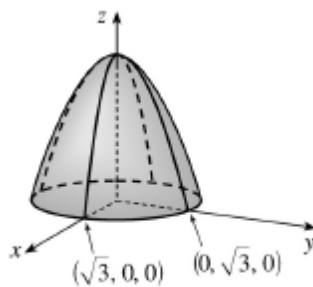
פרבולואיד היפרבולי

$$\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = \frac{z}{c} : \text{משוואה}$$

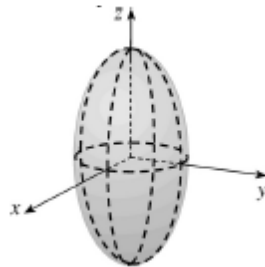
תיאור: החתך במישור xy הוא זוג ישרים נחתכים בראשית; החתכים במישורים מקבילים למישור xy הם היפרבולות; אלו שמעל למישור xy נפתחות בכיוון ציר ה- x ואלו שמתחת למישור xy נפתחות בכיוון ציר ה- y . החתכים במישור xz ו- yz הם פרבולות; כך הם גם החתכים במישורים מקבילים למישורים אלו.

* מרכז הפרבולואיד האליפטי הוא על הציר המתאים למשתנה המופיע ללא ריבוע.

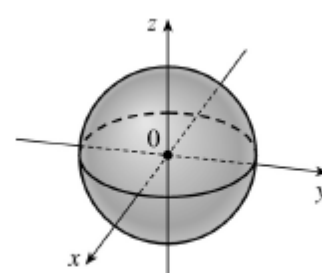
* אם $c > 0$ הפרבולואיד נפתח כלפי מעלה ואם $c < 0$ הפרבולואיד נפתח כלפי מטה.

דוגמאות שונות

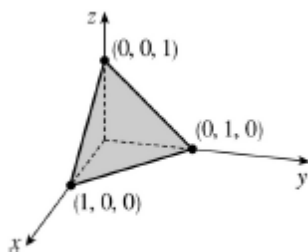
$$z = 3 - x^2 - y^2$$

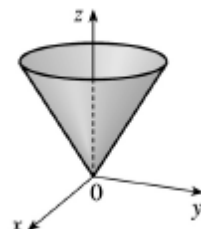
$$\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{4} + \frac{z^2}{16} = 1$$

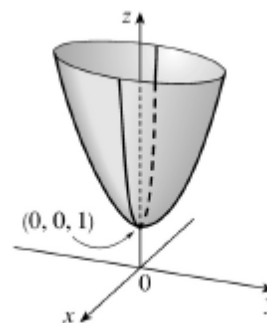
$$x^2 + y^2 + z^2 = 1$$

$$x + y + z = 1$$

$$z = \sqrt{x^2 + y^2}$$

$$z = 4x^2 + y^2 + 1$$